

de Rechtspraak

DE RECHTSPRAAK

Kengetallen 2019

Analyse kengetallen
gerechten 2019

Bijlage 1

Definities
kengetallen

Bijlage 2

Tabellen
rechtbanken

Bijlage 3

Tabellen gerechts-
hoven en bijzondere
colleges

ANALYSE KENGETALLEN 2019

1 Inleiding	4		
1.1 Indeling rapportage	4		
2 Samenvatting kengetallen gerechten	5		
2.1 Samenvatting kwaliteitskengetallen	5		
2.2 Samenvatting kengetallen productie en financiën	10		
2.3 Samenvatting kengetallen personeel en organisatie	11		
3 Kwaliteitskengetallen	14		
3.1 Tevredenheid over het rechtspreken en over de procesduur	15		
3.1.1 Inleiding	15		
3.1.2 Algemene waardering voor gerechten, landelijk beeld	17		
3.1.3 Tevredenheid over het rechtspreken, landelijk beeld	19		
3.1.4 Waardering voor het rechtspreken bij rechtbanken	22		
3.1.5 Waardering voor het rechtspreken bij hoven en colleges	23		
3.1.6 Mate van waardering voor de procesduur, algemeen	24		
3.1.7 Waardering voor de procesduur bij rechtbanken	25		
3.1.8 Waardering voor de procesduur bij hoven en colleges	25		
3.2 Duur van rechtszaken	26		
3.2.1 Inleiding	26		
3.2.2 Landelijk beeld van de duurontwikkeling	26		
3.2.3 Rechtbanken met elkaar vergeleken op procesduur	27		
3.2.4 Hoven met elkaar vergeleken op procesduur	32		
3.2.5 Procesduur CBb en CRvB	34		
3.3 Motivering uitspraken strafzaken: Promispercentage	35		
3.4 Aandeel Meervoudige Kamer (MK)	37		
3.5 Permanente educatie (PE)	39		
3.6 Publicatiegraad van uitspraken	39		
3.7 Klachten	41		
		3.8 Wrakingen	43
		3.9 Mediation binnen de Rechtspraak	44
		3.10 Appelpercentages	46
		3.10.1 Algemeen	46
		3.10.2 Civiel recht, mate van appel	49
		3.10.3 Strafrecht, mate van appel	50
		3.10.4 Bestuursrechtelijke procedures, mate van appel	51
		4 Productie en financiën	55
		4.1 Productievolume t.o.v. instroomvolume en productieplanning	55
		4.2 Relatieve zaakwaarte	57
		4.3 Productiviteit, financieel resultaat en eigen vermogen	57
		4.3.1 Kostenproductiviteit	57
		4.3.2 Arbeidsproductiviteit	58
		4.3.3 Financieel resultaat als percentage van de omzet	59
		4.3.4 Eigen vermogen als percentage van de omzet	59
		5 Personeel en organisatie	60
		5.1 Ziekteverzuim bij rechtbanken	60
		5.2 Ziekteverzuim bij hoven en colleges	61
		5.3 Personele samenstelling	62
		5.3.1 Aandeel rechters en raadsheren	62
		5.3.2 Aandeel vrouwen	62
		5.3.3 Leeftijdsofbouw	63
		5.4 Grootte gerechten	65

1 INLEIDING

Deze publicatie bevat een groot aantal kengetallen over het rechtspreken en de organisatie bij de afzonderlijke gerechten. De Rechtspraak wil hierover openheid geven. De publicatie is een aanvulling op het Jaarverslag van de Rechtspraak, waarin verantwoording wordt afgelegd over de Rechtspraak als geheel.

Het streven is diverse gebruikersgroepen te bedienen die geïnteresseerd zijn in cijfers over ontwikkelingen per gerecht en onderlinge vergelijking tussen gerechten voor wat betreft kwaliteit, personeel en organisatie, productie en productiviteit bij de Rechtspraak. Dat zijn bijvoorbeeld rechtzoekenden, rechtshulpverleners, afdelingen bij het ministerie van J&V, onderzoekers bij universiteiten of andere onderzoeksinstellingen, politiek en media.

De Raad voor de rechtspraak vormt de schakel tussen de minister van Justitie en Veiligheid en de gerechten. De Raad spreekt zelf geen recht en heeft als opdracht te bevorderen dat de gerechten hun rechtsprekende taak goed kunnen vervullen.

De Rechtspraak ziet het ontwikkelen en gebruiken van kengetallen ook als een middel voor gerechten om zich op deelgebieden te kunnen vergelijken met andere gerechten; een ondergemiddelde uitkomst kan voor een gerecht aanleiding zijn tot het onderzoeken hoe een ander gerecht tot een bovengemiddelde uitkomst is gekomen. Daarom worden overzichten met de uitkomsten van de kengetallen direct na afloop van het rapportagejaar aan alle gerechten beschikbaar gesteld.

1.1 Indeling rapportage

De kengetallen zijn onder te verdelen in drie categorieën:

- kwaliteit
- productie en financiën
- personeel en organisatie

Hoofdstuk 2 geeft een samenvatting van de diverse kengetallen in 2019 en schetst de belangrijkste ontwikkelingen daarin en de belangrijkste verschillen tussen gerechten. Hoofdstuk 3 beschrijft de ontwikkelingen van de kwaliteitsindicatoren, zoals de waardering van procespartijen voor het rechtspreken en de resultaten op het gebied van de duur van rechtszaken.

Hoofdstuk 4 behandelt de kengetallen die te maken hebben met de bedrijfsvoering, zoals financieel resultaat en kostenproductiviteit. In hoofdstuk 5 komen de personele indicatoren in beeld, zoals leeftijdsopbouw, man-vrouwverdeling en ziekteverzuim.

Bijlage 1 gaat nader in op de definities van alle kengetallen.

Bijlage 2 bevat de overzichtstabellen met alle uitkomsten voor de afzonderlijke rechtbanken en bijlage 3 de overzichtstabellen voor de hoven en colleges.

2 SAMENVATTING KENGETALLEN GERECHTEN

2.1 Samenvatting kwaliteitskengetallen

Waardering voor het rechtspreken en de procesduur (hoofdstuk 3.1)

De Rechtspraak laat elke vier jaar (voorheen elke drie jaar) bij de gerechten een klantwaarderingsonderzoek (KWO) uitvoeren. Daarin geven professionele procespartijen en burgers die bij een rechtszaak zijn betrokken aan hoe tevreden men was over de gang van zaken bij het gerecht waar men procedeerde.

Uit het laatste onderzoek, gehouden in 2017, blijkt dat een grote meerderheid in algemene zin tevreden is over het *functioneren van de gerechten*:

- 84 procent van de rechtzoekenden
- 75 procent van de professionals.

Dit betreft alle KWO-onderwerpen zoals het rechterlijk functioneren, de uitspraak, de tijd dat een rechtszaak duurt, de bereikbaarheid, de ontvangst, en de administratieve contacten.

De KWO-uitkomsten zijn uitgedrukt in waarderingsscores. De waarderingsscore is het percentage (zeer) tevredenen minus het percentage (zeer) ontevredenen. Een dergelijke score kan in theorie lopen van -100 tot +100. Een waarderingsscore van 0 betekent dat er evenveel tevredenen als ontevredenen zijn.

Als kengetallen zijn in deze rapportage zowel de waardering voor de *kwaliteit van rechtspreken* (rechterlijk functioneren en uitspraak) als de waardering voor de *duur van rechtszaken* meegenomen.

De waarderingsscores voor de *kwaliteit van het rechtspreken* (hoofdstuk 3.1.4) waren hoog:

- voor rechtzoekenden +81
- voor professionals +77.

De waardering voor het rechtspreken week weinig af van die in 2014.

WAARDERINGSSCORE KWALITEIT VAN RECHTSPREKEN KWO 2017		
Beperkte verschillen		
72	79 gemiddeld	87

De gemiddelde waarderingsscore voor de kwaliteit van rechtspreken varieerde slechts in geringe mate tussen de afzonderlijk gerechten: van +72 bij hof Den Haag tot +87 bij de rechtbank Zeeland-West-Brabant.

Vergeleken met 2004 is volgens de professionele procespartijen de kwaliteit op twee onderdelen van het rechtspreken sterk toegenomen: de motivering van de uitspraak en de rechtseenheid. Het percentage dat daarover tevreden was, is in de loop der jaren sterk toegenomen.

Over de *duur van rechtszaken* (procesduur) (hoofdstuk 3.1.6) is men veel minder tevreden dan over het rechtspreken. De gemiddelde waarderingsscore voor de duur bij rechtbanken was +16 en varieerden tussen +4 voor rechtbank Noord-Nederland tot +34 voor rechtbank Overijssel. De waarderingsscores voor de procesduur bij rechtbanken zijn hoger dan bij de andere gerechtstypen.

WAARDERINGSSCORE PROCESDUUR RECHTBANKEN KWO 2017		
Grote verschillen		
4	16 gemiddeld	34

Bij de hoven was de gemiddelde waarderingsscore -2 en lag deze tussen -16 in 's-Hertogenbosch en +9 in Den Haag. De waarderingsscore voor de duur bij het CBb was -28 en de CRvB -32.

Professionele procespartijen blijken over de procesduur nog minder tevreden te zijn dan rechtzoekenden.

WAARDERINGSSCORE PROCESDUUR HOVEN EN COLLEGES KWO 2017		
Grote verschillen		
-32	-12 gemiddeld	9

Duur van rechtszaken (hoofdstuk 3.2)

In grote lijnen is in de afgelopen vijf jaren de duur van rechtszaken bij de rechtbanken licht afgenomen en bij hoven juist wat toegenomen.

De gemiddelde duur van rechtszaken, van binnenkomst tot afdoening, bij rechtbanken (hoofdstuk 3.2.3) is sinds 2015 licht verbeterd. De normen worden, over alle zaken en rechtsgebieden heen bekeken, juist iets minder vaak gehaald. De duur ligt over het algemeen niet ver van de normen af. Per rechtsgebied kan dat wel verschillen.

DUUR VAN RECHTSZAKEN, RECHTBANKEN 2017-2019	
Grote verschillen tussen rechtbanken bij:	<ul style="list-style-type: none"> - Bodemzaken belastingzaken en regulier bestuursrecht - Mulderzaken bij de kantonrechter - 1e OTS-verzoeken - Strafraadkamerzaken die niet de voorlopige hechtenis betreffen
Kleine verschillen tussen rechtbanken bij:	<ul style="list-style-type: none"> - Strafrechtzaken, behalve de raadkamerzaken die niet voorlopige hechtenis betreffen - Kantonzaken, behalve de mulderzaken - Kort gedingen civielrecht, handelsrekenen en handelszaken - Familierechtzaken, behalve 1e OTS-verzoeken - Kortgedingen bestuursrecht

De verschillen tussen rechtbanken in de duur zijn bij een aantal type rechtszaken structureel groot.

De duur van rechtszaken lag gemiddeld in de periode 2017-2019 in de rechtbanken Overijssel en Den Haag het dichtst bij de normen, terwijl de rechtbanken Zeeland-West-Brabant, Limburg en Noord-Nederland er het verst van af zaten.

Bij hoven (hoofdstuk 3.2.4) nam in vergelijking met 2015 de gemiddelde duur van rechtszaken toe. Ook worden de normen, over alle zaken en rechtsgebieden heen, duidelijk minder vaak gehaald. Landelijk gezien wordt alleen voor rechtszaken omtrent familierekenen de norm bijna gehaald. Voor de andere zaaktypen is de gerealiseerde doorlooptijd vaak ver van de norm verwijderd.

DUUR VAN RECHTSZAKEN, HOVEN 2017-2019	
Grote verschillen tussen hoven bij:	<ul style="list-style-type: none"> - Strafrechtzaken - Handelszaken - Jeugdbeschermingszaken - Belastingzaken
Kleine verschillen tussen hoven bij:	<ul style="list-style-type: none"> - Familierechtzaken, behalve jeugdbeschermingszaken - Uitwerken MK-zaken ivm cassatie - Insolventierekenen

Op de meeste rechtsgebieden zijn de verschillen tussen hoven in de duur structureel groot. De verschillen tussen hoven zijn echter klein en er wordt bijna aan de norm voldaan in het familierecht, uitgezonderd de jeugdbeschermingszaken. Het uitwerken van MK-zaken ivm cassatie duurt ook bij alle hoven ongeveer even lang, maar de norm wordt nog lang niet gehaald. Ook bij de insolventierekenen zijn de onderlinge verschillen kleiner, maar komt geen van de hoven in de buurt van de norm.

Gemiddeld genomen lag de duur van rechtszaken bij de hoven in de afgelopen drie jaar bij hof Den Haag het dichtst bij de duurnormen. Het hof Arnhem-Leeuwarden zat daarvan het verst af.

Grote verschillen tussen gerechten in de duur van hetzelfde type rechtszaken vormen een indicatie dat een verdere verkorting haalbaar is bij die gerechten waar vergelijkbare rechtszaken relatief lang duren.

Motivering uitspraken strafzaken: Promispercentage (hoofdstuk 3.3)

PROMISPERCENTAGE 2017-2019 (norm 50%)
RECHTBANKEN 78% gemiddeld HOVEN 59% gemiddeld
Grote verschillen tussen gerechten

Een Promisuitspraak is een uitspraak van de strafrechter, waarin de beslissing in duidelijk Nederlands en op een begrijpelijke manier gemotiveerd wordt. Afgesproken is om minimaal 50 procent van de uitspraken van de meervoudige kamer (MK) in strafzaken op te bouwen volgens de Promismethode.

Deze norm werd in 2019 door alle rechtbanken, behalve door Zeeland-West-Brabant, en door alle hoven gehaald.

Het hanteren van de Promismethode varieert sterk per gerecht. Bij de rechtbanken lag dat in de periode 2017-2019 tussen de 52 procent voor rechtbank Amsterdam en 90 procent of meer voor de rechtbanken Gelderland en Limburg. Bij de hoven varieerde het in die drie jaren tussen 49 procent voor de hof Den Haag en 75 procent voor hof 's-Hertogenbosch.

Aandeel meervoudige kamer (MK) (hoofdstuk 3.4)

De streefpercentages voor het aandeel MK zaken bij rechtbanken werden in 2019 voor handelszaken, familiezaken en veemdelingenzaken niet gehaald. Bij strafzaken, reguliere bestuurszaken en rijksbelastingzaken werden ze wel gehaald.

De verschillen tussen rechtbanken in de mate van behandeling door de meervoudige kamer zijn groot. Dat kan erop duiden dat er, naast een verschil in (complexiteit van) rechtszaken tussen rechtbanken, op dit gebied toch ook verschillen in beleid bestaan.

MK-AANDEEL RECHTBANKEN 2017-2019
Grote verschillen tussen rechtbanken
Streefpercentages worden voor sommige rechtsgebieden niet gehaald

Het MK-aandeel bij de behandeling in hoger beroep van belastingzaken en strafzaken bij de hoven ligt al jaren boven het streefpercentage van 85 procent voor strafzaken en van 90 procent voor rijksbelastingzaken.

MK-AANDEEL HOVEN 2017-2019
Streefpercentages worden gehaald

Publicatiegraad van uitspraken (hoofdstuk 3.6)

Het aantal op rechtspraak.nl gepubliceerde uitspraken in rechtszaken is in de afgelopen jaren zeer sterk toegenomen van circa 17.000 in 2007 tot ruim 31.000 in 2019.

De publicatiegraad, het aantal gepubliceerde uitspraken gedeeld door het aantal rechtszaken, nam nog sterker toe van 19 per duizend in 2007 naar 47 per duizend zaken in 2019, rechtbanken en hoven samen genomen.

PUBLICATIEGRAAD UITSPRAKEN RECHTBANKEN 2017-2019 (per duizend zaken)
Grote verschillen tussen rechtbanken
16 26 gemiddeld 38

De verschillen tussen rechtbanken zijn groot. In de periode 2017-2019 publiceerde Amsterdam het vaakst, ongeveer 38 op de duizend relevante uitspraken. Het minst publiceerde rechtbank Zeeland-West-Brabant, ongeveer 16 op de duizend uitspraken.

In de periode 2017-2019 publiceerden hoven gemiddeld 205 op de duizend uitspraken. Hof Amsterdam het meest, 330 per duizend zaken en hof Den Haag relatief weinig, 123 per duizend.

PUBLICATIEGRAAD UITSPRAKEN HOVEN 2017-2019 (per duizend zaken)		
Grote verschillen tussen rechtbanken		
123	205 gemiddeld	330

Klachten (hoofdstuk 3.7)

De afgelopen jaren is het aantal ingediende klachten bij de gerechten toegenomen van bijna 2.079 in 2015 tot ruim 2.516 in 2019.

Ongeveer één op de vijf klachten blijkt gegrond. In 2019 waren dat er 403, dat komt neer op ongeveer 2,6 gegronde klacht per 10.000 rechtszaken.

Het aantal gegronde klachten varieerde in de periode 2017-2019 sterk per rechtbank. In Limburg en Overijssel was dit respectievelijk 0,9 en 1,1 per 10.000 zaken, terwijl er in Midden-Nederland 4,5 gehonoreerde klachten per 10.000 zaken waren.

GEHONOREERDE KLACHTEN RECHTBANKEN 2017-2019 (per tienduizend zaken)		
Grote verschillen tussen rechtbanken		
0,9	2,6 gemiddeld	4,5

Bij de hoven varieerde het aantal gehonoreerde klachten per 10.000 zaken in de periode 2017-2019 van 4,5 per 10.000 zaken bij hof Den Haag tot 7,1 per 10.000 zaken bij hof Amsterdam.

GEHONOREERDE KLACHTEN HOVEN 2017-2019 (per tienduizend zaken)		
Beperkte verschillen tussen hoven		
4,5	6,3 gemiddeld	7,1

Wrakingen (hoofdstuk 3.8)

Het aantal wrakingsverzoeken is tot 2012 van jaar tot jaar toegenomen. Sinds 2012 fluctueert het tussen 600 en 700 verzoeken per jaar, met als uitzondering 2015 en 2018 toen het aantal wrakingsverzoeken boven de 700 lag. In 2019 waren er 692 wrakingsverzoeken.

Slechts een klein deel van de wrakingsverzoeken werd gehonoreerd. Dit waren tussen de 15 en de 42 wrakingsverzoeken per jaar, in 2019 werd 17 keer een wrakingsverzoek gehonoreerd.

Mediation binnen de Rechtspraak (hoofdstuk 3.9)

Het aantal mediations binnen de Rechtspraak nam tot en met 2010 toe, toen er ruim 3.900 mediations van start gingen. In 2011 nam dat zeer sterk af. Het aantal gestarte mediations stabiliseerde in 2014 rond de 2.400 per jaar, in 2018 was er weer een stijging naar 2.650, maar in 2019 ging dit weer terug naar 2.462 gestarte mediations.

Het slagingspercentage (percentage geheel of gedeeltelijk geslaagd) is, na enkele jaren van daling, vanaf 2012 weer toegenomen. In 2019 was het slagingspercentage 66 procent. Vooral de mediations in strafzaken kennen met 85 procent een hoog slagingspercentage.

AFGERONDE MEDIATIONS RECHTBANKEN 2017-2019 (per duizend zaken)		
Grote verschillen tussen rechtbanken		
1	6 gemiddeld	11

De aantal afgeronde mediations verschilt per rechtbank. Gemiddeld vonden in de laatste drie jaar bij rechtbanken op de tienduizend rechtszaken zes afgeronde mediations plaats.

Het grootste aantal afgeronde mediations vond in de periode 2017-2019 plaats bij de rechtbank Rotterdam, met elf afgeronde mediations op de duizend rechtszaken. Het laagst was dat in rechtbank Noord-Nederland met één op de duizend rechtszaken.

Bij de hoven loopt de omvang van afgeronde mediations van zes op de duizend zaken in Den Haag tot 27 in 's-Hertogenbosch. De verschillen tussen hoven in slagingspercentage zijn beperkt, gemiddeld was het slagingspercentage in de periode 2017-2019 50 procent; alleen Arnhem-Leeuwarden springt eruit met 63 procent geslaagde mediations.

AFGERONDE MEDIATIONS HOVEN 2017-2019 (per duizend zaken)		
Grote verschillen tussen hoven		
6	13 gemiddeld	27

Appelpercentages (hoofdstuk 3.10)

Ontwikkeling in de mate van hoger beroep

Voor 18 zaaksgroepen is de mate van appel berekend. Om toevalligheden in fluctuaties appelpercentages te mitigeren, worden deze gemeten in de vorm van (voortschrijdende) driejaarsgemiddelden.

In vergelijking met 2012-2014, is in 2017-2019 bij ruim de helft (10 van de 18) van de zaaktypen het appelpercentage toegenomen. Bij de drie volgende typen rechtszaken is de mate van appel zelfs in sterke of zeer sterke mate opgelopen:

- ambtenarenzaken, van 49 naar 73 procent
- bijstands- en studiefinancieringszaken, van 40 naar 45 procent
- handelszaken bij kanton, van 8 naar 12 procent.

Slechts bij twee zaaksgroepen is het appelpercentage over een middel-lange periode gezien, meer dan een procentpunt afgenomen:

- rijksbelastingzaken, van 56 naar 52 procent
- civiele handelszaken, van 37 naar 33 procent.

De mate van appel in **civielrechtelijke zaken** is in vergelijking met de periode 2012-2014 toegenomen.

Het appelpercentage bij *civielrechtelijke kantonzaken handel en familie-rechtelijke zaken* nam toe.

Men ging minder vaak in hoger beroep tegen vonnissen in *handelszaken niet zijnde kantonzaken* en bij *kortgedingen*.

Bij de civiele zaken nam de mate waarin later het hoger beroep werd ingetrokken toe.

Bij **strafrechtzaken** is de mate van appel licht toegenomen in vergelijking met de periode 2012-2014.

Bij *misdrijfzaken die door de meervoudige kamer (MK)* zijn behandeld blijkt het hoger beroep minder vaak in een later stadium te worden ingetrokken, waardoor het aandeel strafzaken dat in hoger beroep nogmaals moet worden behandeld, in lichte mate is toegenomen. Het appelpercentage van *politierectervonnissen* en zaken bij de *kinderrechter* is in de loop van de jaren stabiel gebleven.

Bij rechtszaken in het **reguliere bestuursrecht**, d.w.z. bestuursrecht met uitzondering van belastingrecht en vreemdelingenrecht, is het aandeel vonnissen waartegen men hoger beroep instelde in vergelijking met de periode 2012-2014 licht toegenomen. Vanwege een gelijktijdige toename van ingetrokken hoger beroepen, is het aandeel bestuursrechtelijke zaken dat opnieuw in hoger beroep moest worden behandeld, nauwelijks toegenomen. Uitzondering hierop zijn de ambtenarenzaken, maar hier is sprake van versturende werking van enkele clusters (met name in Limburg).

De behandeling van rechtszaken over de **WOZ** (Wet waardering onroerende zaken) is onderhevig aan piekinstroom van clusters zaken. Het appelpercentage is afnemend en ligt in 2017-2019 landelijk op 15 procent.

Tegen vonnissen in **rijksbelastingzaken** gaat men iets vaker in hoger beroep en daarnaast worden die hoger beroepen minder vaak ingetrokken.

De mate van hoger beroep bij **vreemdelingenzaken** is in deze rapportage niet geüpdatet met cijfers 2017-2019. Zie definities in bijlage 1 voor meer informatie. De mate van hoger beroep bij *vreemdelingenzaken* is in 2016-2018 vergelijkbaar met 2011-2013.

Verschillen in de mate van hoger beroep

De omvang van hoger beroep loopt uiteen al naar gelang het type geschil.

Vooraf tegen vonnissen in geschillen met de overheid gaat men relatief vaak in hoger beroep:

- ambtenarenzaken, 73 procent
- rijksbelastingzaken, 52 procent
- algemene asielprocedure, 48 procent
- (verlengde) asielprocedures, 55 procent

Men gaat het minst in hoger beroep tegen vonnissen in overtreddingszaken, 4 procent, en tegen uitspraken op het gebied van het familierecht, 5 procent.

Er bestaan structureel grote verschillen tussen de elf rechtbankregio's in de mate van hoger beroep bij eenzelfde type rechtszaak. Alleen bij de (algemene en verlengde) asielprocedures waren de verschillen tussen rechtbanken in de mate van appel beperkt.

Er zijn geen gegevens beschikbaar waaruit opgemaakt kan worden wat de specifieke oorzaken zijn voor ontwikkelingen in de mate van hoger beroep of voor de gevonden verschillen tussen regio's in appelpercentages. Zo wordt niet systematisch bijgehouden of en in hoeverre de hoger beroepsrechter een wezenlijk andere uitspraak doet dan de rechter in eerste aanleg.

2.2 Samenvatting kengetallen productie en financiën

Productievolume ten opzichte van instroomvolume en productieplanning (hoofdstuk 4.1)

Bij rechtbanken lag in de jaren 2017-2019 de productie (aantal afgedane zaken) gemiddeld een kleine één procent boven de instroom (aantal nieuw aangebrachte zaken), de werkvoorraad liep landelijk dus niet op. Alleen de rechtbanken Zeeland-West-Brabant, Amsterdam en Midden-Nederland hadden over drie jaren gezien met een geringe voorraadtoename te maken.

PRODUCTIE IN VERHOUDING TOT INSTROOM RECHTBANKEN 2017-2019		
<i>Beperkte verschillen tussen rechtbanken</i>		
98%	101% gemiddeld	103%

Bij de hoven lag in de periode 2017-2019 het aantal afgedane zaken twee procent lager dan het aantal nieuw aangebrachte zaken, waardoor sprake was van een geringe toename van de voorraad. Alleen bij hof Den Haag werden meer zaken afgedaan dan nieuw zijn aangebracht.

PRODUCTIE IN VERHOUDING TOT INSTROOM HOVEN 2017-2019		
<i>Beperkte verschillen tussen hoven</i>		
94%	98% gemiddeld	101%

Bij de Centrale Raad van Beroep (CRvB) was gedurende de gehele periode 2017-2019 de instroom lager dan de productie, dit kwam voornamelijk door een afname van de instroom. De werkvoorraad werd

dus kleiner. Bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) liep de werkvoorraad in 2017-2019 sterk op, doordat door incidentele regelgeving de instroom gedurende deze jaren is verdubbeld.

Productiviteit, financieel resultaat en eigen vermogen (hoofdstuk 4.3)

In 2019 was het financieel resultaat bij alle rechtbanken (sterk) negatief. In de periode 2017-2019 lag de kostenproductiviteit (de financieringswaarde van de gehele productie als percentage van de totale kosten) bij alle rechtbanken duidelijk onder de 100 procent, wat betekent dat de financieringswaarde lager was dan de kosten. De totale kostenproductiviteit is de laatste drie jaar ook afgenomen. De kostenproductiviteit was in de periode 2017-2019 jaar het hoogst bij de rechtbank Overijssel met 94 procent en het laagst bij de rechtbank Zeeland-West-Brabant met 75 procent.

KOSTENPRODUCTIVITEIT RECHTBANKEN 2017 - 2019		
<i>Bij alle rechtbanken onder de 100%</i>		
75%	87% gemiddeld	94%

Ook bij alle hoven lag de kostenproductiviteit in de periode onder de 100 procent, dus was de financieringswaarde lager dan de kosten. Bij hof Arnhem-Leeuwarden was de kostenproductiviteit 99 procent en lag dus maar net onder de 100 procent. Bij hof Amsterdam was de kostenproductiviteit het laagst met 87 procent.

KOSTENPRODUCTIVITEIT HOVEN 2017 - 2019		
<i>Bij alle hoven onder de 100%</i>		
87%	94% gemiddeld	99%

2.3 Samenvatting kengetallen personeel en organisatie

Ziekteverzuim bij rechtbanken (hoofdstuk 5.1)

ZIEKTEVERZUIM RECHTERS RECHTBANKEN 2017 - 2019		
<i>Grote verschillen tussen rechtbanken</i>		
2,4%	3,4% gemiddeld	4,4%

Het ziekteverzuim bij rechters in de rechtbanken was in de periode 2017-2019 gemiddeld 3,4 procent. In 2019 was het 3,8 procent. De verschillen tussen rechtbanken zijn structureel groot. Bij rechtbank Den Haag is het ziekteverzuim onder rechters meerjarig gezien het laagst, 2,4 procent voor de periode 2017-2019. Bij rechtbank Overijssel was het ziekteverzuim onder rechters met 4,4 procent het hoogst. Ook bij de rechtbanken Midden-Nederland en Zeeland-West-Brabant lag het ziekteverzuim in de afgelopen drie jaar boven 4 procent.

ZIEKTEVERZUIM ONDERSTEUNEND PERSONEEL RECHTBANKEN 2017 - 2019		
<i>Grote verschillen tussen rechtbanken</i>		
5,0%	6,1% gemiddeld	7,8%

Het ziekteverzuim van het juridisch en administratief ondersteunend personeel bij de rechtbanken was gemiddeld in 2017-2019 6,1 procent. Dat is voor die beroepsgroep aan de hoge kant. De verschillen tussen rechtbanken in de hoogte van het ziekteverzuim bij (juridisch en administratief) ondersteunend personeel, zijn groot en structureel van aard. Voor rechtbank Den Haag was het gemiddeld in 2017-2019 met 5,0 procent het laagst, gevolgd door rechtbank Zeeland-West-Brabant met 5,1 procent. Bij de rechtbank Noord-Nederland was het ziekteverzuim in 2017-2019 met 7,8 procent het hoogst.

Ziekteverzuim bij hoven en colleges (hoofdstuk 5.2)

ZIEKTEVERZUIM RAADSHEREN HOVEN, CRVB EN CBB 2017-2019		
Grote verschillen tussen hoven		
1,6%	3,6% gemiddeld	5,8%

Het ziekteverzuim bij raadsheren¹ in hoven en colleges was in de periode 2017-2019 gemiddeld 3,6 procent.

Het ziekteverzuim liep in deze periode uiteen van 1,6 procent bij hof Den Haag tot 5,8 procent bij het CBB.

ZIEKTEVERZUIM ONDERSTEUNEND PERSONEEL HOVEN, CRVB EN CBB 2017-2019		
Grote verschillen tussen hoven		
3,5%	5,3% gemiddeld	7,0%

Het ziekteverzuim bij het juridisch en administratief ondersteunend personeel bij hoven en colleges samengenomen was in de periode 2017-2019 gemiddeld 5,3 procent.

De hoven en colleges verschilden in de afgelopen drie jaar van elkaar in de mate van ziekteverzuim bij het ondersteunend personeel. Bij hof Arnhem-Leeuwarden (7,0 procent) was dit het hoogst en bij hof Den Haag (3,5 procent) het laagst.

Personele samenstelling (hoofdstuk 5.3)

Aandeel rechters en raadsheren

AANDEEL RECHTERS RECHTBANKEN 2017-2019		
Kleine verschillen tussen rechtbanken		
21%	22% gemiddeld	23%

Het aandeel rechters op de totale personeelsomvang bij rechtbanken was in de periode 2017-2019 gemiddeld 22 procent. Tussen rechtbanken verschilt het aandeel rechters weinig; het varieerde van 21 procent tot 23 procent

AANDEEL RAADSHEREN HOVEN, CRVB EN CBB 2017-2019		
Beperkte verschillen tussen hoven		
35%	40% gemiddeld	48%

Het aandeel raadsheren bij de hoven en colleges, was gemiddeld 40 procent. De variatie was groot. Bij hof Den Haag was het met 48 procent het hoogst, gevolgd door de CBb met 44 procent en CRvB met 42 procent. Verhoudingsgewijs waren de minste raadsheren werkzaam bij hof Arnhem-Leeuwarden (35 procent).

Aandeel vrouwen bij rechters en raadsheren

AANDEEL VROUWELIJKE RECHTERS RECHTBANKEN 2017-2019		
Grote verschillen tussen rechtbanken		
53%	63% gemiddeld	72%

Steeds meer rechters bij de rechtbanken zijn vrouw: in de periode 2017-2019 was dat 63 procent. De verschillen daarin tussen rechtbanken zijn structureel groot: van 53 procent vrouwen bij rechtbank Overijssel tot 72 procent bij rechtbank Noord-Holland.

AANDEEL VROUWELIJKE RAADSHEREN HOVEN, CRVB EN CBB 2017-2019		
Beperkte verschillen tussen hoven		
48%	53% gemiddeld	62%

¹ Raadsheren zijn rechters bij hoven en colleges.

Ook het aandeel vrouwelijke raadsheren bij de hoven en de colleges is toegenomen. In de periode 2017-2019 was dat ruim de helft. Tussen hoven waren de verschillen minder groot dan tussen de rechtbanken: het varieerde van 48 procent bij hoven Amsterdam en Arnhem-Leeuwarden tot 56 procent bij hof Den Haag. Bij de CRvB is het opvallend hoger, 62 procent.

Bij rechtbanken zijn ruim zeven op de tien medewerkers van het ondersteunend personeel (administratief en juridisch ondersteunend personeel samengenomen) vrouw. Van het ondersteunend personeel bij de hoven en colleges is dit nog enkele procenten meer (75 procent).

Leeftijdsopbouw rechters en raadsheren

De leeftijd van rechters en raadsheren is relatief hoog. Bovendien is de leeftijd van rechters en raadsheren in 2019 (net als in 2018) weer licht toegenomen, nadat in 2017 sprake was van een afname. In 2019 is bij de rechtbanken het aandeel rechters van 50 jaar of ouder 57 procent. De verschillen tussen rechtbanken zijn groot.

AANDEEL RECHTERS 50 JAAR OF OUDER RECHTBANKEN 2017-2019		
<i>Beperkte verschillen tussen hoven</i>		
51%	55% gemiddeld	64%

Het aandeel raadsheren van 50 jaar of ouder bij de hoven is in 2019 83 procent. De verschillen tussen hoven zijn beperkt.

AANDEEL RECHTERS 50 JAAR OF OUDER HOVEN 2017-2019		
<i>Kleine verschillen tussen hoven</i>		
81%	83% gemiddeld	84%

3 KWALITEITSKENGETALLEN

Het begrip 'kwaliteit van rechtspraak' omvat vele deelaspecten, waarbij het ene beter te meten is dan het andere. De kengetallen voor de gerechten bestrijken een aantal belangrijke onderdelen van de kwaliteit van het rechtspreken en van het functioneren van de Rechtspraak, maar niet alles en niet bij alle uitkomsten valt een rechtstreekse conclusie te trekken over de mate van kwaliteit van rechtspreken.

Van de door procespartijen gepercipieerde kwaliteit van het rechtspreken geven de periodiek uitgevoerde klantwaarderingsonderzoeken een goede indicatie, zoals hoofdstuk 3.1 laat zien.

Echter, hoe vaak uitspraken juridisch correct zijn, is met de geregistreerde gegevens niet meetbaar. Wel is een van de kengetallen de 'mate van appel', maar die is van veel meer factoren afhankelijk dan alleen de kwaliteit van een vonnis; meer daarover in hoofdstuk 3.10.

Of een uitspraak tijdig tot stand komt is een belangrijke kwaliteitsbepalende factor. Hiervan is zowel de feitelijke doorlooptijd als het oordeel van procespartijen over die doorlooptijd opgenomen.

Een vergelijking tussen gerechten in het aantal klachten en wrakingen vindt in de kengetallenrapportage eveneens plaats. Daaruit vallen geen directe conclusies te trekken over (ontwikkelingen in) de kwaliteit van de rechtspraak, maar de uitkomsten zouden aanleiding kunnen vormen om onderzoek te doen naar de achtergronden.

Verder zijn indicatoren ontwikkeld die weliswaar op zichzelf geen directe meting van kwaliteit inhouden, maar die wel een indicatie geven van de mate waarin een middel of instrument wordt ingezet om de kwaliteit te bevorderen.

Het publiceren van belangrijke vonnissen bijvoorbeeld, is een instrument ter bevordering van rechtseenheid en de publicatiegraad is om die reden als kwaliteitsindicator opgenomen.

Een maat voor de inzet van deskundigheidsbevordering is de mate van permanente educatie.

Behandeling in een meervoudige kamer (behandeling door drie rechters) kan de rechtseenheid en kwaliteit bevorderen. De mate van meervoudig kamerbehandeling (behandeling door drie rechters) wordt daarom in kaart gebracht.

De kwaliteitskengetallen in de kengetallenrapportage zijn:

1. Tevredenheid van procespartijen over het rechtspreken
2. Tevredenheid van procespartijen over de procesduur
3. Lengte van procedures
4. Bewijsmotivering strafzaken (Promis)
5. Aandeel zaken behandeld door de meervoudige kamer
6. Permanente educatie
7. Publicatie van uitspraken
8. Klachten
9. Wrakingen
10. Mediation
11. Appelpercentages

3.1 Tevredenheid over het rechtspreken en over de procesduur

3.1.1 Inleiding

De Rechtspraak vindt het belangrijk om te weten hoe mensen een bezoek aan een rechtspraaklocatie ervaren en hoe tevreden zij zijn over de gang van zaken bij het betreffende gerecht. Daarom laat de Rechtspraak elke vier jaar (voorheen elke drie jaar) bij de gerechten een klantwaarderingsonderzoek (KWO) uitvoeren. Daarin geven professionele procespartijen en burgers die bij een rechtszaak zijn betrokken, aan hoe tevreden zij zijn over de gang van zaken bij het betreffende gerecht.

In de periode 2001-2004 zijn voor de eerste keer dergelijke onderzoeken gehouden. Vervolgens in de periode 2005-2007. Het derde meetpunt was 2011, het vierde 2014 en het laatste betrof 2017. Vanaf 2011 vinden de onderzoeken elke drie jaar bij alle gerechten op dezelfde wijze en gelijktijdig plaats. De eenduidigheid, vergelijkbaarheid en bruikbaarheid van de uitkomsten zijn daardoor verbeterd. Verschillen met uitkomsten van metingen voor 2011 kunnen deels het gevolg zijn van andere methodes en vraagstellingen.

Doel

Het doel van het KWO is tweeledig. In de eerste plaats verantwoording afleggen aan de Nederlandse samenleving over het functioneren van de Rechtspraak. Daarnaast het bieden van aanknopingspunten voor verbetering van de kwaliteit van de prestaties en de dienstverlening van de gerechten. In de gepubliceerde deelrapporten² van het KWO-2017 gebeurt dat onder meer op basis van benchmarking.

Doelgroepen

Er zijn twee groepen geënquêteerden: enerzijds professionele partijen en anderzijds rechtzoekenden en verdachten. Professionele partijen

zijn advocaten, rechtshulpverleners, officieren van justitie, advocaten-generaal, deurwaarders, professioneel gemachtigden (van bijvoorbeeld gemeenten), rechtsbijstandsverzekeraars, bewindvoerders, de IND, UWV, de Raad voor de Kinderbescherming, de Sociale Verzekeringsbank, Reclassering Nederland, Bureaus Jeugdzorg, de Belastingdienst en enkele overige klanten.

Rechtzoekenden zijn mensen die bij een rechtszaak zijn betrokken. Dit kunnen gedaagden zijn, (niet gedetineerde) verdachten, verweerders, verzoekers en eisers. Zowel burgers als afgevaardigden van een bedrijf (zoals de bedrijfsjurist) kunnen in een zaak de rechtzoekende zijn. Ook belastingadviseurs bij belastingrechtzaken worden tot de rechtzoekenden gerekend, aangezien de betrokkene zelf vaak afwezig is. Het gaat hierbij niet om de belastinginspecteurs van de Belastingdienst; die worden tot de groep professionals gerekend.

Slachtoffers³ en curatoren zijn in 2017 afzonderlijk bevraagd, maar in eerdere jaren niet. In deze kengetallenrapportage vindt een vergelijking plaats met eerdere KWO's en zijn de uitkomsten voor slachtoffers en curatoren daarom niet meegenomen.

Niet geënquêteerd zijn gedetineerden, personen bij een vreemdelingenrechtzaak, kinderen onder de 18 jaar en belanghebbenden zoals getuigen, deskundigen en bezoekers.

Nieuwe presentatie- en meetmethodiek van de uitkomsten

In de vorige klantwaarderingsonderzoeken van 2014 en eerder werden de scores uitgedrukt in het percentage (zeer) tevreden⁴. Die score kon in theorie lopen van 0 tot 100 procent.

² Voor de volledige rapportage 2017, zie <https://www.rechtspraak.nl/klantwaarderingsonderzoek>

³ Vanaf 2017 worden ook slachtoffers meegenomen in het onderzoek.

⁴ Percentage tevreden plus percentage zeer tevreden. Wat niet wilde zeggen dat de rest allemaal ontevreden was, want een aanzienlijke groep scoorde neutraal.

In het KWO-2017 is een waarderingscore geconstrueerd: het percentage (zeer) tevredenen minus het percentage (zeer) ontevredenen. Een dergelijke score kan in theorie lopen van -100 tot +100. Een waarderingscore van 0 betekent dat er evenveel tevredenen als ontevredenen zijn, een positieve waarderingscore betekent dat er meer tevredenen zijn dan ontevredenen en in het geval van een negatieve score zijn er meer ontevredenen dan tevredenen.

De KWO-thema's geselecteerd voor de kengetallen 'rechtspreken' en 'doorlooptijd'

Men kon in het KWO zijn tevredenheid aangeven over verschillende thema's:

- de ontvangst bij de aankomst in het gerecht
- de bereikbaarheid van het gerecht
- de informatievoorziening op Rechtspraak.nl
- de uitleg bij gerecht over het verloop van de zaak
- de ontvangst(faciliteiten) voor aanvang van een zitting
- de administratieve contacten aangaande zitting/zaak
- het rechterlijk functioneren
- de uitspraak
- de doorlooptijd.

Om het aantal kengetallen beperkt te houden heeft de Rechtspraak gekozen slechts een selectie van KWO-uitkomsten als kengetal in deze rapportage op te nemen: de waardering voor het rechtspreken (rechterlijk functioneren en uitspraak) en de doorlooptijden, dus alleen de laatste drie KWO-thema's. Hieronder is schematisch weergegeven welke thema's uit het KWO zijn meegenomen en welke enquêtevragen het betreft.

Kengetal	KWO-thema	Enquêtevraag
RECHTSPREKEN	rechterlijk functioneren	- onpartijdigheid van de rechter - deskundigheid van de rechter - omgang met en bejegening van partijen <i>meerdere vragen</i>
	uitspraak	- begrijpelijkheid - onderbouwing - rechtseenheid
DOORLOOPTIJD	doorlooptijd	- de duur van de procedure

In hoofdstuk 3.1.2 is het landelijke beeld te vinden van de algemene tevredenheid over de gerechten.

Hoofdstuk 3.1.3 laat het landelijke beeld zien wat de waardering over het rechtspreken in het bijzonder is, waarna de tevredenheid over het rechtspreken bij de afzonderlijke rechtbanken en hoven wordt behandeld in de hoofdstukken 3.1.4 en 3.1.5.

De tevredenheid over de procesduur is beschreven in hoofdstuk 3.1.6.

Voor procespartijen belangrijkste factoren die de hoogte van hun algemene waardering bepalen⁵

Bij rechtzoekenden blijkt de algemene waardering voor de Rechtspraak bij gerechten het sterkst te worden beïnvloed door:

- de waardering voor het rechterlijk functioneren
- de waardering voor de uitspraak
- de waardering voor de uitleg over zitting en zaak.

Anders gezegd, de algemene waardering van rechtzoekenden voor een gerecht is hoger naarmate de waardering voor genoemde onderdelen hoger is. Omdat de scores van rechtzoekenden op deze drie aspecten hoog bleken, kwam er bij rechtzoekenden ook een hoge algemene waarderingscore uit.

Daarnaast bleek uit eerdere analyses dat de waarderingsscore van rechtzoekenden verband hield met de (verwachte) uitspraak. Bij een voor de rechtzoekende (naar verwachting) voordelige uitspraak was deze beduidend vaker tevreden over de Rechtspraak bij dat gerecht dan bij een voor hem (naar verwachting) nadelige uitspraak.

Bij de professionals blijkt de algemene waardering voor de Rechtspraak bij een gerecht het sterkst afhankelijk van:

- de waardering voor het rechterlijk functioneren
- de waardering voor de uitspraak
- de administratieve contacten
- de doorlooptijd van rechtszaken.

Deze uitkomsten duiden er op dat de dat de voor de kengetallen-rapportage gebruikte selectie van KWO-thema's volgens betrokken procespartijen, inderdaad de belangrijkste aspecten zijn die hun waarderingsoordeel bepalen. Uitzondering vormt het thema 'administratieve' contacten, dat niet als kengetal is geselecteerd.

3.1.2 Algemene waardering voor gerechten, landelijk beeld

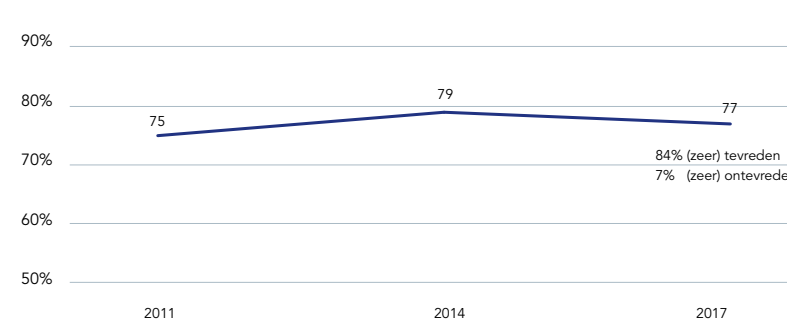
In deze paragraaf komt de *algemene waardering* voor de rechtspraak(organisatie) bij een gerecht aan de orde. Deze is gemeten door aan rechtzoekenden en professionals de volgende algemene vraag te stellen: "Alles bij elkaar genomen: hoe tevreden bent u over de gang van zaken bij dit gerecht?".

Uit figuur 1 blijkt dat de waarderingsscore⁶ van rechtzoekenden in de periode 2011-2017 hoog en redelijk stabiel was, tussen de 75 en 79. In 2017 was het 77. Die waarderingsscore van 77 hield in dat verreweg

de meesten, 84 procent, tevreden waren over het functioneren van de Rechtspraak bij de gerechten. Slechts een kleine minderheid (7 procent) was ontevreden.⁷

De waarderingsscore van slachtoffers lag overigens met 58 beduidend lager dan bovengenoemde 77 bij geënquêteerden die onder de noemer rechtzoekenden zijn bevraagd.

Figuur 1. Algemene waarderingsscore, rechtzoekenden, 2011, 2014 en 2017

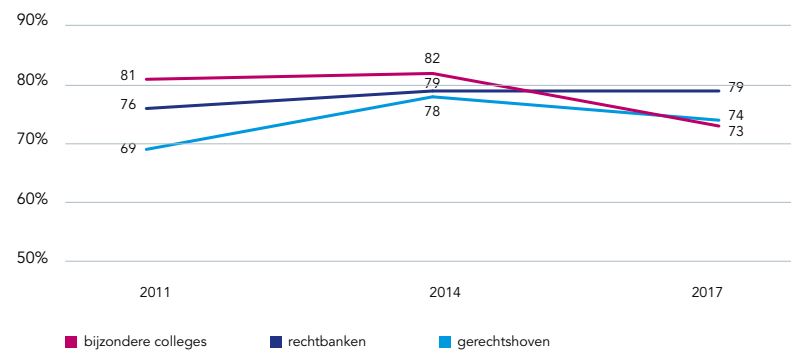
De ontwikkeling in de tijd van de algemene waardering verschilde naar gelang het type gerecht, zoals in figuur 2 zichtbaar is:

- voor rechtbanken is de waardering van rechtzoekenden in lichte mate toegenomen van 76 in 2011 naar 79 in 2017, en die ligt daarmee hoger dan de bij de andere typen gerechten.
- na de sterke toename van de waardering van rechtzoekenden voor de hoven in 2014 naar 78 is deze weer wat gedaald naar 74 in 2017, maar is daarmee nog wel hoger dan in 2011.
- waar de waardering van rechtzoekenden voor de colleges in 2011 en 2014 verhoudingsgewijs hoog was, is deze in 2017 afgenomen naar 73.

⁶ De waarderingsscore = percentage (zeer) tevreden minus percentage (zeer) ontevreden: van min 100 tot plus 100. Evenveel tevreden als niet tevreden geeft een score van 0. Zie 3.1.1 'Nieuwe presentatie- en meetmethodiek van de uitkomsten'.

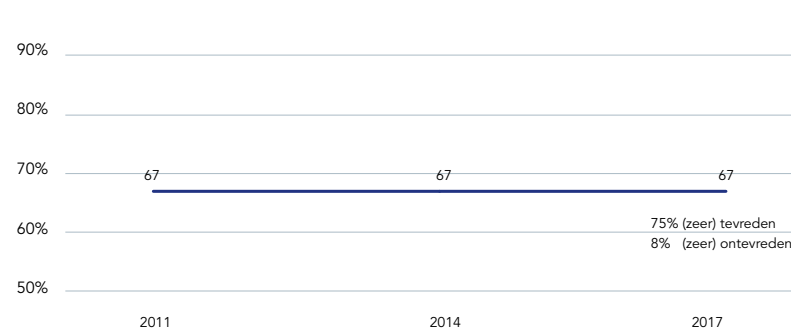
⁷ KWO-rapport 2017, blz. 20-22.

Figuur 2. Algemene waarderingscore naar type gerecht, rechtzoekenden, 2011, 2014 en 2017

De mate van tevredenheid bij rechtzoekenden verschilt per rechtsgebied.⁸ Zo waren ze bij rechtbanken het minst tevreden over de strafzaken aldaar en het meest tevreden over handels-recht en bestuursrechtelijke zaken. De algemene waarderingscore van professionals voor de Rechtspraak is in de periode 2011-2017 uitermate stabiel op 67, blijkt uit figuur 3. Dat is 10 punten lager dan de waarderingscore van 77 bij rechtzoekenden, maar houdt nog steeds een hoge mate van tevredenheid in: verreweg de meeste professionals, 75 procent, waren tevreden over de Rechtspraak en slechts een kleine minderheid, 8 procent, was daarover ontevreden.⁹

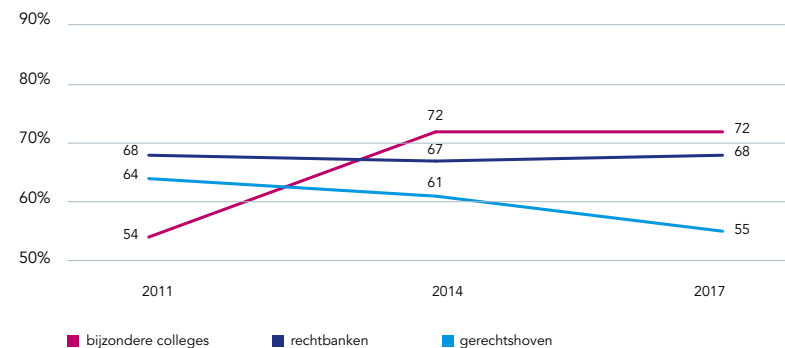
Figuur 3. Algemene waarderingscore, professionals, 2011, 2014 en 2017

Er zijn verschillen tussen type gerechten in ontwikkeling van de waarderingscore (figuur 4):

- voor rechtbanken is de waardering van professionals sinds 2011 stabiel op rond de 68.
- de waardering van professionals voor de hoven is gestaag afgenomen naar van 64 in 2011 naar 55 in 2017.
- de waardering van professionals voor de colleges lag in 2011 nog relatief laag, maar is na de sterke toename in 2014 gestegen tot 72, wat ook de uitkomst in 2017 is.

Figuur 4. Algemene waarderingscore naar type gerecht, professionals, 2011, 2014 en 2017

De mate van tevredenheid bij professionals verschilt naar gelang het type rechtsgebied. De tevredenheid over rechtbanken¹⁰ was gemiddeld 75 procent. Weinig afwijking van dat gemiddelde was er te zien bij familierechtelijke zaken (75 procent) en civiele kantonzaken (78 procent) en strafzaken (71 procent). Bovengemiddeld tevreden waren professionals over rechtszaken bij rechtbanken op het gebied van bestuursrecht (79 procent) en het vreemdelingenrecht (84 procent). Beneden gemiddeld was de tevredenheid over rechtszaken op het gebied van handelsrecht (67 procent).

⁸ KWO-rapport 2017, blz. 41.
⁹ KWO-rapport 2017, blz. 63-65.
¹⁰ KWO-rapport 2017, blz. 84.

3.1.3 Tevredenheid over het rechtspreken, landelijk beeld

Het KWO-thema ‘het rechterlijk functioneren’ vormt onderdeel van het kengetal ‘het rechtspreken’. Het rechterlijk functioneren is onderscheiden in drie deelthema’s:

- de onpartijdigheid van de rechter(s)
- de deskundigheid van de rechter(s)
- de bejegening en omgang door de rechter(s) met partijen

Daarnaast valt het KWO-thema ‘de uitspraak’ onder het kengetal ‘het rechtspreken’.

In tabel 1 zijn de waarderingsscores van procespartijen op deze vier deelthema’s te zien en op het gemiddelde van die vier deelthema’s. De tabel laat zien dat de gemiddelde waarderingsscore voor het rechtspreken 79 was (één na laatste kolom, onderste percentage). Ook is te zien (één na laatste kolom) dat hierin slechts een beperkt verschil bestaat tussen professionals (77) en rechtzoekenden (81). Bij de algemene waardering (zie 3.1.2) voor de gerechten was een veel groter verschil te zien tussen rechtzoekenden en professionals.

In grote lijnen is de waardering voor het rechtspreken in 2017 even hoog als in 2014 (laatste kolom).

De waardering van rechtzoekenden over het rechtspreken bij de CRvB (69) is wel sterk afgenomen en is in verhouding tot andere gerechten relatief laag (één na laatste kolom). Professionals waarderen de CRvB juist bijzonder hoog (87) op alle onderdelen van het rechtspreken. Hierbij wel de aantekening dat het aantal rechtzoekenden dat ondervraagd is over de CRvB klein was, wat het resultaat minder betrouwbaar maakt en de waardering voor uitspraak (met een hoge waarderingsscore van 83), niet is meegenomen bij de rechtzoekenden, door te weinig respondenten (n=6).

Rechtzoekenden zijn het meest tevreden over het rechtspreken bij het CBb (90), op de drie gemeten deelthema’s.¹¹ Professionals waarderen het CBb relatief hoog op de onderdelen onpartijdigheid en bejegening door de rechter.

De waardering voor het rechtspreken bij hoven lag over het algemeen niet ver van het gemiddelde van alle gerechten, alleen lag de waardering voor de uitspraak beneden het gemiddelde. Rechtzoekende hadden daarbij een beneden gemiddelde waardering voor de onpartijdigheid (69) bij de hoven.

De uitkomsten voor rechtbanken weken op geen van de onderdelen duidelijk af van de gemiddelden van alle gerechten.

Tabel 1. Waarderingsscores voor het rechtspreken, KWO 2017

	Onpartijdigheid	Deskundigheid	Bejegening door rechter	Uitspraak	Gemiddelde rechtspreken	2017 t.o.v. 2014
Professionals						
Rechtbanken	79	82	82	69	78	=
Gerechtshoven	75	78	77	62	73	=
CRvB	85	94	88	81	87	=
CBb	87	77	87	66	79	=
Gemiddelde professionals	79	82	81	70	77	=
Rechtzoekenden						
Rechtbanken	78	83	85	84	82	=
Gerechtshoven	69	79	81	77	77	=
CRvB	66	72	68		69	-
CBb	88	88	94		90	=
Gemiddelde rechtzoekenden	76	82	84	83	81	=
Gemiddelde	77	82	82	77	79	=
Totaal gerechten	81%	85%	83%	72%	80%	=

¹¹ De waardering van rechtzoekenden voor de uitspraken bij CRvB en CBb is niet meegenomen omdat deze slechts door een beperkt aantal respondenten is ingevuld.

Onpartijdigheid en deskundigheid (tabel 1, 1e en 2e cijferkolom)

Onpartijdigheid en deskundigheid behoren tot de kernwaarden van de Rechtspraak. Professionals en rechtzoekenden samen waarden de deskundigheid hoog met een score van 82. Dat is nog iets hoger dan de waarderingscore van 77 voor onpartijdigheid.

De waardering van rechtzoekenden voor de deskundigheid van rechters bij rechtbanken en raadsheren bij hoven verschilde weinig van de waardering van professionals voor hun deskundigheid; de scores liggen allemaal rond de 80.

Alleen waardeerde men de deskundigheid van CRvB en CBb duidelijk anders dan bij andere gerechten. Rechtzoekenden waardeerden de deskundigheid bij de CRvB minder dan gemiddeld met 68, waar professionals met 94 daarvoor juist de hoogste waardering hadden. Rechtzoekenden waardeerden met 88 de deskundigheid van raadsheren bij het CBb relatief hoog.

De waardering van professionals voor de onpartijdigheid van rechters bij rechtbanken was even hoog als die van rechtzoekenden. Rechtzoekenden waardeerden de onpartijdigheid van raadsheren bij hoven met 69 minder dan gemiddeld, duidelijk lager dan de waardering van professionals (75).

Bejegening door de rechter (tabel 1, 3e cijferkolom)

De meting van de waardering voor de bejegening door de rechter van partijen is gesplitst in de volgende onderwerpen:

- de ruimte die de rechter biedt aan procespartij om zijn verhaal te doen
- het luisteren door de rechter naar de standpunten
- het inleven door de rechter in de situatie
- de begrijpelijkheid van het besprokene
- het serieus nemen van de partijen door de rechter
- de wijze van omgang met de rechtzoekende door de rechter
- de wijze van omgang met de professional door de rechter

- de wijze van omgang met de verdachte/cliënt door de rechter, *alleen gevraagd aan professionals*
- de wijze van omgang met de OVJ door de rechter, *alleen gevraagd aan professionals*.

Met een gemiddelde score van 82 waardeerden partijen de bejegening door rechters en raadsheren hoog. Over het CBb waren professionals op dit punt met 88 zelfs meer dan gemiddeld tevreden. Professionals waren ook met 88 meer dan gemiddeld tevreden over de bejegening door raadsheren bij de CRvB, maar de waardering van rechtzoekenden was er, met 68, beduidend lager.

Uitspraak (tabel 1, 4e cijferkolom)

De waardering over de uitspraak is gemeten door te vragen naar:

- de begrijpelijkheid van de beslissing
- de motivering van of uitleg bij de beslissing
- de rechtseenheid (passendheid in bestendige jurisprudentie), *alleen gevraagd aan professionals*.

De waardering van rechtzoekenden voor de uitspraak bij rechtbanken (84) en hoven (77) is beduidend hoger dan wat de professionele partijen daarvan vinden; vooral de waardering van professionals voor de uitspraken bij hoven is relatief laag (62).

Professionals hadden een relatief hoge waardering voor uitspraken bij de CRvB.

Motivering van de uitspraak

De motivering van de uitspraak gaat over waarom de rechter deze beslissing genomen heeft. Gevraagd is of men tevreden was over de uitleg van de rechter over de reden(en) voor zijn beslissing.

Uit analyses is gebleken dat de mate waarin rechtzoekenden en professionals tevreden zijn over de motivering van de beslissing sterk van invloed is op de algemene waardering voor de Rechtspraak bij gerechten. Een hogere waardering voor de motivering van beslissingen leidt tot een betere algemene waardering.

Professionals

De waardering van professionals voor de motivering van de uitspraak is sinds 2005 aanzienlijk toegenomen, tot circa 73 procent (zeer) tevreden daarover in 2017. De waardering voor de motivering week in 2017 weinig af van die in 2014: 73 procent versus 76 procent (zeer) tevreden (tabel 2).

Tabel 2. Percentage professionals tevreden over de motivering van uitspraken

2001 t/m 2004	2005 t/m 2007	2011	2014	2017
52%	59%	71%	76%	73%

Uit tabel 3 blijkt dat het percentage (zeer) tevreden over de motivering van de uitspraak van 73 procent overeenkomt met een waarderingsscore van 63. Tevens is te zien dat de waardering voor uitspraken bij de CRvB in 2017 toenam en duidelijk bovengemiddeld hoog is. De waardering voor de motivering van uitspraken bij de hoven en het CBb nam in 2017 af en is iets onder het gemiddelde komen te liggen.

Tabel 3. Waardering professionals voor motivering van uitspraken

	% (zeer) tevreden		waarderingsscore	
	2017	2017 t.o.v. 2014	2017	2017 t.o.v. 2014
Rechtbanken	73%	=	64	=
Gerechtshoven	71%	-	58	-
CRvB	79%	+	74	+
CBb	71%	-	59	-
Gemiddelde	73%	=	63	=

Rechtzoekenden

De waardering van rechtzoekenden voor de motivering van de uitspraak is in 2017 toegenomen in vergelijking met 2014. Van de rechtzoekenden is 85 procent daarover (zeer) tevreden, beduidend hoger dan de professionals.

Rechtseenheid: oordeel professionals

Waar in vorige KWO-onderzoeken aan professionals gevraagd werd naar de tevredenheid over de rechtseenheid is in het nieuwe KWO gevraagd naar de tevredenheid over 'de mate waarin de beslissing past in de bestendige jurisprudentie'. We gebruiken in deze rapportage nog de term rechtseenheid bij de uitspraak.

Rechtseenheid heeft niet alleen ten doel gelijke gevallen gelijk te behandelen, maar het vergroot ook de voorspelbaarheid van rechterlijke beslissingen. Het bevindt zich op het spanningsveld tussen 'gelijke monniken, gelijke kappen' en rekening houden met verschillen in te beoordelen zaken.

Bevordering van rechtseenheid vindt bijvoorbeeld plaats door samenwerking tussen rechters gericht op richtinggevende uitspraken of door het maken van afspraken. Dat laatste vooral als het om kwantificeerbare zaken gaat, zoals de hoogte van alimentatie.

Omdat rechters onafhankelijk moeten kunnen oordelen, zijn er geen richtlijnen voor de strafmaat anders dan wat de wet voorschrijft. Wel hebben rechters oriëntatiepunten voor straftoemeting vastgesteld.

Ze geven weer wat collega's voor soortgelijke feiten in het algemeen opleggen en zijn tot stand gekomen op basis van een inventarisatie van de praktijk en na consultatie van alle gerechten. Het zijn geen voorschriften, maar ze geven ze de rechter houvast bij de beoordeling van de te beoordelen strafzaak, waarin hij vervolgens rekening zal houden met voor die zaak specifieke straf vermeerderende of straf verminderende factoren.

Hoewel de oriëntatiepunten bedoeld zijn voor intern gebruik, kijken advocaten en officieren van justitie er ook naar als ze argumenten zoeken voor een lichtere of zwaardere straf.

Uit analyses is gebleken dat de mate waarin professionals tevreden zijn over de rechtseenheid sterk van invloed is op de algemene waardering voor de Rechtspraak bij gerechten.

In de afgelopen jaren is in de ogen van professionele partijen die betrokken zijn bij rechtszaken, aanzienlijke vooruitgang geboekt op het gebied van rechtseenheid. De waardering van professionals daarover nam toe van 38 procent (zeer) tevreden in 2004 tot 72 procent (zeer) tevreden in 2017 (tabel 4).

Tabel 4. Percentage professionals tevreden over de rechtseenheid van uitspraken

2001 t/m 2004	2005 t/m 2007	2011	2014	2017
38%	50%	60%	66%	72%

Uit tabel 5 blijkt dat het percentage (zeer) tevreden over de rechtseenheid van 72 procent overeenkomt met een waarderingsscore van 64. Het hoogst werd de rechtseenheid bij het CBb en de CRvB gewaardeerd.

Tabel 5. Waardering professionals voor rechtseenheid van uitspraken

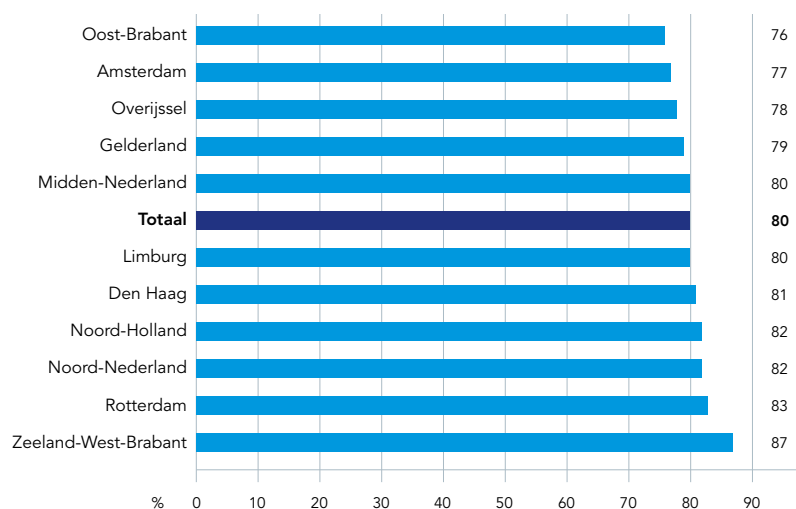
	% (zeer) tevreden		waarderingsscore	
	2017	2017 t.o.v. 2014	2017	2017 t.o.v. 2014
Rechtbanken	71%	+	64	+
Gerechtshoven	69%	=	57	=
CRvB	83%	=	79	=
CBb	84%	+	81	+
Gemiddelde	72%	=	64	=

3.1.4 Waardering voor het rechtspreken bij rechtbanken

Uit figuur 5 en tabel 1 in bijlage 2, blijkt dat de gemiddelde waarderingsscore voor de kwaliteit van rechtspreken bij rechtbanken uitkwam op 80, dat is ongeveer even hoog als in 2014. Professionals waardeerden dat met 78 (figuur 6) slechts weinig lager dan rechtzoekenden met 82 (figuur 7).

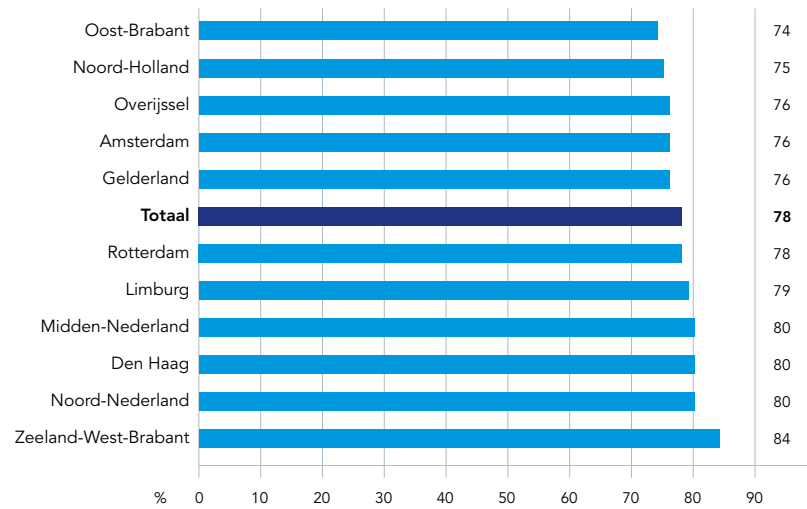
Alleen voor het rechtspreken bij rechtbank Zeeland-West-Brabant was de waardering duidelijk bovengemiddeld (87); zowel voor rechtzoekenden (figuur 7) als professionele partijen (figuur 6). Rechtzoekenden waren daarnaast bovengemiddeld tevreden over het rechtspreken in Noord-Holland.

Figuur 5. Waarderingsscores voor het rechtspreken bij rechtbanken, rechtzoekenden en professionals

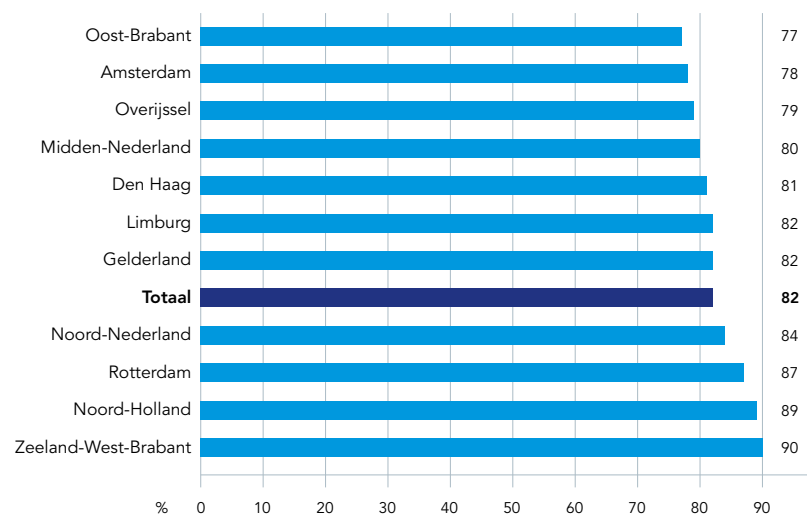

De totaalscores op het gebied van waardering voor het rechtspreken in 2017 week bij geen van de rechtbanken sterk af van 2014.

Figuur 6. Waarderingscores voor het rechtspreken bij rechtbanken, professionals

Figuur 7. Waarderingscores voor het rechtspreken bij rechtbanken, rechtzoekenden

3.1.5 Waardering voor het rechtspreken bij hoven en colleges

Uit figuur 8 blijkt dat de waarderingsscore voor de kwaliteit van het rechtspreken bij hoven en colleges samengenomen, uitkwam op 77, en dat is ongeveer even hoog als in 2014. Professionals waardeerden dat gemiddeld met 76 (figuur 9) ongeveer even hoog als de 77 van rechtzoekenden (figuur 10 en tabel 1, bijlage 3).

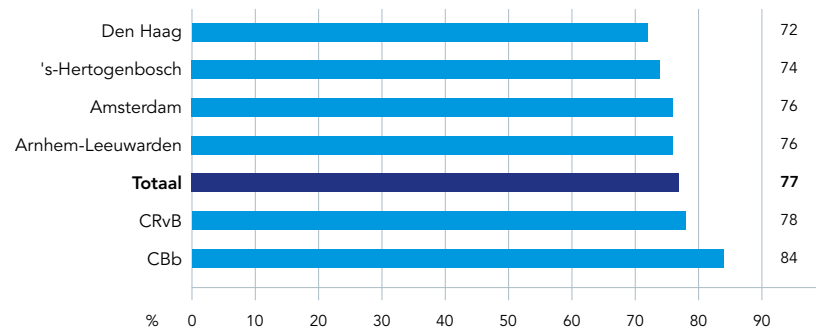
De verschillen tussen de hoven zijn klein, professionals en rechtzoekenden samengenomen, zoals uit figuur 8 blijkt. Wel zijn er verschillen in waardering tussen rechtzoekenden en professionals voor afzonderlijke hoven. Ondergemiddeld was de waardering van professionals voor het rechtspreken bij hof Den Haag (figuur 9).

Rechtzoekenden waardeerden het rechtspreken bij hof Amsterdam met 70 ondergemiddeld (figuur 10) en dat is een stuk lager dan de waarderingsscore van 82 bij professionals (figuur 9). Bij de andere hoven waren de waarderingsscores van rechtzoekenden juist hoger dan die van professionals.

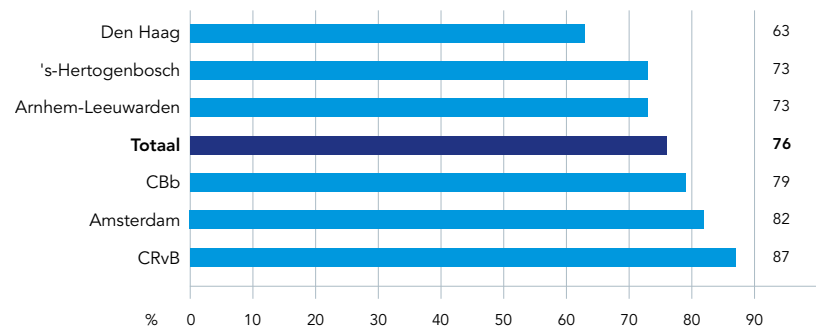
De waarderingsscore voor het rechtspreken was met 84 het hoogst bij het CBb (figuur 8). Dit is het gevolg van de hoge waarderingsscore van 90 bij rechtzoekenden (figuur 10).

De waarderingsscore van professionals en rechtzoekenden samengenomen voor het rechtspreken bij de CRvB lag met 78 (figuur 8) in de buurt van het gemiddelde. De waardering van professionals voor CRvB was met 87 bovengemiddeld (figuur 9), maar die van rechtzoekenden was met 69 ondergemiddeld (figuur 10).

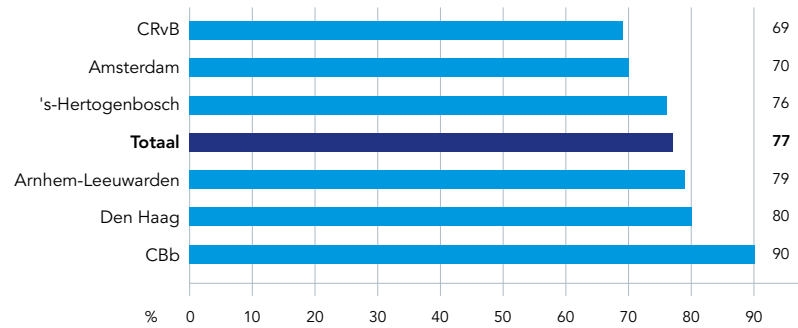
Figuur 8. Waarderingscores voor het rechtspreken bij hoven en colleges, rechtzoekenden en professionals

Figuur 9. Waarderingscores voor het rechtspreken bij hoven en colleges, professionals

Figuur 10. Waarderingscores voor het rechtspreken bij hoven en colleges; rechtzoekenden

3.1.6 Mate van waardering voor de procesduur, algemeen

Over het algemeen was de waardering in 2017 voor de duur van rechtszaken bij gerechten betrekkelijk gering. Bij rechtbanken nog net wat meer tevreden partijen dan ontevreden partijen (score = 16). Bij de hoven was dat vrijwel in evenwicht (score = -2). Bij het CBb verbeterde de waardering daarvoor in vergelijking met 2014 weliswaar, maar die was samen met de score voor de CRvB nog steeds het laagst van alle gerechten.

Tabel 6. Waarderingscore voor procesduur KWO 2017

	Professionals	Rechtzoekenden	Totaal	2017 t.o.v. 2014
Rechtbanken	7	25	16	-
Gerechtshoven	-9	5	-2	=
CRvB	-35	-28	-32	=
CBb	-54	-3	-28	+

Professionals hadden in 2017 minder waardering voor de procesduur dan de rechtzoekenden, zoals uit tabel 6 blijkt. Dat was ook het geval bij de vorige metingen in 2011 en 2014.

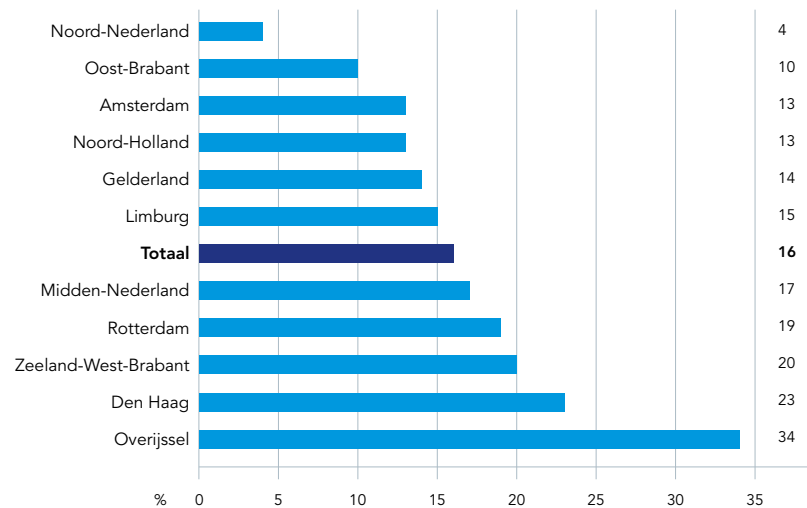
Vooral de score van professionals van -54 voor de duur van rechtszaken bij het CBb valt op. Professionals blijken over het algemeen minder tevreden over de termijn tussen aanbrengen van de zaak en de eerste zitting dan over de termijn tussen de laatste zittingsdag en de uitspraak.

3.1.7 Waardering voor de procesduur bij rechtbanken

De waardering voor de procesduur (door professionals en rechtzoekenden samen) bij de afzonderlijke rechtbanken liep sterk uiteen, zoals blijkt uit figuur 11 en tabel 2 in bijlage 2.

De waardering voor de tijdigheid bij de rechtbanken Overijssel (waarderingscore 34) en Den Haag (waarderingscore 23) was bovengemiddeld. De waardering voor de duur was het laagst bij de rechtbank Noord-Nederland (waarderingscore 4). De waarderingsscores voor de overige rechtbanken lagen rond het gemiddelde.

Figuur 11. Waarderingscores voor de procesduur bij rechtbanken, rechtzoekenden en professionals

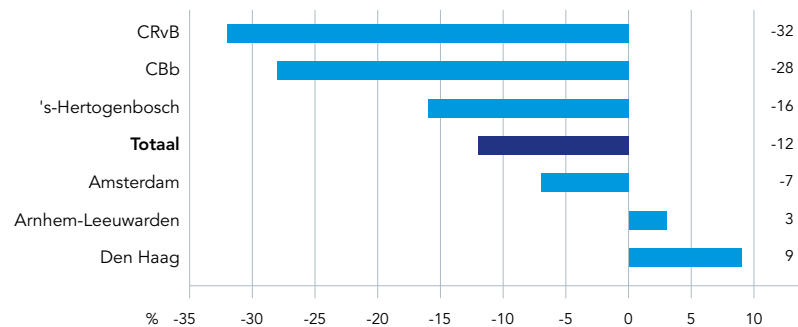

Bij vrijwel alle rechtbanken is de waardering voor de procesduur afgenomen in vergelijking met 2014. Alleen bij rechtbank Limburg is geen verschil te zien en bij rechtbank Amsterdam is de waardering voor de procesduur juist verbeterd in vergelijking met 2014.

3.1.8 Waardering voor de procesduur bij hoven en colleges

Zoals eerder geconstateerd bij tabel 6, was de waardering voor de procesduur (door professionals en rechtzoekenden samen) bij alle hoven laag. Gemiddeld kwam de waarderingscore uit op -2. Uit figuur 12 en tabel 2 in bijlage 3, blijkt dat de verschillen tussen hoven op dit punt groot zijn. Van de hoven had 's-Hertogenbosch in 2017 de laagstewaarderingscore en hof Den Haag de hoogste. De beide colleges scoren nog lager dan de hoven.

Figuur 12. Waarderingscores voor de procesduur bij hoven en colleges, rechtzoekenden en professionals

De waardering voor de duur bij het CBb verbeterde in vergelijking met 2014. De waardering voor de procesduur bij de hoven Amsterdam en 's-Hertogenbosch en die bij de CRvB, is afgenomen in vergelijking met 2014. De waardering voor de duur bij de hoven Arnhem-Leeuwarden en Den Haag is gelijk gebleven.

3.2 Duur van rechtszaken

3.2.1 Inleiding

Het is maatschappelijk en economisch relevant dat rechtszaken zo kort mogelijk duren. Partijen in rechtszaken, burgers en professionele partijen, vinden het belangrijk dat rechtspraak tijdig is en ook dat rechtszaken nu te lang duren. Daarom is het streven van de Rechtspraak om rechtszaken in zo kort mogelijke tijd af te doen, zonder dat dit ten koste gaat van de aandacht en zorgvuldigheid die de rechter nodig acht. In 2018 is het project 'Doorlooptijden' in het leven geroepen om over de gehele breedte van de organisatie tot verbetering van doorlooptijden te komen. Per 2020 gelden de nieuwe doorlooptijdstandaarden. In deze rapportage over 2019 wordt echter nog gerapporteerd over de oude doorlooptijdnormen.

'Doorlooptijd' is gedefinieerd als de totale tijd die verstrijkt tussen het instromen en het uitstromen van een zaak bij één gerechtelijke instantie. De rechtszaken die de rechtbanken en hoven behandelen, zijn opgedeeld in 41 verschillende zaaktypen met ieder een eigen doorlooptijd-doelstelling. Het project 'Doorlooptijden' heeft eind 2019 nieuwe standaarden opgeleverd voor de duur van zaken die de huidige zullen gaan vervangen. De huidige doelstellingen zijn gegoten in een norm die bestaat uit twee elementen:

- 1) de termijn waarbinnen een zaak afgehandeld dient te zijn;
- 2) het percentage zaken dat binnen die termijn is afgehandeld.

De meting van de doorlooptijd start bij binnenkomst op het gerecht van het verzoekschrift of de dagvaarding en loopt door tot en met de uitspraak. Er is bij de berekening van de doorlooptijd geen onderscheid gemaakt in delen die wel of niet door de Rechtspraak te beïnvloeden zijn. De Rechtspraak heeft geen volledige invloed op de duur van een rechtszaak; ook de procespartijen spelen een rol. De duur van deeltrajecten, zoals mediation of de tijd dat een zaak op verzoek van partijen tijdelijk stilligt, is niet uit de meting van de doorlooptijd gehaald.

De rechter heeft dus maar beperkte invloed op de duur van een procedure. Proceseisen, complexiteit van de zaak en gedrag van partijen, zijn belangrijke factoren die invloed kunnen hebben op het aantal processtappen en de duur tussen die processtappen.

Wel vormen de verschillen tussen gerechten in procesduur, die vaak groot zijn, een sterke indicatie dat bij veel gerechten een substantiële verbetering mogelijk is. Ook vanuit het oogpunt van uniforme rechts-toepassing is het beter dat de doorlooptijden bij verschillende gerechten minder uiteenlopen dan nu het geval is.

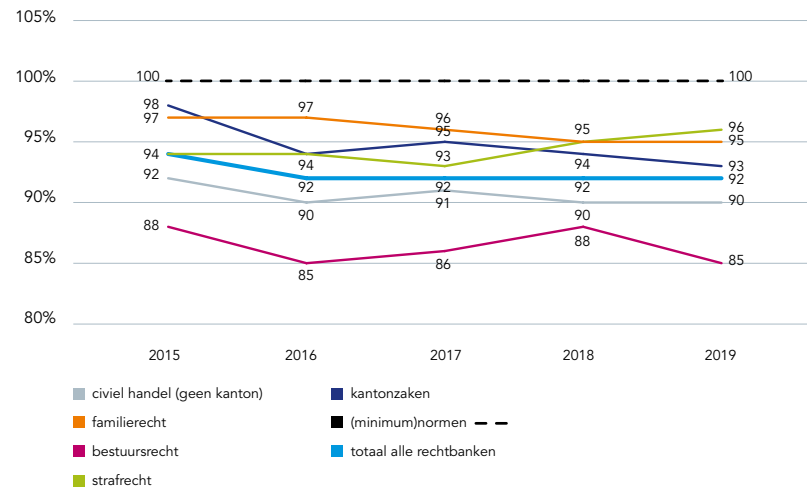
3.2.2 Landelijk beeld van de duurontwikkeling

In de afgelopen vijf jaar is de gemiddelde duur van rechtszaken bij de rechtbanken licht afgenomen met 7 procent en bij de gerechtshoven toegenomen met 8 procent. Er zijn grote verschillen tussen gerechten of tussen afdelingen binnen gerechten. Zo nam de duur van overtredingszaken bij kanton sterk af en ook de duur van scheidingszaken op gemeenschappelijk verzoek door de rechtbank is korter geworden. De duur van strafzaken bij de gerechtshoven nam in de afgelopen vijf jaar toe. Bij de rechtbanken nam de doorlooptijd voor het afwickelen van faillissementen toe, evenals de doorlooptijd van de zaken omtrent omgang en gezag.

In figuur 13 is per rechtsgebied aangegeven in hoeverre de rechtbanken sinds 2015 gemiddeld voldeden aan de normen. Wanneer precies aan alle normen voldaan zou zijn, dan zou de mate waarin voldaan is aan de duurnormen op 100 procent liggen (zie de bovenste stippellijn). Zoals gezegd is bij de rechtbanken de gemiddelde duur van rechtszaken in 2019 vergeleken met 2015 met 7 procent afgenomen. Uit figuur 13 blijkt evenwel dat de mate waarin rechtszaken bij de rechtbanken aan de normduur voldoen in lichte mate is afgenomen: van circa 94 procent in 2015 tot 92 procent in 2019. De mate waarin rechtbanken aan de norm voldoen, is vanaf 2016 elk jaar erg constant 92 procent geweest.

Voor wat betreft kantonzaken en bestuurszaken wordt de norm minder vaak gehaald dan in 2015. De duur van strafrechtzaken viel in 2019 juist vaker binnen de norm dan in 2015.

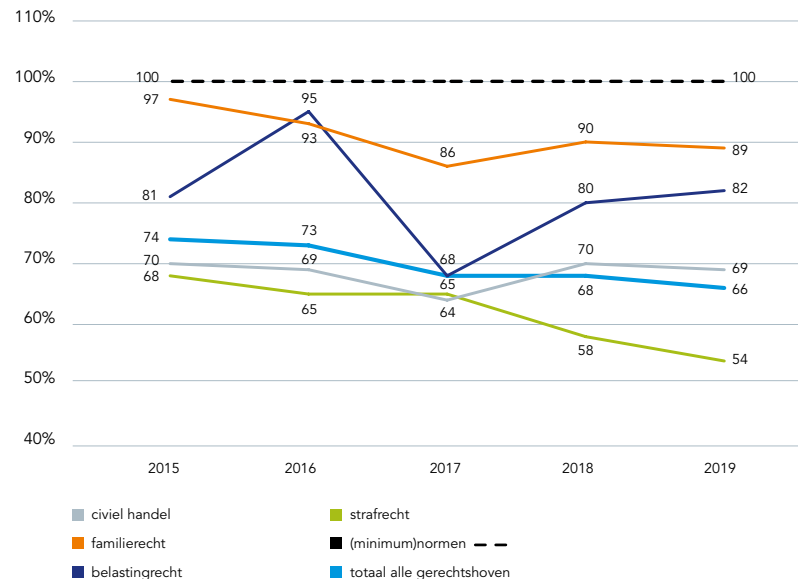
Figuur 13. Mate waarin gemiddeld voldaan is aan de normen, rechtbanken

Figuur 14 laat per rechtsgebied zien in hoeverre de hoven sinds 2015 gemiddeld voldeden aan de normen. Wanneer precies aan alle normen voldaan zou zijn, dan zou de mate waarin voldaan is aan de normen op 100 procent liggen (zie de bovenste stippellijn).

Bij de gerechtshoven is sinds 2015 de gemiddelde duur toegenomen met 8 procent. Uit figuur 14 blijkt dat sinds 2015 de mate waarin rechtszaken bij gerechtshoven aan de norm voldoen, is verslechterd: van 74 procent in 2015 tot 66 procent in 2019. Dit is vooral veroorzaakt doordat strafzaken veel minder vaak binnen de norm worden afgedaan, maar het geldt ook voor familiezaken. Voor handelszaken en belastingzaken is in 2019 ongeveer even vaak aan de normduur voldaan als in 2015.

Figuur 14. Mate waarin gemiddeld voldaan is aan de normen, hoven

De duur van rechtszaken bij het CBb is afgenomen van 59 weken in 2015 naar 49 weken in 2019. De gemiddelde duur van rechtszaken bij de CRvB is in 2019 ten opzichte van 2015 toegenomen van 64 weken naar 80 weken.

3.2.3 Rechtbanken met elkaar vergeleken op procesduur

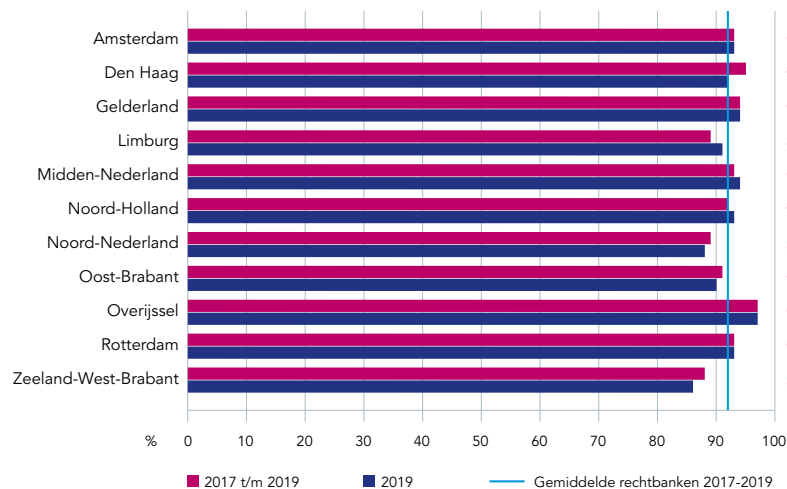
Bij de rechtbanken zijn van 26 zaaktypen de doorlooptijden genormeerd. In de tabellen 3 tot en met 7 in bijlage 2 zijn per zaaktype de uitkomsten zichtbaar. Uit deze tabellen blijkt, dat bij de rechtbanken de norm vaak niet worden gehaald.

Rechtszaken in het familierecht en zaken voor de kantonrechter voldoen relatief vaak aan de normen. Handelszaken, strafzaken en rechtszaken in het bestuursrecht voldeden weliswaar zelden aan de norm, maar gemiddeld is men daar niet heel ver van verwijderd. Uitzonderingen hierop zijn de behandeling van belastingzaken en mulderzaken.

Onderstaande figuur 15 laat over alle rechtsgebieden heen per rechtbank zien hoe ver men in de periode 2017-2019 gemiddeld van alle normen verwijderd was. Hoewel vaak de normen niet worden gehaald, ligt de duur in grote lijnen niet heel ver van de normen af: landelijk gemiddeld 8 procent.

Rechtbank Overijssel kwam in de periode 2017-2019 het dichtst in de buurt van de gestelde normen; gemiddeld benaderde deze rechtbank de normen tot op 97 procent. Ook in rechtbank Den Haag lag in de afgelopen drie jaar de duur van rechtszaken gemiddeld dicht bij de normen. Bij de rechtbanken Zeeland-West-Brabant, Limburg en Noord-Nederland lag de duur van rechtszaken in de afgelopen drie jaren het verst van de normen af.

Figuur 15. Gerealiseerde duur in verhouding tot de normen, rechtbanken

Duur misdrijf-strafzaken bij de rechtbanken

De zaken bij rechtbanken op het gebied van strafrecht betreffen niet alleen de behandeling (op zitting) van de hoofdzaak maar ook allerlei ‘nevenproducten’ zoals vorderingen en rekesten die op zogenoemde raadkamerzittingen worden behandeld. Strafzaken bij de rechtbanken zijn hier onderscheiden in:

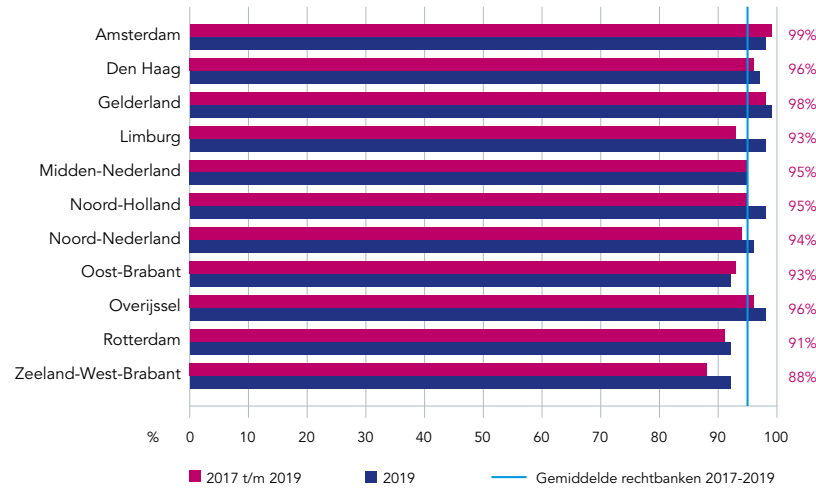
1. meervoudige kamer (MK) strafzaak	90% binnen 6 maanden
2. politierechterstrafzaak	90% binnen 5 weken
3. strafzaak bij de kinderrechter	85% binnen 5 weken
4. raadkamerzaak over voorlopige hechtenis	100% binnen 2 weken
5. raadkamerzaak niet voorlopige hechtenis	85% binnen 4 maanden

Uit figuur 16 blijkt dat de duur van strafzaken in de periode 2017-2019 bijde rechtbanken gemiddeld op 95 procent van de normen lag.

In de meeste gevallen haalden de rechtbanken de gestelde normen net niet. Rechtbank Amsterdam zit in de periode 2017-2019 het dichtst in de buurt van de gestelde normen; gemiddeld benaderde deze rechtbank de normen tot op 99 procent. Rechtbank Gelderland benaderde de normen tot op 98 procent. Rechtbank Zeeland-West-Brabant zit met 88 procent het verst van de gestelde normen, gevolgd door rechtbank Rotterdam met 91 procent.

In het meest recente jaar 2019 hebben de rechtbanken Limburg, Overijssel en Zeeland-West-Brabant een duidelijke verbetering laten zien.

Figuur 16. Gerealiseerde duur in verhouding tot de normen, strafzaken rechtbanken

In tabel 3 in bijlage 2 staan de realisatiecijfers per rechtbank voor de vijf zaaktypen uitgesplitst.

Duur kantonzaken bij de rechtbanken

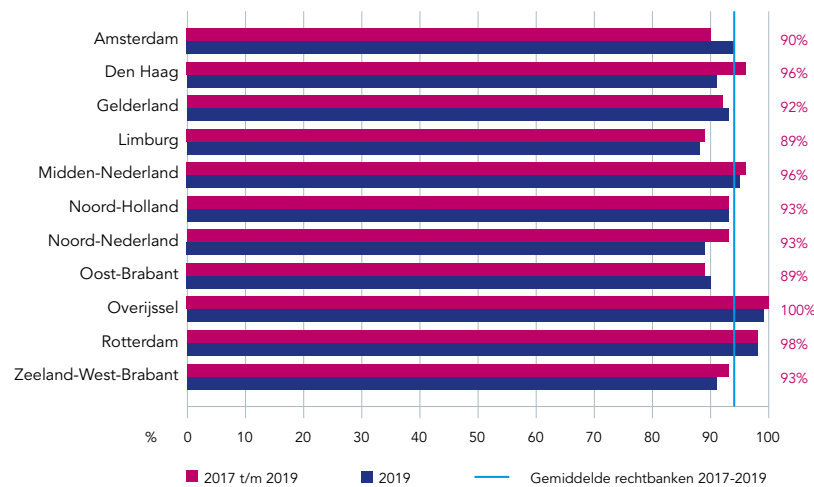
Kantonrechtzaken zijn onderverdeeld in zeven zaaktypen met ieder een eigen norm:

1. dagvaardingszaken met verweer	90% binnen 1 jaar
2. verstekzaken	90% binnen 6 weken
3. betwiste arbeidsontbindingen	95% binnen 3 maanden
4. overige handelsrekenen	95% binnen 6 maanden
5. kort gedingen	95% binnen 3 maanden
6. overtredingszaken	85% binnen 1 maand
7. mulderzaken	80% binnen 3 maanden

Uit figuur 17 blijkt dat in de periode 2017-2019 de duur gemiddeld op 94 procent van de normen lag. Voor alleen 2019 was dit 93 procent. De duur is landelijk gezien, achteruitgegaan van 98 procent in 2013 naar 93 procent in 2019 van de normen.

Overijssel liet in de afgelopen drie jaren de beste resultaten zien op de duur van kantonzaken. Ook de rechtbanken Rotterdam, Midden-Nederland en Den Haag scoorden hoger dan het landelijk gemiddelde. In Oost-Brabant en Limburg lag in de periode 2017-2019 de duur het verst van de af, beide 11 procent.

Figuur 17. Gerealiseerde duur in verhouding tot de normen, kantonprocedures

In tabel 4 in bijlage 2 staan de realisatiecijfers per rechtbank voor de zeven zaaktypen uitgesplitst.

Duur rechtszaken civiele handelszaken bij de rechtbanken

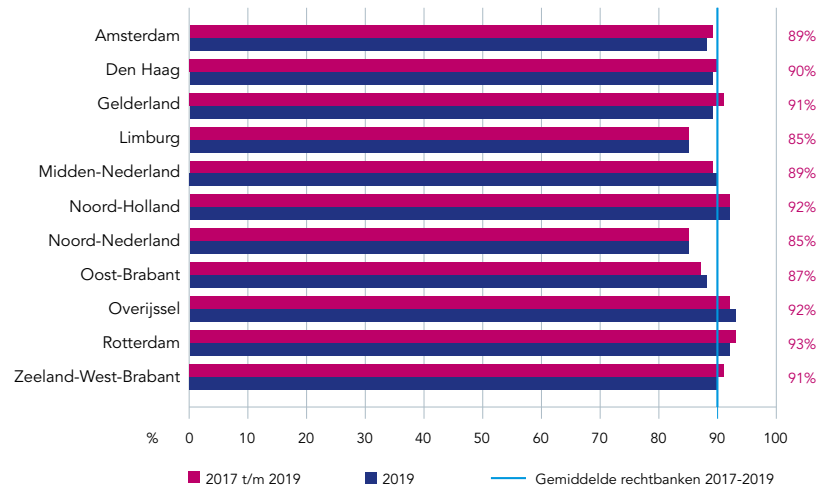
Handelszaken zijn in vijf zaaktypen onderscheiden:

1. dagvaardingszaken met verweer *90% binnen 2 jaar*
2. verstekzaken *90% binnen 6 weken*
3. handelsrekesten *90% binnen 3 maanden*
4. faillissementen *90% binnen 3 jaar*
5. kort gedingen *95% binnen 3 maanden*

Uit figuur 18 blijkt dat de duur van handelszaken, niet zijnde kantonzaken, in de periode 2017-2019 gemiddeld op 90 procent van de normen lag. Dit betekent dat de duur van een handelszaak gemiddeld 10 procent van de norm verwijderd was. Het jaar 2019 wijkt daar landelijk gezien niet van af.

Figuur 18 laat ook zien dat de rechtbanken Rotterdam en Overijssel op dit rechtsgebied in de periode 2017-2019 de kortste doorlooptijden kenden. Bij de rechtbanken Limburg en Noord-Nederland duurde in de afgelopen drie jaar de behandeling van handelszaken het langst (15 procent onder de norm).

Figuur 18. Gerealiseerde duur in verhouding tot de normen, civiele handelszaken rechtbanken

In tabel 5 in bijlage 2 staan de realisatiecijfers per rechtbank voor de vijf zaaktypen uitgesplitst.

Duur rechtszaken familierecht bij de rechtbanken

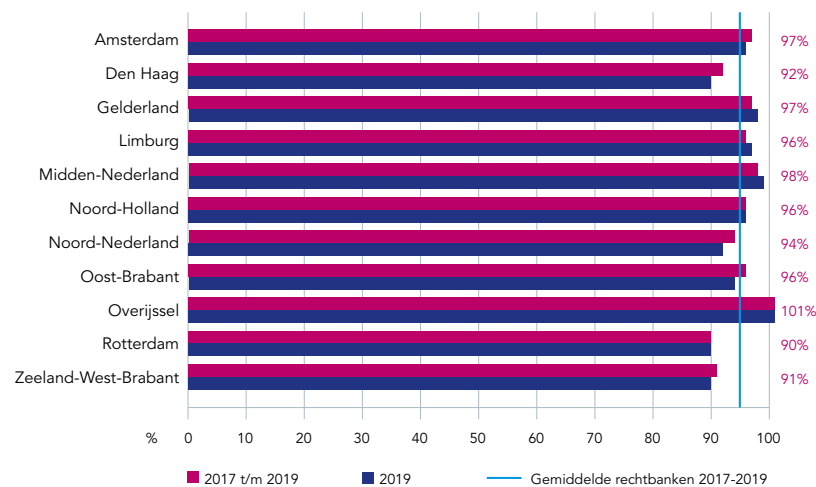
Familierechtelijke rechtszaken zijn onderscheiden in zes zaaktypen:

1. scheidingszaken totaal *95% binnen 1 jaar*
2. scheiding gemeenschappelijk verzoek *95% binnen 2 maanden*
3. alimentatie en bijstandsverhaal *90% binnen 1 jaar*
4. omgang en gezag zaken *85% binnen 1 jaar*
5. kinderrechtszaken, jeugdbescherming *90% binnen 3 maanden*
6. daarbinnen de eerste verzoeken tot OTS *80% binnen 3 weken*

Figuur 19 laat zien dat de duur van familiezaken in 2017-2019 bij de rechtbanken gemiddeld op 95 procent van alle normen lag, dus gemiddeld slechts 5 procent van de normen verwijderd. Als alleen naar 2019 wordt gekeken, is dit eveneens 95 procent.

De familiezaken duurden in Overijssel in de periode 2017-2019 het kortst. Er wordt gemiddeld over de zaaktypen genomen aan de normen voldaan. Ook de duur van familierechtelijke zaken bij de rechtbanken Midden-Nederland, Gelderland, Amsterdam en Limburg scoorde beter dan het landelijk gemiddelde. Bij de rechtbanken Zeeland-West-Brabant en Rotterdam duurden in de afgelopen drie jaar de familiezaken het langst van alle rechtbanken.

Figuur 19. Gerealiseerde duur in verhouding tot de normen, familiezaken rechtbanken

In tabel 6 in bijlage 2 staan de realisatiecijfers per rechtbank voor de zes zaaktypen uitgesplitst.

Duur rechtszaken bestuursrecht bij de rechtbanken

Bestuursrechtelijke procedures zijn onderverdeeld in vijf zaaktypen:

1. 'regulier' bestuursrecht, bodemzaken 90% binnen 1 jaar
2. 'regulier' bestuursrecht, vovo's 90% binnen 3 maanden
3. rijksbelastingzaken, 5 rechtbanken¹² 90% binnen 18 maanden
4. lokale belastingzaken¹³ 90% binnen 9 maanden
5. vreemdelingenzaken, deels¹⁴ 90% binnen 9 maanden

Figuur 20 laat zien dat de duur van rechtszaken op dit rechtsgebied in 2017-2019 bij de rechtbanken gemiddeld op 87 procent van alle normen lag, dus gemiddeld 13 procent onder de normen. De duur is, landelijk gezien, achteruitgegaan van 92 procent in 2013 naar 85 procent in 2019 van de normen. Bij de meeste rechtbanken, behalve Limburg en Noord-Holland, duurden rechtszaken bestuursrecht in 2019 langer dan het jaar ervoor.

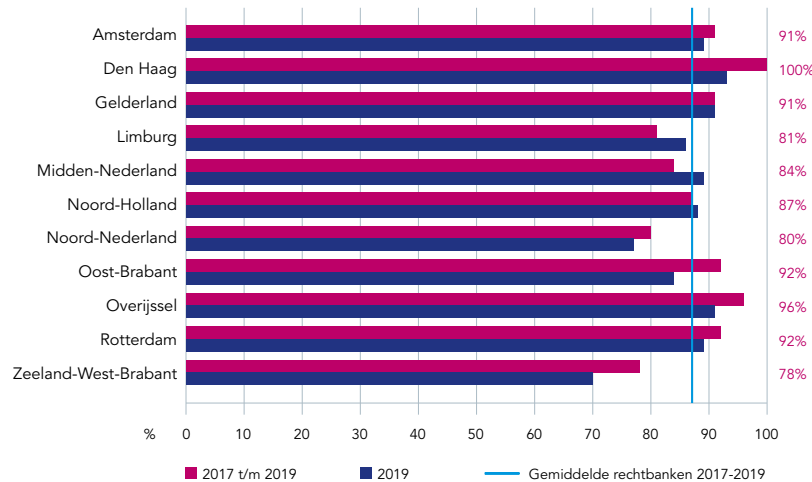
De rechtszaken op het gebied van het bestuursrecht duurden bij de rechtbanken Den Haag en Overijssel in de afgelopen drie jaar het kortst, blijkt uit figuur 20. Het langst duurden bestuursrechtzaken bij de rechtbank Zeeland-West-Brabant, Noord-Nederland en Limburg.

¹² Rijksbelastingzaken worden alleen in de volgende rechtbanken behandeld: Den Haag, Gelderland, Noord-Holland, Noord-Nederland en Zeeland-West-Brabant.

¹³ Zoals WOZ-zaken en parkeerboetes.

¹⁴ In verband met het vergelijken van rechtbanken met elkaar op vergelijkbare zaken, betreft dit uitsluitend de zaken die bij alle rechtbanken worden behandeld: bodemzaken reguliere vreemdelingenzaken met een streeftermijn van 23 weken en de verlengde asielzaken (VA) met een wettelijke termijn van 23 weken. Hierin zijn dus niet begrepen de bewaringszaken, de AC- en AA-zaken (aanmeldcentra) en de Dublinzaken (asielzaken waarin de eerste aanvraag in een ander land is gedaan)

Figuur 20. Gerealiseerde duur in verhouding tot de normen, bestuurszaken rechtbanken

In tabel 7 in bijlage 2 staan de realisatiecijfers per rechtbank voor de vijf zaaktypen uitgesplitst.

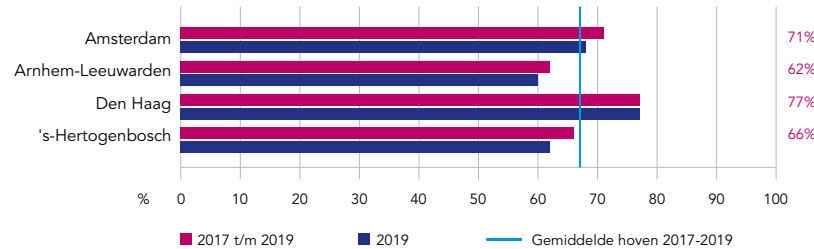
3.2.4 Hoven met elkaar vergeleken op procesduur

Bij de hoven zijn van twaalf zaaktypen de doorlooptijden genormeerd. Uit de tabellen 3 tot en met 6 in bijlage 3 blijkt dat landelijk alleen bij de familierekestten de duur vrijwel op de norm zit. Voor de andere zaaktypen is de gerealiseerde doorlooptijd vaak ver van de norm verwijderd. In de figuren in dit hoofdstuk is per hof te zien hoe ver men in de periode 2017-2019 gemiddeld van alle normpercentages verwijderd was.

Figuur 21 laat zien dat de hoven structureel nog ver van alle duurnormen waren verwijderd: landelijk gemiddeld kwam in de periode 2017-2019 de duur van rechtszaken bij de hoven uit op 67 procent van de gestelde normen. In 2019 is de duur toegenomen, daarmee is de doorlooptijd in 2019 slechts in zeer geringe mate verbeterd vergeleken met 2013.

Bij hof Den Haag duurden in de periode 2017-2019 de rechtszaken beduidend korter dan gemiddeld en bij hof Arnhem-Leeuwarden beduidend langer.

Figuur 21. Gerealiseerde duur in verhouding tot de normen, hoven

De verschillen tussen hoven in de duur van rechtszaken waren over het algemeen zeer groot, behalve bij de zaaktypen raatkamerzaken die over voorlopige hechtenis gaan en familierechtszaken anders dan de jeugd-beschermingszaken.

Duur rechtszaken op het gebied van het strafrecht, hoven

De zaken op het gebied van strafrecht zijn onderverdeeld in zeven zaaktypen.

1. appel van een overtredingszaak	85% binnen 6 maanden
2. EK-strafzaak	85% binnen 6 maanden
3. MK-strafzaak	85% binnen 9 maanden
4. raatkamerzaak voorlopige hechtenis	90% binnen 2 weken
5. raatkamerzaak niet voorlopige hechtenis	80% binnen 4 maanden
6. klachten over niet vervolgen	85% binnen 6 maanden
7. uitwerken van strafzaak i.v.m. cassatie	100% binnen 6 maanden

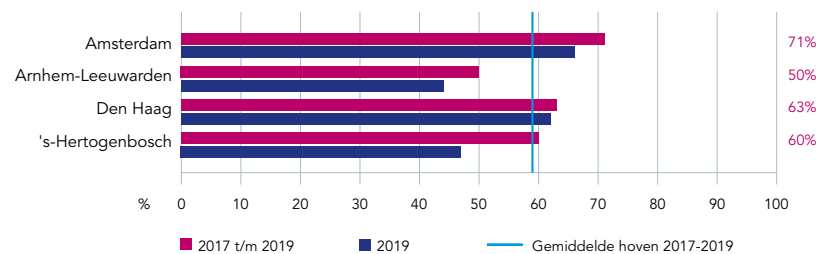
Zoals uit figuur 22 blijkt, lag in de periode 2017-2019 de duur bij de hoven van de verschillende zaaktypen in het strafrecht gemiddeld 41 procent van de normen af. De duur van de zaken binnen dit

rechtsgebied is landelijk gezien het afgelopen jaar wederom verslechterd: in 2019 lag de doorlooptijd op 54 procent van de norm, in 2018 op 58 procent van de norm, in 2017 was dit nog 65 procent.

Bij hof Den Haag was echter juist sprake van een verbetering van de doorlooptijd: van 58 procent van de norm in 2018 naar 62 procent van de norm in 2019. De andere drie hoven laten wel een verslechtering zien.

Bij hof Amsterdam werden zaken op het gebied van strafrecht in de periode 2017-2019 het snelst van de vier hoven afgedaan, gevolgd door hof Den Haag. Zoals blijkt uit tabel 3 in bijlage 3 zijn de verschillen tussen de hoven in de duur van strafzaken bij alle onderscheiden zaaktypen bijzonder groot, behalve bij raadkamerzaken over voorlopige hechtenis en het uitwerken van MK strafzaken in verband met cassatie. Bij deze uitkomsten speelt, naast de eigen organisatie, ook een rol hoe lang het OM erover doet om de ambtsberichten (schriftelijke verslag en advies over of het feit vervolgd moet worden) in te sturen.

Figuur 22. Gerealiseerde duur in verhouding tot de normen, strafzaken hoven

Duur rechtszaken op het gebied van het handels- en familierecht en het belastingrecht, hoven

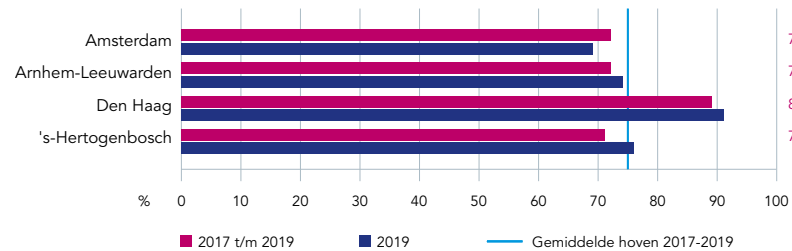
De zaken op het gebied van handels- en familierecht, zijn onderverdeeld in zes zaaktypen.

1. civiele dagvaardingszaak	90% binnen 2 jaar en
70% binnen 1 jaar
2. insolventierekest	90% binnen 2 maanden
3. overige handelsrekesten	90% binnen 6 maanden
4. familierekesten totaal	90% binnen 1 jaar
5. rekesten jeugd-
beschermingszaken	90% binnen 4 maanden
6. belastingzaak	90% binnen 18 maanden
en 70% binnen 1 jaar

Figuur 23 toont de duur van handels-, familie- en belastingzaken in relatie tot de normen. In de afgelopen drie jaren waren de hoven gemiddeld 25 procent verwijderd van alle normen. Dat is niet voor alle zaaktypen hetzelfde en evenmin voor alle hoven. In 2019 is de mate waarin de doorlooptijd voldeed aan de norm vrijwel gelijk aan die in 2018.

Het hof in Den Haag benaderde in de periode 2017-2019 gemiddeld het dichtst (89 procent) de normen op deze rechtsgebieden. Als alleen naar 2019 wordt gekeken is dit 91 procent. De duur van handels-, familie- en belastingzaken is bij de andere hoven vrijwel gelijk en ligt rond 72 procent van de norm.

Figuur 23. Gerealiseerde duur in verhouding tot de normen, handels-, familie-, belastingrecht hoven

Voor alle zaaktypen binnen handelszaken geldt dat de gerealiseerde doorlooptijden ver verwijderd liggen van de gestelde normen. Er zijn overigens duidelijk verschillen tussen de hoven. Zo wordt door hof Amsterdam slechts 47 procent van de insolventiereksten binnen de norm van twee maanden doorlopen, terwijl hof 's-Hertogenbosch 84 procent van deze zaken binnen twee maanden afhandelt. Ook de handelsreksten anders dan insolventie worden door hof Amsterdam veel minder vaak dan door de andere hoven binnen de norm (van zes maanden) afgehandeld. Wat de dagvaardingszaken betreft, zijn de verschillen tussen de hoven wat minder groot.

De familiezaken (tabel 5 in bijlage 3) worden landelijk gezien in de periode 2017-2019 bijna binnen de norm afgedaan. Door de hoven Arnhem-Leeuwarden en Den Haag worden de normen gehaald. Wat betreft de jeugdbeschermingszaken wordt de norm in 2019 juist minder vaak gehaald dan in 2018. Bij hof Amsterdam daalde het percentage dat binnen de norm van vier maanden werd afgedaan in 2019 zelfs tot slechts 42 procent, terwijl door hof Den Haag 94 procent binnen de norm is afgedaan.

De doorlooptijd van belastingrechtzaken bij de hoven is in 2019 vergelijkbaar met de doorlooptijd in 2018 (tabel 6 in bijlage 3). De verschillen tussen de hoven in de doorlooptijd ervan zijn groot. Door hof Den Haag werd in de periode 2017-2019 89 procent van deze zaken binnen een jaar afgedaan, terwijl door hof 's-Hertogenbosch binnen een jaar slechts 24 procent van deze zaken zijn afgedaan, door hof Arnhem-Leeuwarden 33 procent en door hof Amsterdam 48 procent. De norm hiervoor is dat 70 procent binnen een jaar is afgedaan.

3.2.5 Procesduur CBb en CRvB

Bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) en de Centrale Raad van Beroep (CRvB) wordt de doorlooptijd van rechtszaken weergegeven in het gemiddelde aantal weken (tabel 7). Beide colleges kennen geen normen, maar streven wel naar verkleinen van de werkvoorraden en verkorten van de doorlooptijden.

De doorlooptijd van rechtszaken bij het CBb is afgenomen van 59 weken in 2015 naar 49 weken in 2019. Dit komt door een afname van ongeveer 18 weken van de duur van bodemzaken met een uitspraak: van gemiddeld 84 weken in 2015 tot 66 weken in 2019. De gemiddelde doorlooptijd van voorlopige voorzieningen is gelijk gebleven, terwijl die voor overige afdoeningen van bodemzaken licht is toegenomen. Vergeleken met 2018 is de doorlooptijd van de rechtszaken bij het CBb in 2019 met enkele weken toegenomen.

De gemiddelde doorlooptijd van rechtszaken bij de CRvB is in 2019 toegenomen ten opzichte van 2015, van 64 weken naar 80 weken. Door het gestaag wegwerken van (heel) oude voorraden loopt de doorlooptijd zoals verwacht in eerste instantie op. Inmiddels bestaat ongeveer de helft van de zaakvoorraad uit zaken gelijk aan of jonger dan 1 jaar.

Tabel 7. Gemiddelde doorlooptijden van procedures bij CBb en CRvB in weken

	2015	2016	2017	2018	2019	2019 t.o.v 2015
College van Beroep voor het bedrijfsleven						
Bodemzaak met (appellabele) uitspraak	84	77	68	69	66	-22%
Overige afdoening bodemzaak	28	29	24	24	30	10%
Voorlopige voorziening	7	5	6	7	7	3%
Totaal CBb	59	56	47	46	49	-18%
Centrale Raad van Beroep						
Bodemzaak met (appellabele) uitspraak	75	74	76	84	90	20%
Overige afdoening bodemzaak	29	33	34	39	43	51%
Voorlopige voorziening	9	11	10	12	12	37%
Totaal CRvB	64	65	64	73	80	25%

3.3 Motivering uitspraken strafzaken: Promispercentage

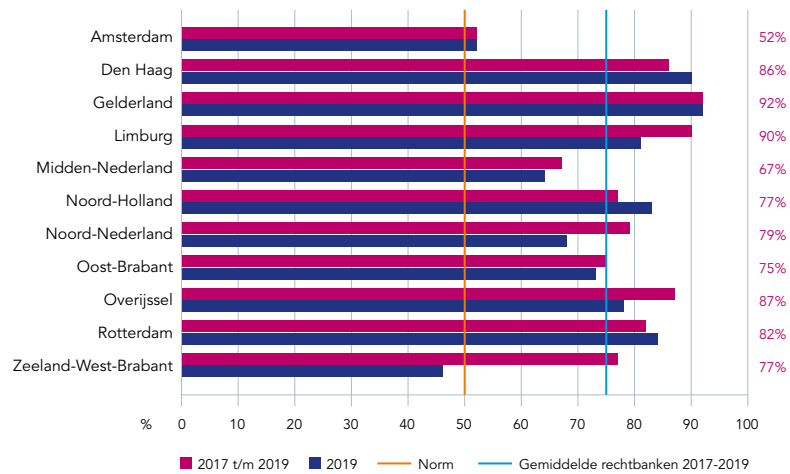
Een Promisuitspraak is een uitspraak van de strafrechter, waarin de (bewijs)beslissing in duidelijk Nederlands en op een begrijpelijke manier gemotiveerd wordt. Deze methode zorgt voor betere kwaliteit van het strafrechtelijk vonnis,¹⁵ doordat het vonnis meer inzicht geeft in de redenering achter de rechterlijke uitspraak. De norm is dat minimaal 50 procent van de uitspraken van de meervoudige kamer (MK) in strafzaken, inclusief megazaken, volgens de Promismethode wordt opgesteld.

Promispercentage bij de rechtbanken

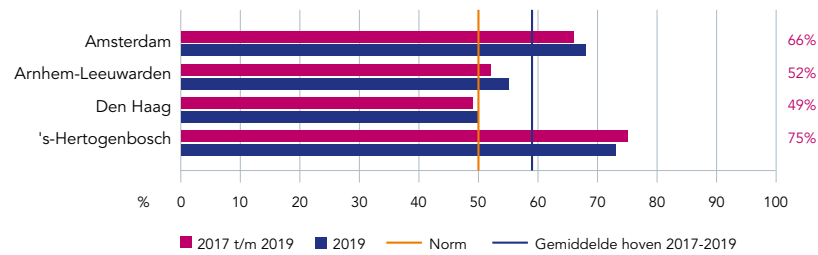
Figuur 24 en tabel 8 bijlage 2 laten zien dat voor alle rechtbanken samen het gemiddelde Promispercentage in de periode 2017-2019 78 procent was. Het gemiddelde over 2019 was voor alle rechtbanken samen 75 procent. In 2018 was dit nog 78 procent. De verschillen in uitkomsten tussen rechtbanken zijn groot. Door alle rechtbanken werd in 2019 de norm van 50 procent gehaald, behalve door Zeeland-West-Brabant waar slechts 46 procent via de Promismethode werd opgesteld. In 2018 was dit nog 92 procent. Ook bij de rechtbanken Overijssel, Limburg, Noord-Nederland, Midden-Nederland en Oost-Brabant was het Promispercentage in 2019 lager dan in 2018. Bij de rechtbanken Noord-Holland en Den Haag was echter sprake van een toename ten opzichte van 2018.

¹⁵ Zie bijvoorbeeld Eindrapport Promis II, 27 september 2007.

Figuur 24. Promispercentage MK-strafzaken, rechtbanken

Figuur 25. Promispercentage MK-strafzaken, hoven

Promispercentage bij de hoven

Uit figuur 25 en tabel 7, bijlage 3, blijkt dat gemiddeld het Promispercentage bij de hoven over de periode 2017-2019 gemiddeld op 59 procent lag en in 2019 op 61 procent. Een sterke toename vergeleken met de 31 procent in 2013.

Hof 's-Hertogenbosch zit met 75 procent in de periode 2017-2019 boven het gemiddelde en de norm van 50 procent. Ook hof Amsterdam haalt in de periode 2017-2019 met een Promispercentage van 66 procent de norm met gemak.

Hof Arnhem-Leeuwarden heeft de norm in de periode 2017-2019 ook net gehaald, maar hof Den Haag heeft de norm over de drie jaren bekeken net niet gehaald. In 2019 lag het Promispercentage overigens op precies 50 procent.

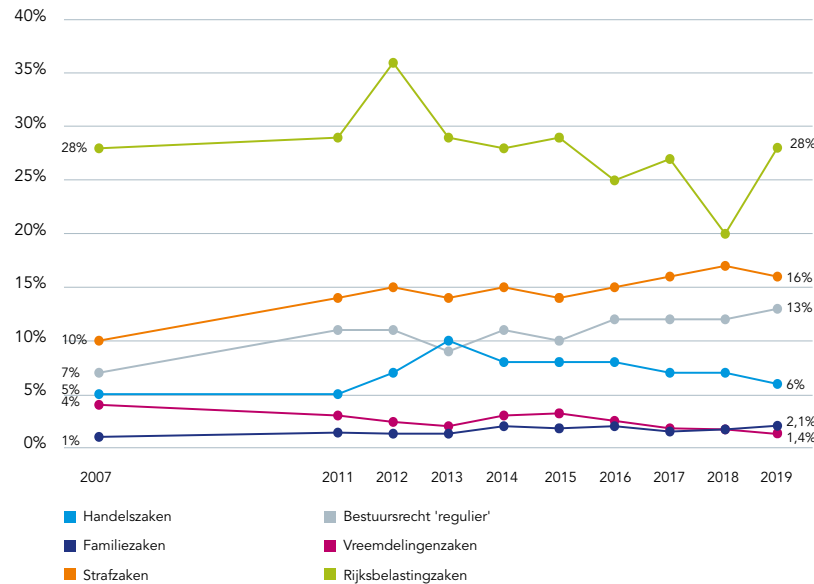
3.4 Aandeel Meervoudige Kamer (MK)

Rechters en raadsheren moeten de ruimte hebben om ingewikkeldere zaken met drie rechters in plaats van één te behandelen en tot een beslissing te komen.¹⁶ Dit bevordert de (juridische) kwaliteit van uitspraken. Om die reden zijn per rechtsgebied streefpercentages afgesproken voor meervoudige afdoening.

Aandeel MK bij de rechtbanken

In figuur 26 is te zien dat het MK-aandeel bij rechtbanken in 2019 iets is toegenomen t.o.v. 2011 bij de rechtsgebieden handel, straf, familie en bestuur. Bij handel was er vooral tussen 2011 en 2013 een forse toename van 5 procent naar 10 procent in het MK-aandeel, waarschijnlijk het gevolg van de competentiewijziging waardoor de minder complexe zaken naar de kantonrechter ‘verhuisden’. Sinds 2013 nam het MK-aandeel weer af. Bij familiezaken was er een groei in de periode 2007-2014, die na 2016 weer iets afnam. Bij vreemdelingenzaken is het MK-aandeel in 2019 t.o.v. 2007 juist afgenomen, terwijl dit bij rijksbelastingzaken ongeveer gelijk is gebleven.

Figuur 26. Ontwikkeling MK-aandeel naar rechtsgebied, rechtbanken

De streefpercentages bij de rechtbanken voor handelszaken (tien procent) en familierechtelijke zaken (drie procent) en vreemdelingenzaken (vijf procent) worden niet gerealiseerd. De streefpercentages bij strafzaken (vijftien procent), regulier bestuurszaken (tien procent) en rijksbelastingzaken (25 procent) worden wel gehaald.

De uitkomsten per rechtbank (tabel 9, bijlage 2) laten wel zien dat op alle rechtsgebieden de verschillen tussen rechtbanken in het MK-aandeel groot zijn. De verschillen zijn soms ook nog eens structureel, d.w.z. dat het ene gerecht over meerdere jaren een laag MK-aandeel laat zien en een andere rechtbank meerdere jaren achter elkaar een hoog aandeel.

¹⁶ Zie R. Baas e.a. in Research Memorandum nr. 5, 2010: 'Rechtspraak: samen of alleen'.

Dit kan duiden op structurele verschillen in zaken tussen rechtbanken, maar kan ook duiden ook op verschillen tussen rechtbanken in de beoordeling of een zaak MK-waardig is. In welke mate dat laatste het geval is, kan op basis van deze cijfers niet worden vastgesteld.

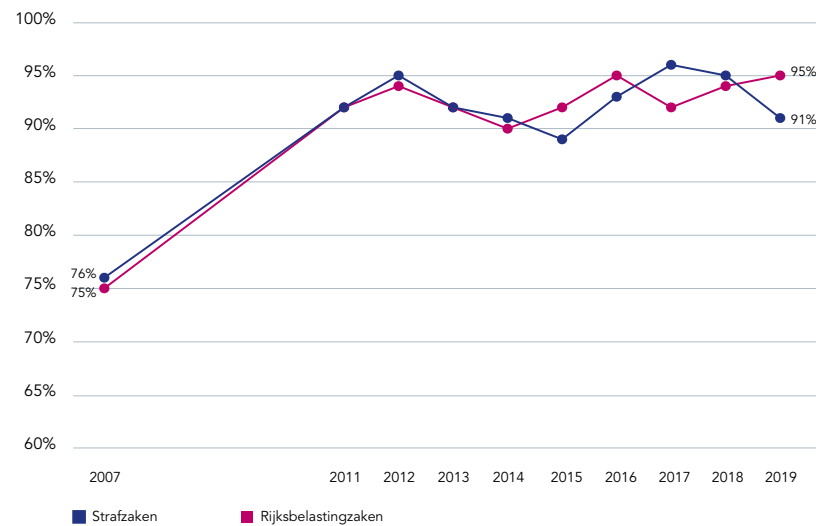
Aandeel MK bij de hoven

In figuur 27 is te zien dat na een sterke stijging van het MK-aandeel van 2007-2012 in de periode 2012-2014/2015 het MK-aandeel bij de hoven landelijk is afgenomen, waarna het in 2016 weer is toegenomen en tot 2018 rond de 95 procent lag voor zowel strafzaken als rijksbelastingzaken. In 2019 is het MK-aandeel voor strafzaken afgenomen tot 91 procent, maar lag boven het streefpercentage van 85 procent. Het MK-aandeel voor rijksbelastingzaken is in 2019 stabiel gebleven met 95 procent en lag daarmee boven het streefpercentage van 90 procent.

In tabel 8 in bijlage 3 is het MK-aandeel voor de verschillende hoven weergegeven. Hieruit blijkt dat in 2019 bij de behandeling van rijksbelastingzaken, bij alle hoven het MK-aandeel boven het streefpercentage van 90 procent lag.

Bij de behandeling van strafzaken wordt het gewenste MK-aandeel van 85 procent, al jarenlang door alle hoven gehaald.

Figuur 27. Ontwikkeling MK-aandeel naar rechtsgebied, hoven

3.5 Permanente educatie (PE)

In het licht van de evaluatie van de kwaliteitsnormen is de huidige norm voor permanente educatie losgelaten. Hierover wordt daarom niet meer gerapporteerd in deze kengetallenrapportage. Dat betekent niet dat er niet aan permanente educatie wordt gedaan. Op gerechtsniveau wordt aandacht besteed aan kennisbevordering en opleiding.

3.6 Publicatiegraad van uitspraken

Het openbaar maken van uitspraken behoort tot de taken van de Rechtspraak. Het is van belang voor de bevordering van rechtseenheid en het verbeteren van de transparantie.

Het totaal aantal uitspraken¹⁷ dat jaarlijks wordt gepubliceerd op rechtspraak.nl is in de loop der jaren sterk opgelopen, naar 31.100 in 2019 (tabel 8). In verhouding tot het aantal relevante uitspraken¹⁸ was de toename nog sterker: het liep op van 19 op de duizend relevante uitspraken in 2007 naar 47 op de duizend in 2019.

Tabel 8. Gepubliceerde uitspraken, inclusief VK (afgerond op honderdtallen)

	2007	2015	2016	2017	2018	2019
aantal gepubliceerde uitspraken	17.100	25.100	25.500	27.900	29.900	31.100
Per 1.000 relevante uitspraken	19	31	35	41	46	47

Publicatiegraad rechtbanken

Uit tabel 9 blijkt dat bij de rechtbanken de publicatiegraad¹⁹ sinds 2007 meer dan verdrievoudigd is, van 8 op de duizend naar 27 op de duizend relevante uitspraken in 2019.

Tabel 9. Gepubliceerde uitspraken, exclusief VK, rechtbanken

	2007	2015	2016	2017	2018	2019
aantal gepubliceerde uitspraken	8.320	11.964	11.769	14.092	15.319	15.482
Per 1.000 relevante uitspraken	8	17	19	24	27	27

¹⁷ Deze rapportage gaat over de rechten waarvoor de Raad voor de rechtspraak de zorg heeft: de Hoge Raad en de Raad van State vallen daar buiten.

¹⁸ Afdoeningen waarvan publicatie vrijwel nooit interessant is (verstekzaken, intrekkingen en afdoeningen zonder uitspraak) zijn buiten beschouwing gelaten.

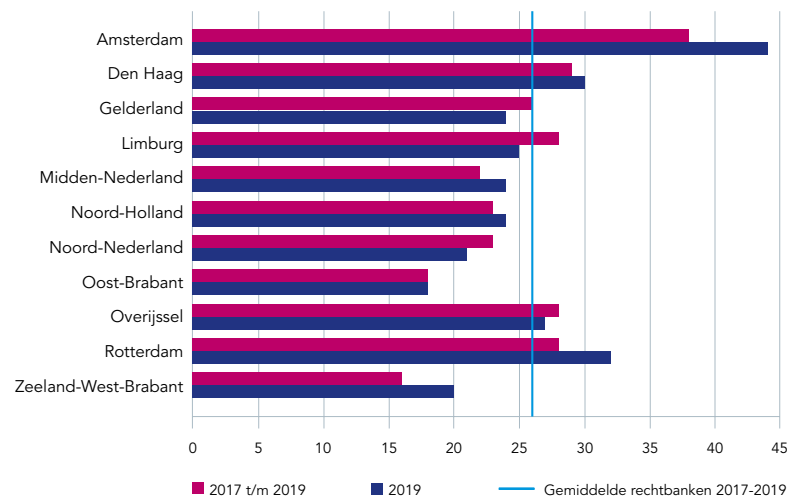
¹⁹ De vreemdelingenzaken zijn buiten beschouwing gelaten, omdat publicatie daarvan vrijwel altijd door of namens de rechtbank Den Haag plaatsvindt en daarmee de vergelijkbaarheid tussen rechtbanken zou verstoren.

De verschillen tussen rechtbanken zijn groot (figuur 28). Rechtbank Amsterdam publiceerde veruit de meeste uitspraken van alle rechtbanken: in de periode 2017-2019 ongeveer 38 op de duizend relevante uitspraken. Er is voor rechtbank Amsterdam een sterke stijging te zien in het laatste jaar: in 2018 werden 39 op de duizend relevante uitspraken gepubliceerd, in 2019 44 op de duizend. De rechtbank Den Haag publiceerde in de afgelopen drie jaren gemiddeld zo'n 29 van elke duizend relevante uitspraken en de rechtbanken Limburg, Overijssel en Rotterdam elk gemiddeld 28 van de duizend.

Het minst publiceerde rechtbank Zeeland-West-Brabant, ongeveer 16 op de duizend uitspraken. Er is voor deze rechtbank wel een toename te zien van 13 gepubliceerde uitspraken op de duizend in 2018 naar 20 op de duizend in 2019. Ook rechtbank Oost-Brabant blijft sterk achter met 18 gepubliceerde uitspraken op elke duizend. Al vanaf 2015 zit deze rechtbank op 18 gepubliceerde uitspraken op elke duizend.

De andere rechtbanken zaten in de periode 2017-2019 dicht bij het landelijke gemiddelde van 26 op de duizend uitspraken.

Figuur 28. Aantal gepubliceerde uitspraken per 1.000 relevante uitspraken, rechtbanken

Tabel 10 in bijlage 2 toont een volledig overzicht van de publicatiegraad per rechtbank per jaar.

Publicatiegraad hoven

Bij de hoven is de publicatiegraad sinds 2007 meer dan verviervoudigd, van 57 op de duizend naar 233 op de duizend. Ook in 2019 is hierin duidelijk een verbetering te zien (tabel 10).

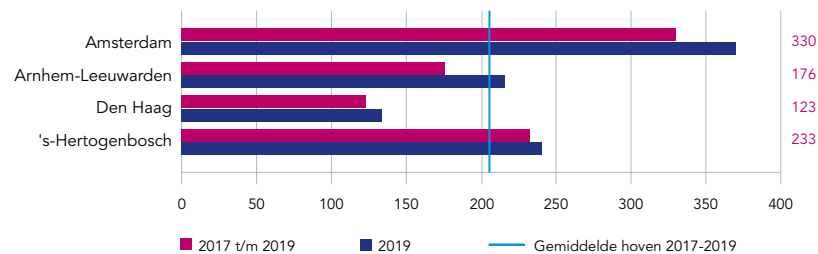
Tabel 10. Gepubliceerde uitspraken, hoven

	2007	2015	2016	2017	2018	2019
aantal gepubliceerde uitspraken	3.197	7.565	7.980	8.204	8.571	9.537
Per 1.000 relevante uitspraken	57	141	140	180	203	233

De verschillen tussen hoven op dit punt zijn, ook meerjarig, groot, zoals uit figuur 29 en tabel 9, bijlage 3, blijkt.

Hof Amsterdam publiceert relatief veruit de meeste uitspraken, waar hof Den Haag relatief de minste uitspraken per duizend publiceert.

Figuur 29. Aantal gepubliceerde uitspraken per 1.000 relevante uitspraken, hoven

3.7 Klachten

Bij elk gerecht kan men een klacht indienen over een gedraging van een medewerker of over de bedrijfsvoering van het gerecht. De klachtenregeling is niet bedoeld voor klachten over de inhoud van een uitspraak van een rechter of een beslissing van een rechter tijdens de behandeling van de zaak. Daar kan alleen een hogere rechter over oordelen.

Landelijk beeld

In 2019 zijn 2.516 klachten ingediend, meer dan in 2018, toen er 2.398 klachten werden ingediend. Het aantal klachten in 2019 lag 21 procent hoger dan in 2015 toen er 2.070 klachten werden ingediend. Gerelateerd aan het aantal rechtszaken dat gerechten behandelen, is er geen toename van klachten sinds 2015, maar een lichte daling van vier procent. Hierbij moet ook de kanttekening worden geplaatst dat één klachtbrief meerdere afzonderlijke klachtonderdelen kan bevatten. In 2019 is afgesproken dat per klachtonderdeel en niet meer per klachtbrief wordt geregistreerd. In 2019 ging 29 procent van de klachten over de rechterlijke beslissing, een groot deel van deze klachten is niet ontvankelijk. Elf procent van de klachten ging over de rechterlijke bejegening, twaalf procent over de tijdsduur van de procedure, zeventien procent over administratieve fouten en 30 procent over overige zaken.

Tabel 11. Aantal ingediende en gehonoreerde klachten

	2015	2016	2017	2018	2019	2019 t.o.v. 2015
Aantal ingediende klachten						
Rechtbanken	1.831	2.141	1.949	2.090	2.177	19%
Hoven	209	269	190	253	258	23%
CRvB	29	19	22	49	79	172%
CBb	10	7	6	6	2	-80%
Totaal	2.079	2.436	2.167	2.398	2.516	21%
Aantal gegronde klachten						
Rechtbanken	425	495	354	404	385	-9%
Hoven	30	33	30	36	17	-43%
CRvB en CBb	5	3	8	7	1	-80%
Totaal	460	531	392	447	403	-12%
<i>Percentage gegronde klachten</i>	22%	22%	18%	20%	17%	
Aantal gegronde klachten per 10.000 zaken						
Rechtbanken	2,6	3,2	2,3	2,7	2,6	0%
Hoven	5,6	5,8	5,7	7,3	3,6	-36%
Totaal	2,7	3,3	2,5	2,9	2,6	-4%

In 2019 werden 403, dat is zeventien procent van de afgehandelde klachten, gegrond verklaard. In vier voorgaande jaren varieerde het aantal gegronde klachten tussen de achttien procent en 22 procent.

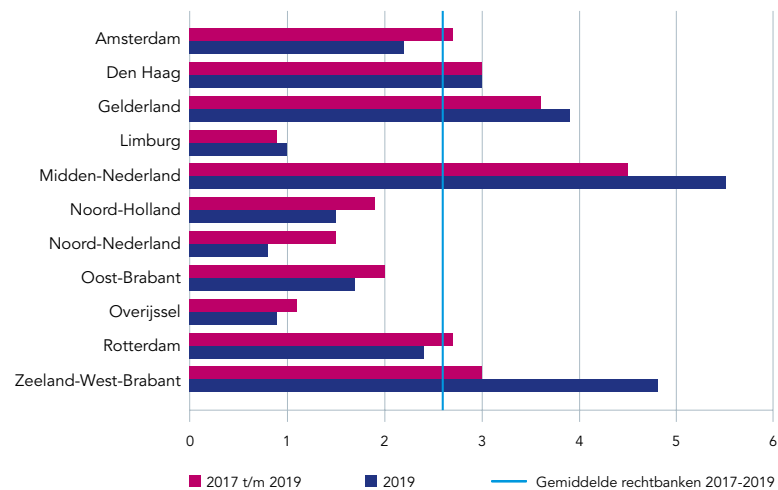
Verschillen tussen rechtbanken in klachtenomvang

In tabel 11 in bijlage 2 zijn per rechtbank de cijfers te vinden over het aantal klachten in verhouding tot het aantal rechtszaken, het percentage gegronde klachten en het aantal gegronde klachten in verhouding tot het aantal rechtszaken.

In 2019 werden bij rechtbanken per 10.000 zaken ongeveer vijftien klachten ingediend. In 2015 lag dat nog op elf. Ongeveer negentien procent van de (afgehandelde) klachten bij de rechtbanken werd in 2019 gehonoreerd, wat neerkomt op 385 gegronde klachten.

Figuur 30 laat zien dat er in de periode 2017-2019 bij de rechtbanken gemiddeld 2,6 gegronde klachten op de 10.000 zaken waren. In het afgelopen jaar, 2019, waren dat er ook 2,6. Het aantal gegronde klachten varieerde in de periode 2017-2019 sterk per rechtbank. Bij de rechtbanken Limburg en Overijssel was dit respectievelijk 0,9 en 1,1 per 10.000 zaken, terwijl er in Midden-Nederland 4,5 gegronde klachten per 10.000 zaken waren.

Figuur 30. Gegronde klachten per 10.000 zaken, 2017-2019 rechtbanken

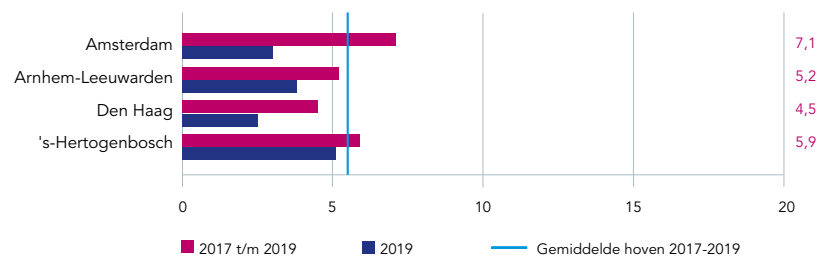
Verschillen tussen hoven in klachtenomvang

In tabel 10 in bijlage 3 zijn per hof de cijfers te vinden over het aantal klachten in verhouding tot het aantal rechtszaken, het percentage gegronde klachten en het aantal gegronde klachten in verhouding tot het aantal rechtszaken.

In 2019 werden bij hoven per 10.000 zaken 54,4 klachten ingediend. In 2015 lag dat nog op 38,9. Ongeveer zeven procent van de (afgehandelde) klachten bij de hoven werd in 2019 gegronde verklaard, dit is lager dan in 2015-2018 toen dit 12-15 procent van de klachten was.

Figuur 31 laat zien dat er over de gehele periode 2017-2019 bij de hoven gemiddeld 5,5 gegronde klachten op de 10.000 zaken waren, in 2019 was dit iets meer, namelijk 3,6. Het aantal gehonoreerde klachten per 10.000 zaken in de periode 2017-2019 varieerde van 4,5 per 10.000 zaken bij hof Den Haag tot 7,1 per 10.000 zaken bij hof Amsterdam.

Figuur 31. Gegronde klachten per 10.000 zaken, 2017-2019 hoven

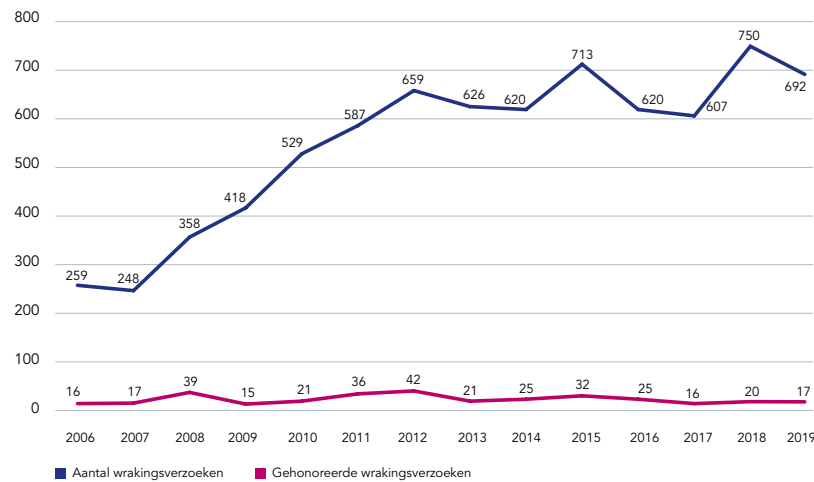
3.8 Wrakingen

Wrakingsverzoeken

In Nederland heeft iedere burger recht op een onpartijdige rechter. Als één van de partijen in een rechtszaak de indruk heeft dat de rechter een zaak niet onpartijdig kan beoordelen, kan hij verzoeken om de rechter te laten vervangen door een andere rechter. Dit heet een wrakingsverzoek. De rechter kan zich berusten in een wraking, dit betekent dat de rechter zich terugtrekt en vervangen wordt door een andere rechter. Als een rechter zich niet berust, beoordeelt een wrakingskamer het verzoek en kijkt of er sprake is van partijdigheid of schijn van partijdigheid. Als de wrakingskamer een verzoek honoreert, neemt een andere rechter de zaak over.

Het aantal wrakingsverzoeken is in de periode 2006-2012 sterk opgelopen tot ruim 600 verzoeken per jaar (figuur 32). In 2018 steeg het aantal wrakingsverzoeken naar 750 en in 2019 is dit weer afgenomen tot 692. Het aantal wrakingsverzoeken is in 2019 relatief vooral fors toegenomen bij rechtbank Rotterdam. Al zijn de cijfers per gerecht klein en is het op dit niveau moeilijk conclusies te trekken.

Figuur 32. Aantal wrakingsverzoeken en aantal gehonoreerde wrakingsverzoeken²⁰

In totaal werden er in 2019 559 wrakingsverzoeken bij de rechtbanken gedaan (tabel 12, bijlage 2) en 112 bij de hoven (tabel 11, bijlage 3). De Centrale Raad van Beroep (CRvB) kreeg te maken met 20 wrakingsverzoeken, twee meer dan in 2017 en 2018 (tabel 25, bijlage 3). Bij het College Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) was er één wrakingsverzoek in 2019 (tabel 30, bijlage 3).

De 692 wrakingsverzoeken in 2019 moeten in het licht gezien worden van de afhandeling van circa 1,54 miljoen zaken. Dit betekent dat bij 4 à 5 op de tienduizend rechtszaken een wrakingsverzoek werd gedaan. Waarbij aangetekend moet worden dat soms meer wrakingsverzoeken per zaak voorkomen.

²⁰ Deze cijfers omtrent wrakingen corresponderen met de cijfers hierover in het Jaarverslag Rechtspraak 2019, maar niet met de latere en meer uitvoerige uitvraag bij gerechten. De cijfers uit die uitvraag zijn gepubliceerd in het Themadossier Wraking op rechtspraak.nl. In Jaarverslag en Kengetallenrapportage 2020 zal gebruik worden gemaakt van deze uitvoerige uitvraag.

Gehonoreerde wrakingen

De wrakingskamer honoreert een wrakingsverzoek als een rechter partijdig is of als er sprake is van schijn van partijdigheid. Dat zegt overigens niets over het functioneren van de rechter in andere zaken en hij of zij kan dus gewoon andere zaken blijven behandelen.

In de meeste gevallen blijkt er onvoldoende reden om de wraking toe te kennen; slechts een gering deel van de wrakingsverzoeken wordt daadwerkelijk gehonoreerd door de wrakingskamer, gemiddeld over de laatste 5 jaar rond de 3 procent per jaar. In 2019 waren er 17 gehonoreerde wrakingen, zoals in figuur 32 is te zien.

Het aantal gehonoreerde wrakingen per gerecht zijn bijzonder klein: het gaat om gemiddeld één tot twee gehonoreerde wrakingen per rechtbank. Daarom zijn vergelijkingen per rechtbank betekenisloos en zijn deze niet gedaan.

3.9 Mediation binnen de Rechtspraak

Rechters kunnen tijdens een rechtszaak de mogelijkheid tot mediation aan partijen voorleggen. Bij mediation proberen partijen onder begeleiding van een onafhankelijke bemiddelaar, de mediator, gezamenlijk het conflict op te lossen. Deze mediator helpt partijen de belangen en standpunten helder te krijgen en zal zelf geen standpunt innemen. Partijen kunnen ook niet-juridische aspecten bij de oplossing betrekken. Het belangrijkste argument voor de rechter om de zaak naar een mediator te verwijzen is dat partijen in de toekomst met elkaar verder moeten. Ook de gedachte dat een rechterlijke uitspraak geen echte oplossing biedt voor het conflict, wordt regelmatig als reden genoemd. Als partijen kiezen voor mediation wordt de rechtszaak stilgelegd (geschorst). Wordt men het tijdens de mediation niet of slechts gedeeltelijk met elkaar eens, dan kan de gerechtelijke procedure worden voortgezet. Als men met behulp van de mediator erin slaagt een oplossing te vinden dan wordt de rechtszaak beëindigd.

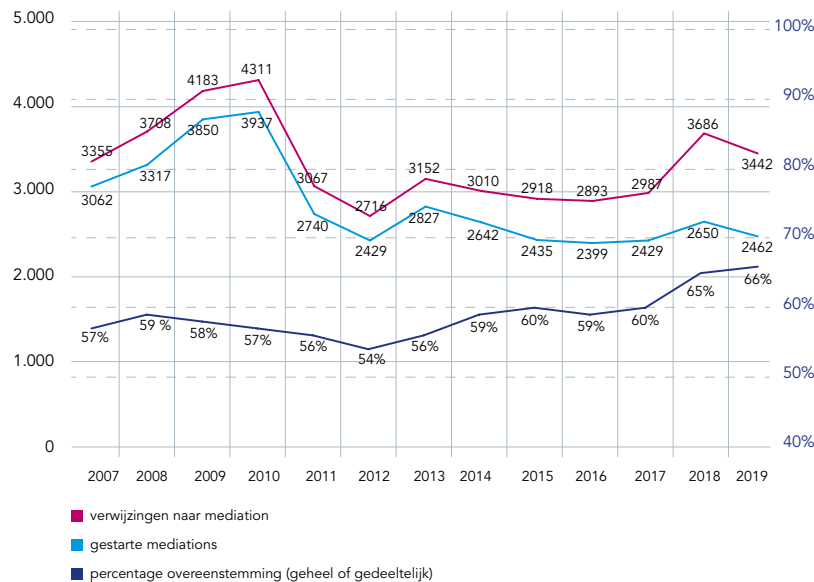
In figuur 33 zijn het aantal verwijzingen en gestarte mediations in handelszaken, familiezaken, kantonzaken, strafzaken en rechtszaken in het bestuursrecht, behalve vreemdelingenzaken, te zien. Het gaat dus over mediations tijdens een rechtszaak. Mediation als er (nog) geen rechtszaak loopt, valt hier niet onder.

Het aantal afgeronde mediations per gerecht is in tabel 13, bijlage 2, en tabel 12, bijlage 3, weergegeven per 1.000 afgedane relevante rechtszaken: verstekzaken zijn daarbij bijvoorbeeld buiten beschouwing gelaten. Ook het percentage mediations dat is geslaagd (van het aantal afgeronde mediations) wordt in deze tabellen getoond. Gedeeltelijk geslaagde mediations worden in deze kengetallen rapportage ook gezien als geslaagde mediation.

Landelijk beeld

Niet alle verwijzingen naar mediation leiden uiteindelijk tot de start van een mediation. In de periode 2007-2010 nam het aantal gestarte mediations toe tot meer dan 3.900 (figuur 33). Daarna nam het het weer of tot ruim 2.400 in 2015, waarna het aantal gestarte mediations stabiliseerde rond de 2.400-2.800 per jaar. In 2019 waren er 2.462 gestarte mediations, een kleine 200 minder dan in 2018.

Figuur 33. Mediations

Het deel van de gestarte mediations dat tot gehele of gedeeltelijke overeenstemming leidde, is sinds 2013 stijgende en lag in 2019 op 66 procent.

Het grootste deel van de mediations vindt plaats in het familierecht. In 2019 waren dit er 1.400, 57 procent van de gestarte mediations. Ze betreffen vaak echtscheidingen en de gevolgen ervan en gaan bijvoorbeeld over ouderschapsplan, gezag en omgang en alimentatie.

Slachtoffers en verdachten in strafzaken kunnen onder leiding van een mediator met elkaar in gesprek gaan over bijvoorbeeld een schadevergoeding. Deze vorm van mediation binnen de Rechtspraak in het strafrecht, blijkt positieve effecten te kunnen hebben, te weten een daling van het recidivepercentage, reductie van kosten en meer tevredenheid bij slachtoffers. Herstellende gesprekken kunnen daarnaast de sociale cohesie bevorderen. Mediation in strafzaken is eind 2013 als experiment gestart en wordt nu in alle gerechten toegepast. In 2019 betrof 33 procent van de gestarte mediations, een mediation in strafzaken, ruim 800. Het slagingspercentage is relatief hoog, 85 procent. Het aantal mediations bij het rechtsgebied bestuursrecht (inclusief belastingrecht) is in de afgelopen jaren zeer sterk afgenomen; in 2010 startten nog bijna 800 mediations en 2019 waren dit er ruim 40. Die afname is het gevolg van een wijziging in de behandeling van rechtszaken in het bestuursrecht, gericht op een definitieve oplossing met behulp van een verbeterde procedure waarin snel een regiezitting plaatsvindt, waardoor vóór de zitting geen schriftelijk mediationaanbod meer wordt gedaan.

Verschillen tussen rechtbanken in mediation

De omvang van het aantal afgeronde mediations, lag in de afgelopen drie jaar bij rechtbanken op vijf tot zes afgeronde mediations op de duizend rechtszaken, zoals te zien is in tabel 13 in bijlage 2. De verschillen tussen de rechtbankregio's in de mate van mediationgebruik zijn groot.

In Rotterdam en Midden-Nederland was het 'mediationgebruik' relatief (gezien het aantal zaken) groot, respectievelijk elf en acht per duizend rechtszaken in de periode 2017-2019. In Noord-Nederland is dat het laagst met één mediation per duizend rechtszaken.

Het percentage geslaagde mediations bij de rechtbanken is gestegen van 61 procent in 2017 naar 66 procent in 2018 en 68 procent in 2019. Dit varieert van 55 procent tot 78 procent tussen de verschillende rechtbanken.

Verschillen tussen hoven in mediation

Het aantal afgeronde mediations bij de hoven is in de afgelopen jaren gestegen van tien op de duizend rechtszaken in 2015 naar veertien op de duizend in 2019 (tabel 12, bijlage 3). De omvang van afgeronde mediations varieerde in de periode 2017-2019 van zes op de duizend rechtszaken bij hof Den Haag tot 27 op de duizend rechtszaken bij hof 's-Hertogenbosch. Na een stijging van het aandeel geslaagde mediations in 2018 naar 55 procent, lag dit aandeel in 2019 weer op hetzelfde niveau als in 2015-2017, namelijk rond de 46 procent. De verschillen tussen hoven in slagingspercentage zijn beperkt, gemiddeld was het slagingspercentage in de periode 2017-2019 50 procent; alleen hof Arnhem-Leeuwarden springt eruit met 63 procent geslaagde mediations.

3.10 Appelpercentages

3.10.1 Algemeen

Partijen in een rechtszaak kunnen tegen de uitspraak in hoger beroep gaan om de zaak opnieuw te laten beoordelen. Het kan gaan om een herbeoordeling en aanvulling van feiten, van rechtsvragen en van motiveringen. Het hoger beroep heeft, in het verlengde van deze controlefunctie en herkansingsfunctie, ook een belangrijke functie bij de rechtsontwikkeling en het bewaken en bevorderen van de rechtseenheid.

Het appelpercentage zegt weliswaar iets over de acceptatie van uitspraken door partijen en de ontwikkeling hierin, maar het geeft geen rechtstreekse indicatie van de kwaliteit van rechtspreken in eerste aanleg of van het functioneren van het rechtspreken bij een rechtbank.

Of en in hoeverre de appelpercentages en de gevonden verschillen tussen rechtbanken, beïnvloedbaar zijn door rechters en raadsheren of samenhangen met de kwaliteit van rechtspreken, valt niet rechtstreeks uit de bestaande gegevens op te maken. Zo wordt niet systematisch, per zaak, bijgehouden wat de motieven zijn om in hoger beroep te gaan. Over het daarnaar uitgevoerde onderzoek, verderop meer.

Het is niet mogelijk informatie over de uitkomst van het hoger beroep in de analyses mee te nemen. Zo betekent vernietiging in hoger beroep van een vonnis niet automatisch dat door de rechter in eerste aanleg een onjuist oordeel is gegeven. Het oordeel van de hoger beroepsrechter kan bijvoorbeeld inhouden dat deze tot een andere beantwoording van een rechtsvraag is gekomen, waarover voordien nog geen duidelijkheid in de jurisprudentie bestond. Dit laatste is inherent aan de rechtsontwikkeling en rechtseenheid functie van het hoger beroep (en cassatie).

Verder kan aanvulling van feiten (in vergelijking met behandeling in eerste aanleg) een rol hebben gespeeld bij afwijking van de rechterlijke beslissing in appel ten opzichte van het vonnis in eerste aanleg. Het overgrote deel van de uitspraken in hoger beroep houdt stand en wordt door het hogere rechtscollege bevestigd. Daartoe kunnen ook die uitspraken worden gerekend die weliswaar op formele gronden worden vernietigd, maar waarbij het oordeel van de rechter in eerste aanleg materieel wel overeenloopt is gebleven.

Er is in 2016 een onderzoek uitgevoerd naar de redenen van rechtzoekenden om hoger beroep in te stellen.²¹ Het onderzoek laat zien dat de gepercipieerde kwaliteit van de rechter en van de uitspraak in het algemeen slechts een beperkte rol spelen bij het al dan niet in hoger beroep gaan. Het onderzoek was helaas niet gericht op verklaringen van ontwikkelingen van de mate van appel in de tijd, noch op huidige verschillen tussen rechtbanken in appelpercentages, zodat op basis van dit onderzoek niets gezegd kan worden over de verklaringskracht van kwaliteit van vonnissen voor toe- of afname van appelpercentages. Het ligt niet voor de hand dat de grote verschillen tussen regio's/ rechtbanken in de mate van appel verklaard kunnen worden door verschillen in kwaliteit van rechtspreken. Uit de klantwaarderingsonderzoeken is immers gebleken dat de verschillen in (gepercipieerde) kwaliteit van rechtspreken beperkt zijn.

De volgende motieven kwamen uit genoemd onderzoek naar voren. De *verwachte kans op een gunstiger uitspraak* in hoger beroep was op alle drie de rechtsgebieden het belangrijkste, maar in het strafrecht (bij vier op de vijf een reden voor appel) nog belangrijker dan bij civielrecht (bij drie op de vijf) en het bestuursrecht (bij één op de twee). In het strafrecht ging het om de geschatte kans om gelijk te krijgen dan wel de geschatte kans op een lagere straf of vrijspraak.

Tevens was *de omvang van de gevolgen* van de uitspraak in eerste aanleg vaak (bij ruim één op de drie appellanten) een reden om in hoger beroep te gaan tegen vonnissen in civiele rechtszaken en strafrechtszaken. Men gaat vaker in hoger beroep naarmate de ernst van de gevolgen groter is, en in het civiele recht naarmate het financiële belang groter is. In het bestuursrecht speelde deze reden om in hoger beroep te gaan slechts bij één op de tien appellanten een rol.

De *kwaliteit van de uitspraak/het vonnis* was in het civiele recht relatief vaak van belang, bij twee van de vijf appellanten. In het strafrecht speelde dat bij één op de vijf appellanten een rol en in het bestuursrecht slechts bij één op de tien.

De gepercipieerde *kwaliteit van de rechter* speelde bij rond een kwart van de appellanten een rol; weinig verschil daarin tussen bestuursrecht, civiel recht en strafrecht.

In het civiele recht ten slotte zijn bij één op de vijf ook de *reeds gedane investeringen en verwachte kosten* redenen om in hoger beroep te gaan of juist daarvan af te zien. Stress, de duur van de procedure en (geldelijke) kosten vormen belangrijke redenen om af te zien van hoger beroep. Een deel van de hoger beroepen wordt later ingetrokken. Sommige partijen gaan bijvoorbeeld in hoger beroep, omdat men daarmee de tijd krijgt het vonnis goed te bestuderen om daarna pas definitief te beslissen of men het hoger beroep doorzet of niet. Het aandeel intrekkingen verschilt per zaak type. Omdat het aantal intrekkingen (nog) niet per rechtbank bekend is, konden de gepresenteerde appelpercentages per gerecht niet geschoond worden van de latere intrekkingen. Bij de landelijke cijfers is overigens wel een appelpercentage gepresenteerd, geschoond van de intrekkingen.

In tabellen 14 tot en met 18 van bijlage 2 zijn de appelpercentages per rechtbank en per type rechtszaak te zien. Bij de presentatie van de cijfers is gewerkt met driejaarsgemiddelden om een voldoende aantal appelzaken per zaaksgroep over te houden om rechtbanken met elkaar te kunnen vergelijken en om zoveel mogelijk toevallige fluctuaties te vermijden.

²¹ Marseille e.a. *Motieven voor en waardering van hoger beroep*, Research Memorandum 1/ 2016, Raad voor de rechtspraak.

Mate van hoger beroep 2012-2019 samengevat

Ontwikkeling in de mate van hoger beroep

Voor een beschrijving van de ontwikkeling van de mate van hoger beroep is telkens het appelpercentage in de periode 2017-2019 vergeleken met de periode 2012-2014.

Bij ruim de helft van de onderscheiden rechtsgebieden/rechtszaaktypen (tien van de achttien) is het appelpercentage, over een middellange periode gezien²², toegenomen. Bij de drie volgende typen rechtszaken is de mate van appel zelfs in sterke of zeer sterke mate opgelopen:

- ambtenarenzaken, van 49% naar 73%
- bijstands- en studiefinancieringszaken, van 40% naar 45%
- handelszaken bij kanton, van 8% naar 12%.

Slechts bij twee zaaksgroepen is het appelpercentage over een middellange periode gezien, meer dan een procentpunt afgenomen:

- rijksbelastingzaken, van 56% naar 52%
- civiele handelszaken, van 37% naar 33%.

De mate van appel in het **civiele recht** is sinds de periode 2012-2014 toegenomen. Het appelpercentage bij civielrechtelijke kantonzaken handel en familierechtelijke zaken nam toe.

Men ging minder vaak in hoger beroep tegen vonnissen in handelszaken niet zijnde kantonzaken en bij kortgedingen.

Bij de civiele zaken nam de mate waarin later het hoger beroep werd ingetrokken toe.

In het **strafrecht** is de mate van appel na vonnissen van de overtredingszaken licht toegenomen in vergelijking met de periode 2012-2014.

Bij misdrijfzaken die door de meervoudige kamer (MK) zijn behandeld blijkt het hoger beroep minder vaak in een later stadium te worden ingetrokken, waardoor het aandeel strafzaken dat in hoger beroep

nogmaals moet worden behandeld, in lichte mate is toegenomen. Het appelpercentage van politierechtersvonnissen en zaken bij de kinderrechter is in de loop van de jaren stabiel gebleven.

In het **reguliere bestuursrecht**, dat wil zeggen bestuursrecht met uitzondering van belastingrecht en vreemdelingenrecht, is het appelpercentage sinds de periode 2012-2014 licht toegenomen. Vanwege een gelijktijdige toename van ingetrokken hoger beroepen, is het aandeel bestuursrechtelijke zaken dat opnieuw in hoger beroep moest worden behandeld, nauwelijks toegenomen. Uitzondering hierop zijn de ambtenarenzaken, maar hier is sprake van versturende werking van enkele clusters (met name in Limburg).

De behandeling van WOZ-zaken had in het verleden ook vaak te kampen met piekinstroom, die soms wel (Rotterdam, Oost-Brabant) en soms niet (Midden-Nederland) tot relatief veel hoger beroepen leidde. Het appelpercentage nam sindsdien af en ligt in 2017-2019 landelijk op 15 procent. Tegen vonnissen in rijksbelastingzaken gaat men iets vaker in hoger beroep en daarnaast worden die hoger beroepen minder vaak ingetrokken.

Verschillen in de mate van hoger beroep

De appelpercentages lopen sterk uiteen al naar gelang het type geschil. Vooral tegen vonnissen in geschillen met de overheid gaat men relatief vaak in hoger beroep:

- ambtenarenzaken 73%
- rijksbelastingzaken 52%
- algemene asielprocedure 48%
- (verlengde) asielprocedures 55%

Men gaat het minst in hoger beroep tegen vonnissen in overtredingszaken, 4 procent, en tegen uitspraken op het gebied van het familierecht, 5 procent.

²² Van de periode 2012-2014 tot de periode 2017-2019.

Er bestaan grote verschillen tussen de elf rechtbankregio's in de mate van appel bij eenzelfde type rechtszaak, ook over een langere tijdsperiode gezien. Alleen bij de (algemene en verlengde) asielprocedures waren de verschillen tussen de rechtbanken beperkt.

3.10.2 Civiel recht, mate van appel

De appellaten in civielrechtelijke rechtszaken kunnen zowel kantonzaken als niet-kantonzaken betreffen. In tabel 12 is te zien wat het appelpercentage (periode 2017-2019) is bij vier verschillende typen civiele zaken, of het is toegenomen vergeleken met de periode 2012-2014 en of verschillen tussen rechtbanken in appelpercentage (zeer) groot of juist beperkt zijn. Tevens is de mate van intrekking vermeld en de ontwikkeling daarin.

Over het algemeen is de mate van appel in het civiele recht sinds 2012 licht toegenomen. Dat was deels het gevolg van de competentiewijziging. Tekst en uitleg bij de ontwikkeling voor de vier afzonderlijke zaaksgroepen is te vinden in de alinea's onder de tabel.

Tabel 12. Appelpercentages civiele zaken in de periode 2017-2019 en ontwikkeling sinds 2012

	appel percentage		verschillen tussen rechtbanken	intrekkingspercentage	
	2017 t/m 2019	jaargroei ¹⁾ sinds 2012		2017 t/m 2019	toe- afname sinds 2012
handel kantonrechter	12%	+ +	zeer groot	34%	↗
handel civiele rechter	33%	-	zeer groot	24%	↗
kort gedingen	17%	=	zeer groot	30%	↗
familiezaken	5%	+	groot	12%	↗

1) jaargroei sinds 2012-2014: + is licht 2% t/m 4%, ++ is sterk 5% t/m 10%, +++ is zeer sterk >10% per jaar.

Handelszaken kantonrechter

In de berekeningen en tabellen zijn de verstekvonnissen (tegen de driehonderdduizend per jaar) buiten beschouwing gelaten, omdat men

daartegen vrijwel nooit in hoger beroep gaat. Ook los van de verstekvonnissen gaat men tegen de door de kantonrechter behandelde handelszaken relatief weinig in hoger beroep. Het appelpercentage in deze zaken is duidelijk gestegen vergeleken met de periode 2012-2014. Het aandeel intrekkingen lag in 2017-2019 op 34 procent.

De verschillen tussen rechtbanken in het appelpercentage bij kantonhandelszaken zijn zeer groot, ook over een langere periode gezien. In Rotterdam en Overijssel is het vaak opvallend laag, lager dan 10 procent. Dat gold lange tijd ook voor Den Haag, maar daar neemt het appelpercentage bij deze zaken toe.

Structureel bijzonder hoog is het in Amsterdam en Limburg, nu 14 en 17 procent. Bij de andere rechtbanken wijkt het over het algemeen niet heel veel af van het landelijke gemiddelde.

Handelszaken civiele rechter

Tegen 33 procent van de vonnissen in handelszaken (bodempzaken) die niet door de kantonrechter maar door de civiele rechter in eerste aanleg zijn behandeld, werd in 2017-2019 in hoger beroep gegaan. Het appelpercentage is veel hoger dan bij kantonzaken door het grotere financiële belang van de zaak; men is minder geneigd om het erbij te laten zitten, er staat meer op het spel.

De mate van appel bij deze zaken was in de afgelopen jaren bij alle rechtbanken sterk toegenomen. De verklaring daarvoor is dat als gevolg van de competentiewijziging het gemiddelde belang van de niet-kantonzaken sterk is toegenomen en daarmee ook de bereidheid verder te procederen in hoger beroep. Recent neemt het weer wat af; in de periode 2017-2019 was het als gezegd 33 procent.

Na instelling van hoger beroep in civiele handelszaken wordt vervolgens in ruim één op de vijf gevallen het hoger beroep ingetrokken; dat percentage is in de loop der jaren toegenomen.

De verschillen tussen de rechtbanken in de mate van appel bij deze zaken zijn zeer groot en veelal bestendig. Rotterdam, Noord-Nederland en Zeeland-West-Brabant vertonen vaak relatief lage percentages. Het appelpercentage is in Gelderland, Overijssel, Midden-Nederland en Limburg het hoogste, 41 procent en hoger.

Kort gedingen

Tegen vonnissen in kort gedingen gaat men gemiddeld in 17 procent in hoger beroep. Dit is stabiel. Van deze hoger beroepen wordt later weer 30 procent ingetrokken. Dit intrekkingpercentage stabiliseert ook na lichte toename.

De verschillen tussen rechtbanken in appelpercentage bij deze zaken zijn zeer groot. Het is structureel het hoogste in Limburg, circa 24 procent. In Amsterdam en Midden-Nederland was het ook nog 20 procent of hoger. Het laagst, met 13 à 14 procent, is het appelpercentage in kort gedingen in Oost-Brabant en Rotterdam.

Familiezaken, niet-kanton

Bij familiezaken wordt zeer weinig in hoger beroep gegaan, rond de 5 procent. Van die beperkte hoger beroepen wordt slechts ongeveer één op de acht à negen later ingetrokken.

De verschillen tussen rechtbanken zijn groot. Het appelpercentage is structureel het laagste in Limburg, Overijssel en Zeeland-West-Brabant, lager dan 5 procent, en het hoogst in Den Haag en Gelderland, 6 procent of hoger.

3.10.3 Strafrecht, mate van appel

In tabel 13 is te zien wat het appelpercentage is voor verschillende typen strafzaken, de ontwikkeling daarin sinds de periode 2012-2014 en of de verschillen tussen rechtbanken beperkt zijn of juist (zeer) groot. Tevens is de mate van intrekking van het hoger beroep vermeld en de ontwikkeling daarin.

Tabel 13. Appelpercentages strafzaken in de periode 2017-2019 en ontwikkelingen sinds 2012

	appel percentage		verschillen tussen rechtbanken	intrekkingpercentage	
	2017 t/m 2019	jaargroei ¹⁾ sinds 2012		2017 t/m 2019	toe- afname sinds 2012
kantonrechter overtredingszaken	4,0%	+	zeer groot	8%	↗
politierechter (EK)	14%	=	zeer groot	15%	↗
strafzaken EK kinderrechter	8%	=	zeer groot	22%	↘
strafzaken meervoudige kamer (MK)	41%	+	groot	21%	↘

1) jaargroei sinds 2012-2014: + is licht 2% t/m 4%, ++ is sterk 5% t/m 10%, +++ is zeer sterk >10% per jaar.

Overtredingszaken, kantonrechter

Tegen vonnissen van de kantonrechter in overtredingszaken gaat men zelden, slechts 4 procent, in hoger beroep. Dat percentage is over een langere periode bezien redelijk stabiel. Het 2017-2019-percentages van 4,0 procent is wat aan de hoge kant in vergelijking met de jaren voor 2017, toen het rond de 3,5 procent lag.

Het aantal intrekkingen bij dit type zaken is zeer beperkt, ongeveer 8 procent.

De verschillen tussen rechtbanken in de mate van appel in overtredingszaken zijn zeer groot, maar de percentages kunnen binnen een rechtbank van jaar tot jaar wel fluctueren. In de afgelopen periode lag dat in Rotterdam en Amsterdam het laagst, 3,3 procent of lager. In Noord-Holland en Oost-Brabant lag het boven de 4,5 procent.

Misdrijven

Politierechter

Tegen 14 procent van de vonnissen van de politierechter gaat men in hoger beroep. Dit is over meerdere jaren gezien redelijk stabiel. Het aantal hoger beroepen dat later wordt ingetrokken is licht afgenomen, tot 15 procent voor 2017-2019.

De verschillen tussen rechtbanken in appelpercentage bij politie-rechterzaken zijn groot, ook over een langere tijd gezien. Noord-Nederland en Limburg kenden hierbij structureel het laagste appelpercentage, circa 12 procent. In Midden-Nederland en Amsterdam gingen men in deze zaken het meest, meer dan 15 procent, in hoger beroep.

Kinderrechter (EK)

Van de door de kinderrechter gevonniste EK-zaken ging 8 procent in hoger beroep. Dat is gelijk aan de periode 2012-2014.

Van deze hoger beroepen wordt gemiddeld genomen ruim een vijfde (22 procent) later ingetrokken. Sinds 2013 is het aandeel kinderrechtsstrafzaken dat per saldo in hoger beroep voor een tweede keer moest worden behandeld, stabiel op 6 à 7 procent (afgerond).

De verschillen tussen rechtbanken in de mate van hoger beroep in dit type zaken zijn structureel bijzonder groot. Over een langere periode bezien was dat 4 procent in Limburg en Noord-Nederland en boven de 10 procent in Amsterdam en Midden-Nederland.

Meervoudige kamer

Tegen die strafzaken die door drie rechters worden behandeld (meervoudige of MK-zaak) gaat men het vaakst in hoger beroep, 41 procent. Het gaat dan ook om zaken met een relatief groot belang (de hoogte van de straf bij veroordeling). Het appelpercentage is, landelijk bezien, redelijk stabiel.

Het intrekken van deze hoger beroepen is wisselend, maar is nu weer afgenomen tot 21 procent. Per saldo geldt dat de afgelopen jaren rond de 30 à 32 procent van MK-strafzaken voor een tweede keer behandeld moeten worden.

De verschillen tussen rechtbanken zijn structureel groot. Ze lopen uiteen van 37 procent in Noord-Nederland tot rond de 46 procent in Midden-Nederland.

3.10.4 Bestuursrechtelijke procedures, mate van appel

Uit de tabellen 14, 15 en 16 blijkt dat de mate van appel in het bestuursrecht over het algemeen hoog is in vergelijking met strafzaken en civiele zaken. De hoogste appelpercentages, rond de 50 procent of hoger, zijn te zien bij ambtenarenzaken, rijksbelastingzaken en asielzaken. Een verklaring voor de hoge mate waarin men in het bestuursrecht in hoger beroep gaat, is dat er vrijwel altijd een bezwaarfase aan het proces is voorafgegaan. Dus er blijven vooral zaken over waar bestuur en burger in een eerder stadium niet nader tot elkaar konden komen. In gevallen dat de uitspraak in eerste aanleg ongunstig uitviel voor de burger, speelt daarnaast een rol dat de burger die daartegen in hoger beroep gaat over het algemeen geen risico loopt op een voor hem ongunstiger uitspraak dan in eerste aanleg.

Regulier bestuursrecht, mate van appel

Onder regulier of algemeen bestuursrecht verstaan we alle rechtszaken op het terrein van het bestuursrecht, die niet het belastingrecht of het vreemdelingenrecht betreffen.

De Centrale Raad van Beroep (CRvB) behandelt de appellaten van sociale verzekeringszaken, ambtenarenzaken, bijstandzaken en studiefinancieringszaken. De Raad van State (RvS) behandelt de overige hoger beroepen, zoals bouwzaken. Deze groep ‘overige’ is een diverse heterogene groep, met een grote variëteit aan zaken, waarvan een deel een hoger appelpercentage heeft en een deel een lager appelpercentage.

Tabel 14. Appelpercentages rechtszaken en bestuursrecht in 2017-2019 en ontwikkelingen sinds 2012

	appel percentage		verschillen tussen rechtbanken	intrekkingspercentage	
	2017 t/m 2019	jaargroei ¹⁾ sinds 2012		2017 t/m 2019	toe- afname sinds 2012
sociale verzekeringszaken	41%	+	groot	27%	↗
bijstands- en studiefinancieringszaken	45%	++	(zeer) groot	22%	↗
ambtenarenzaken	73%	+++	zeer groot	37%	↗
overig regulier bestuursrecht	29%	+	groot	18%	=

¹⁾ jaargroei sinds 2012-2014: + is licht 2% t/m 4%, ++ is sterk 5% t/m 10%, +++ is zeer sterk >10% per jaar.

Sociale verzekeringszaken

Tegen vonnissen in sociale verzekeringszaken gaat men in 41 procent in hoger beroep. Dat is in de afgelopen jaren licht opgelopen. Van deze appellens wordt 27 procent later ingetrokken. Dat is in de loop der jaren ook opgelopen; enkele jaren geleden was het nog één op de vijf. Het gevolg is dat het aandeel zaken dat inhoudelijk voor een tweede keer (hoger beroep) wordt behandeld, vanaf de periode 2012-2014 redelijk constant is (29 à 30 procent).

De verschillen in appelpercentage tussen rechtbanken zijn de laatste jaren bij dit soort zaken toegenomen; de rechtbanken variëren van circa 35 procent in appel in Noord-Holland tot 51 procent in Amsterdam.

Bijstands- en studiefinancieringszaken

Het appelpercentage bij bijstands- en studiefinancieringszaken ligt met 45 procent iets hoger dan bij de groep sociale verzekeringszaken. Dat is een toename.

Ongeveer 22 procent wordt later ingetrokken. Dat is ook toegenomen; enkele jaren geleden was het circa 15 procent of zelfs lager. Het aandeel zaken dat inhoudelijk voor een tweede keer (hoger beroep) wordt behandeld (niet wordt ingetrokken), is nu vergelijkbaar met in de periode 2012-2014.

De verschillen tussen rechtbanken zijn groot,²³ maar vaak niet structureel: het appelpercentage in bijstands- en studiefinancieringszaken kan per rechtbank van jaar tot jaar sterk fluctueren. Relatief laag in de afgelopen drie jaar was het percentage in Gelderland en Noord-Holland, lager dan 40 procent. In Limburg, Overijssel en Oost-Brabant is de mate van appel bij deze zaken relatief hoog (50 procent of meer).

Ambtenarenzaken

Tegen de ambtenarenzaken gaat men zeer vaak in hoger beroep. In de periode 2017-2019 was het landelijk zelfs 73 procent. Deze recente toename is onder andere het gevolg van een groep zaken in Limburg (met als voornaamste partijen de korpschef van politie en de gemeente Sittard-Geleen), die in de periode 2017-2019 wel in de teller zit, maar niet meer in de noemer, omdat ze eind 2016 uitstroomden in eerste aanleg, maar pas begin 2017 instroomden in hoger beroep bij CRvB. Maar ook Amsterdam, Den Haag, Midden-Nederland, Noord-Nederland en Rotterdam vertonen een toename.

In dit type zaken werd wel ruim een derde van de appellens later ingetrokken. Dit is in de afgelopen jaren sterk toegenomen; in de periode 2012-2014 was het nog maar een vijfde.

De verschillen tussen rechtbanken in de mate van appel bij ambtenarenzaken zijn zeer groot, maar vaak niet structureel: het appelpercentage fluctueert per rechtbank van jaar tot jaar sterk. In de afgelopen periode van 2017-2019 was het appelpercentage vanwege voornoemde piek bijzonder hoog in Limburg, 152 procent. Bijzonder laag was het bij de rechtbank Noord-Holland en Zeeland-West-Brabant, 'slechts' 42 procent.

Overige reguliere bestuursrechtelijke rechtszaken

Het landelijke appelpercentage van de diverse groep 'overige' reguliere bestuursrechtelijke zaken²⁴ is circa 29 procent en licht toegenomen in vergelijking met de periode 2012-2014. Van de appellens wordt circa 18 procent later ingetrokken. Dit is constant.

De bandbreedte in de afgelopen drie jaar lag van circa 24 procent in Noord-Nederland tot 33 procent in Den Haag en Overijssel.

²³ Tegen vonnissen van studiefinancieringszaken gaat men minder vaak in hoger beroep dan bijstandszaken. Dat beïnvloedt het appelpercentage voor de totale zaaksgroep bij rechtbanken die relatief veel van die zaken doen.

²⁴ Bijvoorbeeld WMO en omgevingsvergunningen.

Belastingrecht, mate van appel

Tabel 15. Appelpercentages belastingrecht in 2017-2019 en ontwikkelingen sinds 2012

	appel percentage		verschillen tussen rechtbanken	intrekkingspercentage	
	2017 t/m 2019	jaargroei ¹⁾ sinds 2012		2017 t/m 2019	toe- afname sinds 2012
rijksbelastingzaken	52%	-	groot	19%	↘
lokale belastingzaken - WOZ	15%	=	zeer groot	19%	↘
lokale belastingzaken - overige	22%	+	zeer groot	16%	↗

1) jaargroei sinds 2012-2014: + is licht 2% t/m 4%, ++ is sterk 5% t/m 10%, +++ is zeer sterk >10% per jaar.

Rijksbelastingzaken

Rijksbelastingzaken worden bij slechts vijf rechtbanken behandeld en tegen die vonnissen wordt vaak in hoger beroep gegaan, ongeveer 52 procent. In een kwart van de gevallen wordt het hoger beroep ingetrokken. Per saldo is het aandeel zaken dat inhoudelijk voor een tweede keer (hoger beroep) wordt behandeld, in vergelijking met de periode 2012-2014, licht toegenomen.

De verschillen tussen rechtbanken in appelpercentages bij dit type zaken zijn groot. In Noord-Nederland en Zeeland-West-Brabant is het appelpercentage in de loop der jaren afgenomen en gestabiliseerd tot nu 38 en 50 procent. In Noord-Holland nam het juist eerst af en daarna weer sterk toe (tot 52 procent in 2017-2019). In Den Haag en Gelderland is het percentage bovengemiddeld (54 procent of hoger in 2017-2019).

Lokale belastingzaken

De appelpercentages bij vonnissen in rechtszaken over lokale belastingen liggen lager dan bij zaken over rijksbelastingen. In WOZ/OZB-gerelateerde belastingen is het appelpercentage recent sterk afgenomen. Het lag tot en met 2015 beneden de 20 procent, was 24 procent in 2016-2018 en is nu weer 15 procent voor 2017-2019. Oude WOZ-pieken bij Rotterdam en Oost-Brabant ontbreken in 2017-2019. Het aandeel intrekkingen is afgenomen.

De verschillen in appelpercentages tussen rechtbanken bij WOZ-processen zijn aanzienlijk en de mate van appel fluctueert ook sterk per rechtbank van jaar tot jaar. In de meest recente periode van 2017-2019 was het appelpercentage het laagst in Midden-Nederland (6 procent) en Noord-Nederland (9 procent). In Midden-Nederland was het lage percentage het gevolg van een grote groep WOZ-zaken van een specifieke woningbouwvereniging, waarop uiteindelijk geen enkel hoger beroep volgde. Het hoogst is het percentage in Amsterdam en Den Haag, 31 en 34 procent.

In 22 procent van de vonnissen in overige lokale belastingzaken (dit betreft bijvoorbeeld parkeerboetes), wordt hoger beroep ingesteld. Dat is een kleine toename ten opzichte van de periode 2012-2014. Ook het intrekkingenpercentage neemt toe.

Ook bij deze groep rechtszaken zijn de verschillen in appelpercentage tussen rechtbanken fors en ook hier kan dat per rechtbank van jaar tot jaar sterk fluctueren. In de meest recente periode van 2017-2019 was het appelpercentage het laagst in Amsterdam, Den Haag, Limburg en Rotterdam, lager dan 21 procent, en het hoogst in Noord-Holland en uitschieter Gelderland, 34 en 44 procent.

Vreemdelingenrecht, mate van appel

In deze kengetallenrapportage zijn geen updates van appelpercentages opgenomen voor vreemdelingenzaken²⁵. Hier zijn weergegeven de uitkomsten van de vorige editie over 2016-2018. Dit betreft nadrukkelijk alleen die vreemdelingenzaken zoals die in het registratiesysteem Berber-VK zijn opgenomen, en niet in het nieuwe systeem KEI-VK. Ook zijn hierin alleen Rechtspraakcijfers gebruikt en is geen gebruik gemaakt van de appel-instroomgegevens van de Raad van State. De RvS hanteert een iets andere regelgeving en indeling. Dit maakt koppeling van de gegevens lastiger.

Tabel 16. Appelpercentages rechtszaken vreemdelingenrecht in 2016-2018 en ontwikkelingen sinds 2011

	appel percentage		verschillen tussen rechtbanken
	2016 t/m 2018	jaargroei ¹⁾ sinds 2011	
algemene asielprocedures	48%	-	beperkt
verlengde asielprocedures	55%	=	beperkt
reguliere vreemdelingenzaken	32%	+	groot

1) jaargroei sinds 2011-2013: + is licht 2% t/m 4%, ++ is sterk 5% t/m 10%, +++ is zeer sterk >10% per jaar.

Algemene en verlengde asielprocedure

De appelpercentages liggen voor dit type vreemdelingenzaken overwegend hoog; in de periode 2016-2018 procedeerde liefst 55 procent door na eerste aanleg behandeling van beroep in een verlengde asielprocedure en 48 procent na een algemene asielprocedure (voorheen AC). Dit is niet verwonderlijk gezien de grote belangen die in deze zaken spelen. Het appelpercentage fluctueert over de jaren heen enigszins, maar er is geen sprake van een structurele toe- of afname.

Er zijn verschillen tussen rechtbanken in de mate van appel bij de verlengde asielprocedure. In Zeeland-West-Brabant ligt deze structureel relatief hoog met 60 procent of meer (69 procent in 2016-2018). Ook in Amsterdam en Gelderland ligt het hier bovende 60 procent. Noord-Nederland heeft een relatief laag percentage.

Reguliere vreemdelingenzaken

Bij reguliere zaken (aanvragen verblijfsvergunningen voor wonen en werk) ligt het appelpercentage veel lager, rond de 32 procent. Dit is over een langere reeks van jaren gezien, licht oplopend.

De verschillen in appelpercentage tussen de rechtbanken zijn groot, maar nemen wel af. In 2016-2018 is het vooral bovengemiddeld bij Amsterdam en Zeeland-West-Brabant. Laatstgenoemde spant met 39 procent de kroon.

²⁵ Analyse van de cijfers toonde verder aan dat het voor Noord-Nederland beter was om het percentage op andere informatie te baseren (niet Code Initiator aan het einde van een zaak, maar Code Status = 70 in de loop of aan het einde van een zaak). Voor 2018 kon voor Noord-Nederland geen update worden verzorgd; daarom is het driejaarsgemiddelde 2016-2018 gelijkgesteld aan dat van 2015-2017. Het percentage van de landelijke uitkomst is hiervoor gecorrigeerd.

4 PRODUCTIE EN FINANCIËN

4.1 Productievolume t.o.v. instroomvolume en productieplanning

Het kengetal 'productievolume in verhouding tot instroomvolume' is een indicator voor de ontwikkeling van de werkvoorraad. Immers, minder afgehandelde zaken (productie) dan aangebrachte zaken (instroom) betekent dat de werkvoorraad toeneemt en dat zal in de toekomst invloed hebben op de gerealiseerde doorlooptijden.

Een beoordeling van dit verhoudingsgetal zal soms in een meerjarige context moeten plaatsvinden. Zo is bij een sterke instroomtoename een productie die licht bij deze instroom achterblijft, geen reden tot zorg. De afhandeling van zaken kost nu eenmaal tijd en de uitstroom volgt dus altijd later dan de instroom.

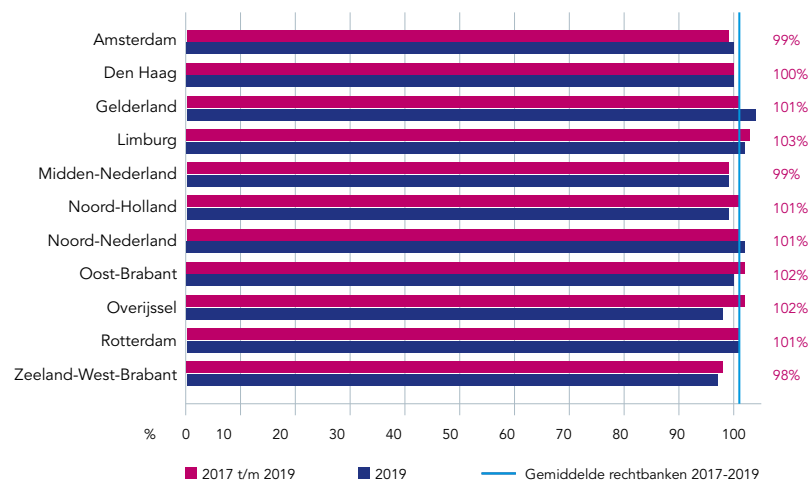
Het aantal afgehandelde zaken is ook afgezet tegen het geplande aantal, ook wel aangeduid met productieplanning of productieafspraken. Dit zijn bestuursafspraken tussen de Raad en het desbetreffende gerecht. De productieplanning vormt de basis voor de financiële bijdrage aan een gerecht. Dit kengetal vormt onderdeel van de overleggen tussen het gerechtbestuur en de Raad: in hoeverre wijkt de werkelijkheid af van de planning en wat zijn daarvan de oorzaken? Wanneer het aantal afgehandelde zaken kleiner blijkt te zijn dan afgesproken was, kan dat bijvoorbeeld wijzen op onverwachte capaciteitsproblemen, op een lager dan verwachte instroom (bij procedures met een korte duur) of op een groter aandeel arbeidsintensievere zaken.

Rechtbanken

Tabellen 19 en 20 in bijlage 2 laten per rechtbank en per rechtsgebied het aantal afgedane zaken (de productie) zien in vergelijking tot de nieuw ingestroomde zaken en de geplande productie.

In de periode 2017-2019 zijn bij de rechtbanken een kleine één procent meer zaken afgedaan dan er zijn ingestroomd, zoals figuur 34 laat zien. De verschillen tussen rechtbanken zijn op dit punt gering. Alleen de rechtbanken Amsterdam, Midden-Nederland en Zeeland-West-Brabant hadden over drie jaar gezien met een geringe voorraadtoename te maken. Voor bepaalde rechtsgebieden kunnen er wel substantiële voorraad toenames zijn.

Figuur 34. Afgedane zaken per jaar in vergelijking met nieuw aangebrachte, 2017-2019 rechtbanken

Het totaal aantal afgehandelde zaken (productie) bij de rechtbanken lag in de 2019 gemiddeld circa drie procent onder de productieafspraken met de Rvdr.

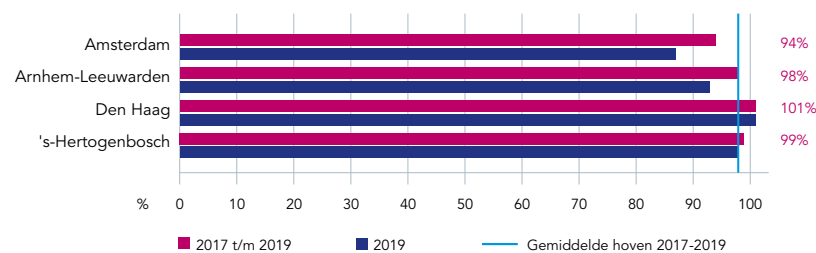
Alleen in Noord-Holland en Noord-Nederland werden meer zaken afgedaan dan was afgesproken. Bij alle ander rechtbanken werden één procent tot zeven procent minder zaken afgedaan dan was afgesproken.

Hoven

Het aantal door de hoven afgedane zaken (productie) per rechtsgebied, afgezet tegen het aantal nieuw aangebrachte zaken (instroom) en afgezet tegen de productieplanning, is te vinden in tabellen 13 en 14 van bijlage 3.

Uit figuur 35 blijkt dat in de periode 2017-2019 bij de hoven twee procent minder rechtszaken zijn afgedaan dan er nieuw zijn aangebracht, wat betekent dat in totaal bij de hoven de werkvoorraad is toegenomen. In deze periode zijn bij hof Den Haag wel meer zaken afgedaan dan nieuw zijn aangebracht.

Figuur 35. Afgedane zaken per jaar in vergelijking met nieuw aangebrachte, 2017-2019 hoven

Bij de hoven zijn in 2019 in totaal circa negen procent minder zaken afgehandeld dan afgesproken in de productieafspraken. Bij hof Arnhem - Leeuwarden en hof Den Haag lag het aantal afgehandelde zaken ongeveer twaalf procent lager dan de productieafspraken en bij hof Amsterdam en hof 's-Hertogenbosch was dit circa vier procent lager.

Colleges

Bij de Centrale Raad van Beroep (CRvB) zijn gedurende de periode 2017-2019 ongeveer zeven procent meer zaken afgedaan dan er zijn ingestroomd, dit kwam doordat de instroom van zaken is afgenomen (tabel 27 bijlage 3). De werkvoorraad werd dus kleiner (tabel 26 bijlage 3). Het aantal afgedane zaken lag in 2019 circa zestien procent lager zaken afgedaan dan de productieafspraken.

Bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) liep de werkvoorraad in 2017-2019 sterk op. De instroom was door incidentele regelgeving hoger dan verwacht (tabel 31 bijlage 3). Er zijn in 2019 wel negentien procent meer zaken afgedaan als afgesproken in de productieafspraken.

4.2 Relatieve zaakzwaarte

In tabel 21 van bijlage 2 en tabel 15 van bijlage 3 is de gemiddelde zaakzwaarte bij een gerecht telkens vergeleken met het landelijk gemiddelde. In de financiering van de gerechten wordt rekening gehouden met de zaakzwaarte. Bij elke productgroep is een aantal zaaktypen onderscheiden²⁶. Naarmate binnen een productgroep een groter aandeel van zwaardere (in de zin van meer behandelijd kostende) zaaktypen is afgedaan, neemt de zaakzwaarte-indicator toe in die bepaalde productgroep en daarmee de gemiddelde hoogte van de financiering per zaak.

Met andere woorden: als zaken bij gerecht x gemiddeld vaker van een zwaarder zaakstype zijn dan bij de andere rechtbanken/hoven, wordt daar zowel in de financiering als in de productiviteitsberekeningen rekening mee gehouden. De financiering houdt weliswaar rekening met de samenstelling van de verschillende zaaktypen binnen een productgroep, maar niet met een variatie in zaakzwaarte binnen de zaaktypen. De totale zaakzwaarte over alle rechtsgebieden lag het laagst bij de rechtbanken Noord-Nederland (84 procent) en Gelderland (86 procent) en het hoogst bij rechtbank Amsterdam (129 procent). Bij de hoven was de totale relatieve zaakzwaarte het laagst bij hof Den Haag en het hoogst bij hof 's-Hertogenbosch. Per rechtsgebied verschilt het welke rechtbank relatief zware en welke rechtbank relatief minder zware zaken heeft.

De financiering houdt weliswaar rekening met de samenstelling tussen de te onderscheiden zaakstypen en dus met het 'gewicht' daarvan, maar niet met wijzigingen in zaakzwaarte binnen de zaakstypen door de jaren heen.

4.3 Productiviteit, financieel resultaat en eigen vermogen

4.3.1 Kostenproductiviteit

De kostenproductiviteit bij de Rechtspraak betreft de financieringswaarde van de gehele productie als percentage van de totale kosten. Deze is weergegeven in tabel 22 van bijlage 2 voor de rechtbanken, in tabel 16 van bijlage 3 voor de hoven en in tabel 27 van bijlage 3 voor de CRvB. Een percentage onder de 100 procent betekent dat de financieringswaarde lager is dan de kosten die zijn gemaakt, dat wil zeggen dat er in verhouding meer kosten zijn gemaakt dan op basis van vastgestelde prijzen van zaken verwacht werd. Een uitkomst boven de 100 procent geeft juist een relatief hoge financieringswaarde aan vergeleken met de gemaakte kosten.

De totale kostenproductiviteit is de afgelopen jaren afgenomen. Ook in 2019 is de kostenproductiviteit van de rechtbanken weer een procent gedaald t.o.v. 2018 en was deze 85 procent. In figuur 36 is het percentage dat de financieringswaarde onder of boven de totale kosten ligt (100 procent minus de kostenproductiviteit) bij de rechtbanken weergegeven over de laatste drie jaar. In de periode 2017-2019 was deze bij alle rechtbanken negatief; dat betekent dat de financieringswaarde lager was dan de kosten, gemiddeld dertien procent. De kostenproductiviteit was de laatste drie jaar het hoogst bij rechtbank Overijssel met 94 procent. De kostenproductiviteit was met 75 procent het laagst bij de rechtbanken Zeeland-West-Brabant. Er is wel verschil in kostenproductiviteit tussen rechtsgebieden. Bij bestuursrecht, inclusief vreemdelingenkamer en belasting, was de kostenproductiviteit bij de meeste rechtbanken in de periode 2017-2019 boven de 100 procent, wat betekent dat de financieringswaarde hoger lag dan de kosten. De kostenproductiviteit van civiel en kanton was juist bij alle rechtbanken en die van strafrecht bij bijna alle rechtbanken negatief in de periode 2017-2019.

²⁶ Zie voor uitleg hoofdstuk 2.2.1 in bijlage 1 'Definities kengetallen'.

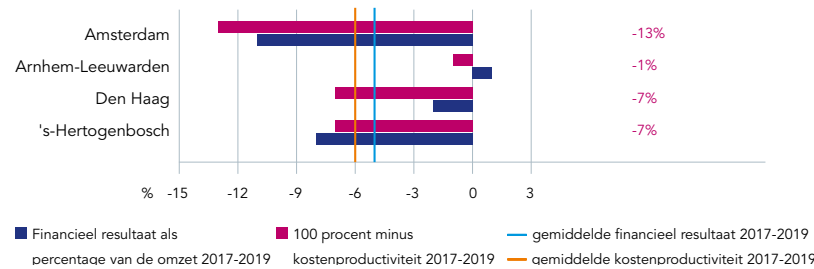
Figuur 36. Kostenproductiviteit en financieel resultaat als percentage van de omzet, 2017-2019 rechtbanken

De kostenproductiviteit van de hoven is vanaf 2017 afgenomen en lag in 2019 met 88 procent, zes procent lager dan in 2018. In figuur 37 is het percentage dat de financieringswaarde onder of boven de totale kosten ligt (100 procent minus de kostenproductiviteit) bij de hoven weergegeven over de laatste drie jaar. Bij alle hoven lag in de periode 2017-2019 de kostenproductiviteit onder de 100 procent. Maar er waren wel verschillen tussen de hoven, bij hof Amsterdam was de kostenproductiviteit het laagst met 87 procent. Hof Arnhem-Leeuwarden had de hoogste kostenproductiviteit met 99 procent, wat betekent dat de financieringswaarde maar iets lager lag dan de gemaakte kosten. Net als bij de rechtbanken is ook bij de hoven een verschil in kostenproductiviteit tussen rechtsgebieden te zien. Voor belastingrecht was deze in de periode 2017-2019 voor alle hoven positief en veel beter dan voor civiel en strafrecht. Voor deze laatste twee rechtsgebieden was de kostenproductiviteit in 2017-2019 voor alle hoven negatief.

De kostenproductiviteit van het CRvB was in 2019 91 procent (tabel 27, bijlage 3), wat betekent dat de financieringswaarde lager was dan de kosten. Dat was een flinke daling t.o.v. 2018 toen de kostenproductiviteit nog 104 procent was.

Figuur 37. Kostenproductiviteit en financieel resultaat als percentage van de omzet, 2017-2019 hoven

4.3.2 Arbeidsproductiviteit

De arbeidsproductiviteit is de gerealiseerde gewogen productie per fte. Het kengetal arbeidsproductiviteit wordt uitgedrukt in een percentage ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Uit tabel 23 in bijlage 2 blijkt dat de arbeidsproductiviteit in 2019 bij rechtbank Zeeland – West-Brabant ruim onder het gemiddelde lag (89 procent). Bij rechtbank Amsterdam (111 procent) en rechtbank Overijssel (110 procent) lag deze in 2019 met ruim boven het landelijk gemiddelde.

Tabel 17 van bijlage 3 laat zien dat bij de hoven de arbeidsproductiviteit bij hof Den Haag in 2019 (107 procent) boven het gemiddelde lag.

Dit kengetal is voor een vergelijking tussen gerechten overigens minder geschikt. Het wordt namelijk beïnvloed door de omvang van de uitbestede productie; naarmate een gerecht meer productie uitbesteedt, wordt het arbeidsproductiviteitscijfer groter. Uitbesteding kan de vorm

aannemen van inzet van rechter-plaatsvervangers, buitengriffiers en uitzendkrachten, maar ook van afhandeling van zaken door een ander gerecht, waarbij de productie meetelt bij het uitbestedende gerecht.

4.3.3 Financieel resultaat als percentage van de omzet

Het financieel resultaat (de baten minus de kosten) als percentage van de omzet is per rechtbank te vinden in figuur 36 en tabel 24 van bijlage 2, voor de hoven in figuur 37 en tabel 18 van bijlage 3, voor het CRvB in tabel 28 bijlage 3 en voor het CBb in tabel 32 bijlage 3. Het financieel resultaat is weergegeven als percentage van de omzet om een zinvolle vergelijking tussen grote en kleine gerechten te kunnen maken.

Het financieel resultaat als percentage van de omzet van de rechtbanken daalt de laatste jaren en was in 2019 gemiddeld min veertien procent van de omzet, terwijl dit in 2018 min elf procent was en in 2017 min zes procent. In de periode 2017-2019 was het financieel resultaat voor alle rechtbanken negatief (figuur 36). Het minst negatief was het financieel resultaat als percentage van de omzet bij de rechtbanken Overijssel (min vier procent). Het financieel resultaat was met min 27 procent het laagst bij de rechtbank Zeeland-West-Brabant.

In de periode 2017-2019 had alleen hof Arnhem-Leeuwarden geen negatief financieel resultaat, hoewel het financieel resultaat van dit hof in 2019 wel negatief was (zie figuur 37 en tabel 18 bijlage 3). Het financieel resultaat van het hof Amsterdam is sinds 2015 negatief. Dat het hof apart van de rechtbank is gehuisvest, vormt een deel van de verklaring.

Het financieel resultaat als percentage van de omzet van het CRvB in de periode 2017-2019 was 0 procent (tabel 28 bijlage 3), wat betekent dat de baten en de kosten ongeveer gelijk waren. In 2019 was het financieel resultaat wel negatief. Het CBb had in de periode 2017-2019 een negatief financieel resultaat, deze was min drie procent van de omzet (tabel 32 bijlage 3).

4.3.4 Eigen vermogen als percentage van de omzet

In tabel 25 van bijlage 2 is per rechtbank ook de ontwikkeling van het eigen vermogen als percentage van de omzet te zien. Het eigen vermogen als percentage van de omzet is de laatste jaren steeds gedaald. In 2019 was deze min veertien procent, terwijl dit in 2015 nog nul procent was. Alle rechtbanken hadden in 2019 een negatief eigen vermogen. Bij rechtbank Overijssel was het eigen vermogen als percentage van de omzet met min zes procent het minst negatief. Bij rechtbank Zeeland-West-Brabant was het eigen vermogen als percentage van de omzet laagst met min 34 procent.

Tabel 19 bijlage 3 laat het eigen vermogen als percentage van de omzet voor de hoven zien. In 2019 hadden alle hoven een negatief eigen vermogen en was het eigen vermogen als percentage van de omzet gedaald vergeleken met 2018. Bij het hof Arnhem-Leeuwarden was het eigen vermogen als percentage van de omzet met twee procent het minst negatief, terwijl deze bij hof 's-Hertogenbosch (min veertien procent) en het hof Amsterdam (min dertien procent) het laagst waren.

Het eigen vermogen als percentage van de omzet voor het CRvB en CBb zijn respectievelijk te vinden in tabel 28 en tabel 32 van bijlage 3. Het eigen vermogen van CRvB was in 2019 net negatief (min één procent van de omzet), maar wel flink gedaald t.o.v. 2018 toen er nog een positief eigen vermogen was (zes procent van de omzet). Het CBb had ook een negatief eigen vermogen in 2019 (min vijf procent van de omzet).

5 PERSONEEL EN ORGANISATIE

5.1 Ziekteverzuim bij rechtbanken

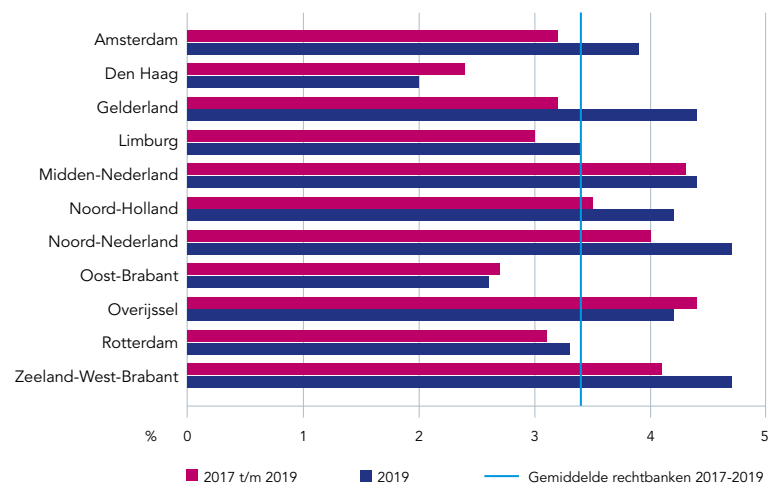
In tabel 26 van bijlage 2 staan de ziekteverzuimcijfers per rechtbank.

Rechters

Het ziekteverzuim²⁷ onder de rechters bij de rechtbanken is over een langere periode bezien, opgelopen. In 2013 was het 2,8 procent, in 2019 3,8 procent. Gemiddeld was het ziekteverzuim in 2017-2019 3,4 procent.

De verschillen tussen rechtbanken zijn structureel groot, zoals uit figuur 38 blijkt. Gemiddeld was het ziekteverzuim in 2017-2019 zoals gezegd 3,4 procent. Bij rechtbank Den Haag was het ziekteverzuim onder rechters meerjarig gezien het laagst, 2,4 procent voor de periode 2017-2019. Bij vier rechtbanken ligt het gemiddelde ziekteverzuim in de periode 2017-2019 op 4 procent of hoger: Overijssel, Midden-Nederland, Zeeland-West-Brabant en Noord-Nederland.

Figuur 38. Ziekteverzuim rechters, 2017-2019 rechtbanken

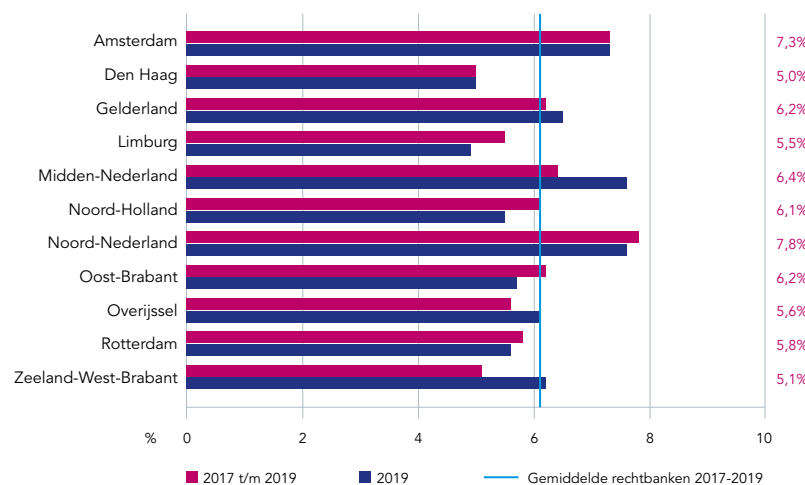

Ondersteunend personeel rechtbanken

Het ziekteverzuim onder het (juridisch of administratief) ondersteunend personeel bij de rechtbanken is sterk toegenomen van 5,2 procent in 2013 tot 6,2 procent in 2019. Gemiddeld lag het ziekteverzuim in 2017-2019 op 6,1 procent.

Uit figuur 39 blijkt dat de mate van ziekteverzuim onder ondersteunend personeel tussen rechtbanken sterk verschilt. Het ziekteverzuim in de periode 2017-2019 was het laagst (5,0 procent) bij rechtbank Den Haag, gevolgd door rechtbank Zeeland-West-Brabant (5,1 procent). Ook voor rechtbanken Den Haag en Overijssel was het verzuim relatief laag, iets boven de 5 procent. Bij de rechtbanken Noord-Nederland (7,8 procent) en Amsterdam (7,3 procent) was het in de periode 2017-2019 het ziekteverzuim het hoogst.

Figuur 39. Ziekteverzuim ondersteunend personeel, 2017-2019 rechtbanken

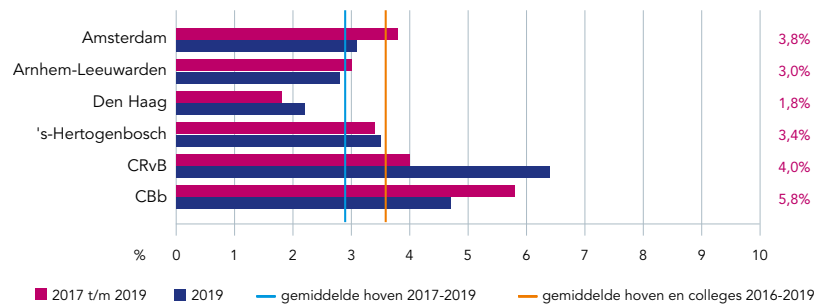

²⁷ Het gaat om ziekteverzuim tot maximaal twee jaren, exclusief zwangerschaps- en bevallingsverlof.

5.2 Ziekteverzuim bij hoven en colleges

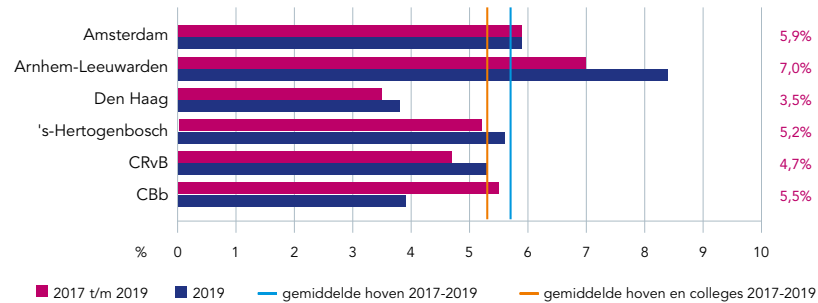
In de tabellen 20, 29 en 33 van bijlage 3 staan de ziekteverzuimcijfers voor de hoven, het CRvB en het CBb. Uit figuur 40 blijkt dat het ziekteverzuim onder raadsheren tussen deze gerechten onderling sterk verschilde van elkaar. Zowel in de periode 2017-2019 als alleen 2019, was het ziekteverzuim onder raadsheren bij het hof Den Haag opvallend laag en bij de colleges juist aan de hoge kant. De CRvB kende in 2019 in vergelijking met 2018 een toename van het ziekteverzuim, terwijl bij het CBb juist sprake was van een afname.

Figuur 40. Ziekteverzuim raadsheren, 2017-2019 hoven en colleges

Het ziekteverzuim bij het (juridisch en administratief) ondersteunend personeel bij de hoven was gemiddeld in de afgelopen drie jaren bijna 6 procent, blijkt uit figuur 41. Relatief hoog was het bij hof Arnhem-Leeuwarden, bij hof Den Haag juist relatief laag.

Figuur 41. Ziekteverzuim ondersteunend personeel, 2017-2019 hoven en colleges

5.3 Personele samenstelling

In de tabellen 27, 28 en 29 van bijlage 2 en tabel 21, 22 en 23 van bijlage 3 zijn de gegevens over de personele samenstelling van respectievelijk rechtbanken en hoven opgenomen.

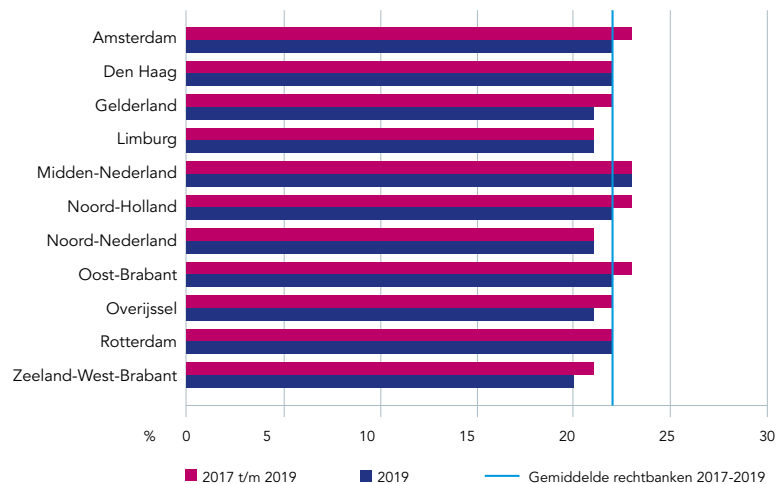
5.3.1 Aandeel rechters en raadsheren

Rechtbanken

Uit figuur 42 blijkt dat bij de rechtbanken het aandeel rechters (aandeel van de totale personeelsomvang) in de periode 2017-2019 op 22 procent lag.

De verschillen tussen rechtbanken zijn klein. Gemiddeld in de laatste drie jaren (2017-2019) varieerde het aandeel tussen 21 procent en 23 procent.

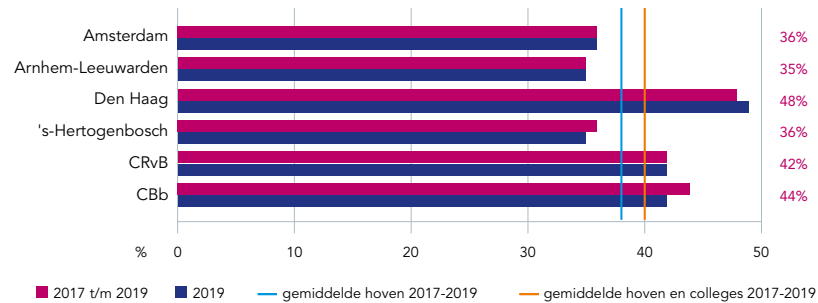
Figuur 42. Aandeel rechters, 2017-2019 rechtbanken

Hoven en colleges

Rechters bij hoven en de colleges worden raadsheren genoemd. Bij de hoven was het aandeel raadsheren gemiddeld 38 procent in de periode 2017-2019, net als in de periode 2016-2018 (figuur 43). Het aandeel raadsheren bij de colleges gemiddeld in de afgelopen drie jaren lag hoger: bij het CBb gemiddeld 46 procent en bij de CRvB gemiddeld 42 procent. Bij hof Den Haag is het aandeel raadsheren structureel veel hoger dan bij de drie andere hoven: in de afgelopen drie jaar was het daar 48 procent. Bij hof Arnhem-Leeuwarden was het 35 procent, bij de hoven Amsterdam en 's-Hertogenbosch was het aandeel raadsheren 36 procent.

Figuur 43. Aandeel raadsheren, 2017-2019 hoven en colleges

5.3.2 Aandeel vrouwen

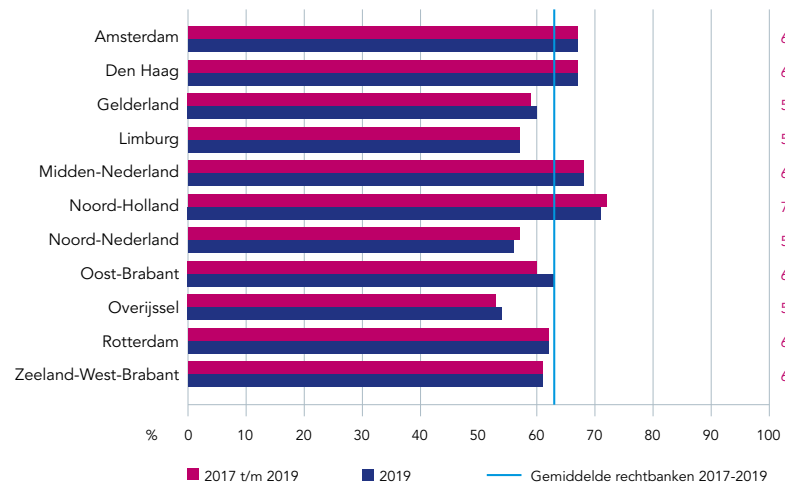
Rechters en raadsheren

Sinds 2008 zijn bij de Rechtspraak meer vrouwen dan mannen als rechterlijk ambtenaar (rechters en raadsheren)²⁸ werkzaam.

²⁸ In de analyses zijn rechters en raadsheren betrokken inclusief presidenten en vice-presidenten.

Het aandeel vrouwelijke rechters bij de rechtbanken neemt nog steeds toe; in 2010 was dat 55 procent en in 2019 was het 63 procent. Gemiddeld waren in 2017-2019 ruim zes van de tien rechters vrouw, blijkt uit figuur 44 en tabel 29 van bijlage 2. De verschillen tussen rechtbanken zijn groot. Gemiddeld was bij rechtbank Noord-Holland het aandeel vrouwelijke rechters met 72 procent het hoogst en bij rechtbank Overijssel met 53 procent het laagst.

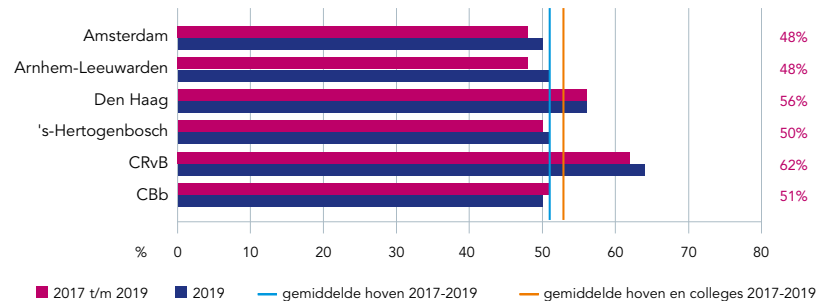
Figuur 44. Percentage vrouwelijke rechters, 2017-2019 rechtbanken

Het aandeel vrouwelijke raadsheren was bij de hoven in de periode 2017-2019 gemiddeld 51 procent (figuur 45). Bij de CRvB is dat met 62 procent een stuk hoger. Bij het CBb was het aandeel vrouwelijke raadsheren in die drie jaren gemiddeld 51 procent (figuur 45 en tabellen 23, 30 en 34, bijlage 3).

De hoven verschillen minder van elkaar op dit punt dan de rechtbanken. Bij hof Den Haag was het aandeel vrouwelijke raadsheren, met gemiddeld 56 procent over de periode 2017-2019, het hoogst.

Figuur 45. Percentage vrouwelijke raadsheren, 2017-2019 hoven en colleges

Niet-rechters (ondersteunend personeel)

Van het niet-rechterlijk personeel werkzaam bij de rechtbanken, was in de periode 2017-2019 gemiddeld 71 procent vrouw. Het aandeel is de laatste jaren erg constant, maar in de jaren voor 2010 was de toename sterk.

Bij de hoven was gemiddeld in de periode 2017-2019 het aandeel vrouwen binnen het (administratief en juridisch) ondersteunend personeel 75 procent, bij de CRvB 68 procent en bij het CBb 72 procent.

5.3.3 Leeftijdsopbouw Rechters en raadsheren

Vanaf 2013 was een gestage toename bij de rechtbanken van het aandeel rechters van 50 jaar en ouder te zien. Ook in 2019 is weer sprake van een lichte stijging van het aandeel 50-plussers, tot 57 procent. De verschillen tussen 2018 en 2019 zijn echter gering (tabel 30 van bijlage 2).

De verschillen tussen rechtbanken hierin zijn wel groot. Bij rechtbank Limburg is de leeftijdsgroep van rechters van 50 jaar en ouder het grootst, 65 procent, gevolgd door Noord-Holland met 64 procent. Bij rechtbank Den Haag is dit aandeel met 51 procent het kleinst.

Tabel 17. Leeftijdopbouw rechters en raadsheren, 2017-2019

	rechtbanken		hoven	
	2019	2017-2019	2019	2017-2019
t/m 39 jaar	16%	16%	1%	1%
40 t/m 49 jaar	27%	29%	16%	17%
tot t/m 49 jaar	43%	45%	16%	17%
50 t/m 59 jaar	35%	34%	47%	48%
60 jaar en ouder	22%	21%	36%	34%
50 jaar en ouder	57%	55%	84%	83%
Totaal	100%	100%	100%	100%

De raadsheren bij de hoven zijn vrijwel allemaal 40 jaar en ouder (tabel 17). De leeftijdsgroep van 50 jaar en ouder nam toe van 74 procent in 2010 naar 84 procent in 2019. Over de laatste drie jaren ligt het aandeel 50-plussers op 83 procent.

De verschillen tussen de hoven in leeftijdsopbouw van raadsheren zijn klein (tabel 24 van bijlage 3).

Niet-rechters

Bij het ondersteunend personeel in de rechtbanken is in de afgelopen jaren het aandeel 50-jarigen en ouder sterk toegenomen, van 23 procent in 2009 naar 37 procent in 2019 (tabel 18). De verschillen tussen rechtbanken hierin zijn groot. Bij rechtbank Limburg is de bijna helft van het ondersteunend personeel 50 jaar of ouder, terwijl dit bij rechtbank Midden-Nederland maar een kwart is. Bij de andere rechtbanken is dit tussen 32 procent en 40 procent (tabel 30 van bijlage 2).

Tabel 18. Leeftijdopbouw administratief en juridisch ondersteunend personeel, 2017-2019

	rechtbanken		hoven	
	2019	2017-2019	2019	2017-2019
t/m 39 jaar	38%	38%	42%	41%
40 t/m 49 jaar	25%	26%	25%	27%
tot t/m 49 jaar	63%	64%	67%	68%
50 t/m 59 jaar	25%	26%	24%	23%
60 jaar en ouder	11%	10%	9%	9%
50 jaar en ouder	37%	36%	33%	32%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Bij de hoven was in 2019 een derde van de niet-raadsheren 50 jaar of ouder. Dit is vrijwel gelijk aan het gemiddelde over de laatste drie jaren. De verschillen tussen de hoven wat betreft het aandeel 50-plussers onder de niet-raadsheren zijn beperkt. Bij hof Amsterdam is het aandeel 50-plussers met 35 procent het hoogst en bij hof Den Haag met 30 procent het laagst. Opvallend is dat dit bij hof Den Haag in 2016 nog maar 24 procent was: er is dus sprake van een sterke toename van het aandeel 50-plussers (tabel 24 van bijlage 3).

5.4 Grootte gerechten

In tabel 30 van bijlage 2 is de grootte van de rechtbanken en in tabel 24 van bijlage 3 van de hoven en colleges te zien, uitgedrukt in enkele kengetallen:

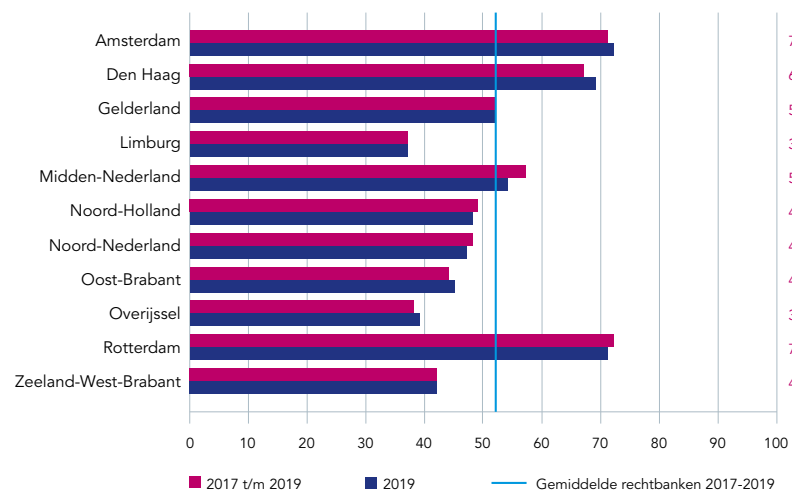
- het aantal ingestroomde zaken,
- het aantal afgedane zaken,
- de personeelsomvang en
- de financiële omvang, uitgedrukt in omzet (baten).

De vier indicatoren voor de grootte hangen vanzelfsprekend sterk met elkaar samen.

Rechtbanken

In figuur 46 is de omzet (exclusief huur gebouwen) per rechtbank weergegeven. De kleinste rechtbanken zijn Limburg en Overijssel en de grootste Rotterdam, Amsterdam en Den Haag. Opvalt dat voor alle rechtbanken geldt dat de omzet in 2019 vrijwel gelijk aan of groter was dan de omzet in 2018.

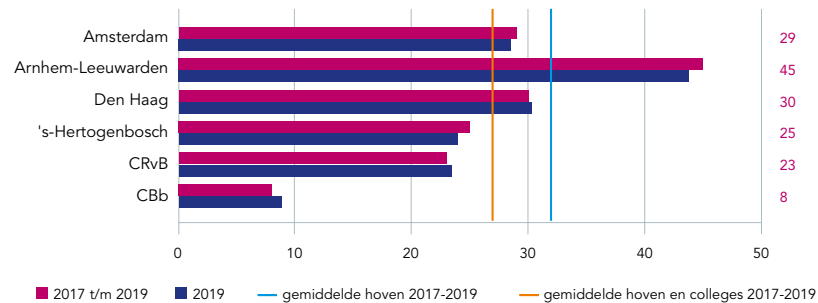
Figuur 46. Grootte van rechtbanken: omzet (in miljoenen Euro's)

Hoven en colleges

Uit figuur 47 valt de omvang van hoven en colleges af te lezen. Hof Arnhem-Leeuwarden is duidelijk het grootste hof. Het is overigens ook het enige hof waar de omzet in 2019 wat kleiner was dan de omzet in 2018. De grootte van het CRvB ligt iets onder het gemiddelde en is ten opzichte van 2018 ook licht gedaald. De omzet van het CBb is relatief klein, maar wel toegenomen ten opzichte van 2018.

Figuur 47. Grootte van hoven en colleges: omzet (in miljoenen Euro's)

BIJLAGE 1

DEFINITIES KENGETALLEN EN GEHANTEERDE ANALYSES

1 Welke analyses?	67
2 Kengetallendefinities	67
2.1 Kengetallen kwaliteit	67
2.1.1 Waardering voor het rechtspreken en de procesduur (hoofdstuk 3.1)	67
2.1.2 Duur van rechtszaken (hoofdstuk 3.2)	69
2.1.3 Motivering uitspraken strafzaken: Promispercentage (hoofdstuk 3.3)	71
2.1.4 Aandeel meervoudige kamer (MK) (hoofdstuk 3.4)	72
2.1.5 Publicatiegraad van uitspraken (hoofdstuk 3.6)	72
2.1.6 Klachten (hoofdstuk 3.7)	73
2.1.7 Wrakingen (hoofdstuk 3.8)	73
2.1.8 Mediation binnen de Rechtspraak (hoofdstuk 3.9)	73
2.1.9 Appelpercentages (hoofdstuk 3.10)	74
2.2 Kengetallen productie en financiën	76
2.2.1 Productievolume ten opzichte van instroomvolume en productieplanning (hoofdstuk 4.1)	76
2.2.2 Relatieve zaakzwaarte (hoofdstuk 4.2)	76
2.2.3 Productiviteit, financieel resultaat en eigen vermogen (hoofdstuk 4.3)	77
2.3 Kengetallen personeel en organisatie	78
2.3.1 Ziekteverzuim (hoofdstuk 5.1 en 5.2)	78
2.3.2 Personele samenstelling (hoofdstuk 5.3)	78

1 WELKE ANALYSES?

Het eerste deel van de kengetallenrapportage bevat de analyse van de kengetallen, met per kengetal een beschrijving. De uitkomsten worden zowel gepresenteerd over het afgelopen jaar, als in de vorm van gemiddelden over de laatste drie jaren. Dit om te voorkomen dat incidentele uitschieters en afwijkingen van voorbijgaande aard te veel aandacht krijgen. Daarnaast is aandacht voor middellange termijnontwikkelingen. Per kengetal is de afwijking ten opzichte van het gemiddelde inzichtelijk gemaakt.

2 KENGETALLENDEFINITIES

De kengetallen zijn onderverdeeld in drie hoofdcategorieën:

- kwaliteit
- productie en financiën
- personeel en organisatie

2.1 Kengetallen kwaliteit

De kengetallen omtrent kwaliteit zijn indicatoren die een beeld schetsen van enkele aspecten van kwaliteit van het rechtspreken en het functioneren van de Rechtspraak. De volgende kengetallen worden gepubliceerd:

1. Tevredenheid van procespartijen over het rechtspreken
2. Tevredenheid van procespartijen over de procesduur
3. Lengte van procedures: x-% binnen y-tijd
4. Bewijsmotivering strafzaken: Promis-percentages
5. Meervoudige kamerbehandeling: MK percentages
6. Publicatie van uitspraken
7. Klachtenaandeel
8. Wrakingen
9. Mediation-gebruik
10. Appelpercentages

2.1.1 Waardering voor het rechtspreken en de procesduur (hoofdstuk 3.1)

Alle gerechten laten eens in de vier jaar (voorheen eens in de drie jaar) klantwaarderingsonderzoeken (KWO) uitvoeren onder procespartijen. De geënquêteerden zijn onderscheiden naar enerzijds professionele partijen en anderzijds rechtzoekenden en verdachten.

De *professionals* zijn advocaten, rechtshulpverleners, officieren van justitie, advocaten-generaal, deurwaarders, professioneel gemachtigden (van bijvoorbeeld gemeenten), rechtsbijstandsverzekeraars, bewindvoerders, de IND, UWV, de Raad voor de Kinderbescherming, de Sociale Verzekeringsbank, Reclassering Nederland, Bureaus Jeugdzorg, de Belastingdienst en enkele overige klanten.

Rechtzoekenden zijn mensen die bij een rechtszaak zijn betrokken. Dit kunnen gedaagden zijn, (niet gedetineerde) verdachten, verweerders, verzoekers en eisers. Zowel burgers als afgevaardigden van een bedrijf (zoals de bedrijfsjurist) kunnen in een zaak de rechtzoekende zijn. Ook belastingadviseurs bij belastingrechtzaken worden onder de rechtzoekenden gerekend, aangezien de betrokkene zelf vaak afwezig is. Het gaat hierbij niet om de belastinginspecteurs van de Belastingdienst; die worden tot de groep professionals gerekend.

Slachtoffers¹ en curatoren zijn in 2017 afzonderlijk bevraagd, maar in eerdere jaren niet. In deze kengetallenrapportage waarin de uitkomsten ook vergeleken worden met eerdere KWO's, zijn de uitkomsten voor slachtoffers en curatoren daarom niet meegenomen. Niet geënquêteerd zijn gedetineerden, personen bij een vreemdelingenrechtzaak, kinderen onder de 18 jaar en belanghebbenden zoals getuigen, deskundigen en bezoekers.

De geënquêteerden hebben aangeven hoe tevreden zij waren over de kwaliteit van de dienstverlening in brede zin op een vijfpuntsschaal:

1. zeer tevreden
2. tevreden
3. neutraal
4. ontevreden
5. zeer ontevreden

In de vorige klantwaarderingsonderzoeken van 2014 en eerder werd de waarderingsscore uitgedrukt in het percentage (zeer) tevredenen. Die score kon in theorie lopen van 0 tot 100 procent. In het KWO-2017 is de waarderingsscore geconstrueerd door van het percentage (zeer) ontevredenen het percentage (zeer) tevredenen af te trekken. Deze score kan in theorie lopen van -100 tot +100. Evenveel tevredenen als ontevredenen geeft een score van 0.

Men kon in het KWO zijn tevredenheid aangeven over verschillende thema's:

- de ontvangst bij de aankomst in het gerecht
- de bereikbaarheid van het gerecht
- de informatievoorziening op Rechtspraak.nl
- de uitleg bij gerecht over het verloop van de zaak
- de ontvangst(faciliteiten) voor aanvang van een zitting
- de administratieve contacten aangaande zitting/zaak
- het rechterlijk functioneren
- de uitspraak
- de doorlooptijd

De KWO-uitkomsten die als kengetallen van de gerechten worden gebruikt, betreffen alleen de laatste drie.

Kengetal waardering voor het rechtspreken

(tabel 1 van bijlage 2 rechtbanken en tabel 1 van bijlage 3 hoven)

Voor dit kengetal zijn twee thema's uit het KWO gebruikt:

- het rechterlijk functioneren (onpartijdigheid en deskundigheid en bejegening)
- de uitspraak (begrijpelijkheid ervan, motivering en rechtseenheid, maar niet of men het er mee eens was)

¹ Vanaf 2017 worden ook slachtoffers meegenomen in het onderzoek.

Het kengetal is opgedeeld in vier dimensies, die in de totaalkomst alle vier even zwaar meewegen:

- de onpartijdigheid van de rechter(s)
- de deskundigheid van de rechter(s)
- de bejegening door de rechter(s)
- de uitspraak

Kengetal waardering voor de doorlooptijd

(tabel 2 van bijlage 2 rechtbanken en tabel 2 van bijlage 3 hoven)

Dit kengetal is gelijk aan het kengetal in de overkoepelende KWO-rapportage en behelst waardering voor de duur van de procedure.

2.1.2 Duur van rechtszaken (hoofdstuk 3.2)

(tabellen 3 t/m 7 van bijlage 2 rechtbanken en tabellen 3 t/m 6 van bijlage 3 hoven)

Er zijn normen geformuleerd voor de duur van rechtszaken. Daartoe zijn rechtszaken opgedeeld in 38 verschillende proceduretypen met ieder een of twee eigen doorlooptijdnormen; 32 normen voor de rechtbanken en 15 voor de hoven. Het project Doorlooptijden leverde eind 2019 nieuwe standaarden voor de duur van zaken die de huidige zullen vervangen.

De huidige normen zijn geformuleerd als x procent (het normpercentage) moet binnen y tijd zijn afgedaan. De norm bestaat dus uit twee elementen: 1) de termijn (bijvoorbeeld één jaar) waarbinnen een zaak afgehandeld dient te zijn, en 2) het percentage zaken (bijvoorbeeld 90 procent) waarvoor dat moet gelden.

De huidige normen zijn tot stand gekomen o.a. door gebruik te maken van de gerealiseerde doorlooptijden tot en met 2011.

Voor de rechtbanken vormden daarbij de derde en vierde best presterende rechtbank het referentiepunt voor de norm. Bij de hoven was dit het best presterende hof. Daarnaast is rekening gehouden met wetgeving² en procesreglementen, de verwachte haalbaarheid van de te stellen norm en/of de beoogde bekorting³ en doelmatigheid in de bedrijfsvoering.

Het uitgangspunt bij de normen is dat het overgrote deel van de zaken binnen een bepaalde tijd moet zijn afgehandeld, maar dat wel rekening gehouden wordt met een groep procedures die extra lang duren door niet te vermijden complicaties. Bij een norm van 90 procent binnen 6 maanden is er ruimte voor 10 procent extra lang durende zaken.

De formulering van de norm op deze wijze, heeft het voordeel dat ruimte aanwezig blijft om in incidentele zaken bewust meer tijd te nemen voor de behandeling. Het weergeven en normeren van *gemiddelde* doorlooptijden geeft minder inzicht in de procesduur dan de gekozen systematiek.

Bij de duurmetingen zelf is gekozen voor het perspectief van de burger en de maatschappij; burgers, maatschappij en politiek willen in de eerste plaats geïnformeerd worden over de totale lengte van procedures. De uitkomsten betreffen daarom de totale procesduur bij één rechterlijke instantie vanaf de start van de procedure. Er is geen onderscheid gemaakt in wat wel en wat niet door de Rechtspraak te beïnvloeden is. De gemeten tijd is bijvoorbeeld inclusief de tijd dat een procedure stil ligt omdat partijen dat zelf willen, om te kunnen onderhandelen of omdat gewacht moet worden op de uitkomst van mediation of op een uitspraak van het Hof van Justitie.

Het gaat uitsluitend om 'echte' procedures; zaken die voordat ook maar een zitting heeft plaatsgevonden al zijn ingetrokken, worden niet meegenomen in de analyses.

² Zo bevat de Algemene wet bestuursrecht (Awb) termijnen voor herstel van verzuimen, stukkenwisselingen en uitnodiging voor zitting.

³ De haalbaarheid van de norm wordt mede bepaald door factoren die niet door de rechter/ het gerecht beïnvloed kunnen worden, zoals de snelheid van werken van ketenpartners, nader onderzoek en deskundigenberichten, het wachten op een richtinggevende uitspraak in appel, antwoorden op pre-judiciële vragen en gedrag van partijen.

De duur die gemeten wordt, start bij binnenkomst van het verzoekschrift of de dagvaarding op het gerecht en loopt door tot het vonnis is geaccordeerd door de rechter of de uitspraak op het verzoekschrift aan partijen is verzonden.

Het startmoment voor een *civiele* dagvaardingsprocedure is de eerste rolzitting, voor een verzoekschriftprocedure de ontvangst van het verzoekschrift. Het uitstroombmoment is de datum van verzending van uitspraak/ beslissing.

Bij *bestuursrechtelijke* zaken start de duurmetering bij de ontvangst van het beroep/verzoek en loopt door tot de datum van verzending van de uitspraak.

Voor een *strafzaak* in eerste aanleg start de meting bij de eerste zitting en voor een strafzaak in hoger beroep bij de ontvangst van het dossier door het hof. Het uitstroombmoment is de datum van de uitspraak/ beslissing/beschikking.

Voor het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) en de Centrale Raad van Beroep (CRvB), zijn geen normen voor doorlooptijden vastgesteld, maar vindt wel monitoring van de gemiddelde doorlooptijden plaats.

In de analyses in de hoofdtekst is gewerkt met samengestelde indicatoren per sector. Daarbij is telkens gekeken hoe ver de gerealiseerde percentages gemiddeld afzitten van de normpercentages. De presentatie in de figuren in de hoofdtekst betreft deze samengestelde indicator.

Normen doorlooptijden hoven

		norm	
Civiel- handelszaken			
1	Dagvaardingszaken handel + verdeling gemeenschap - norm 1	80%	≤ 2 jaar
	Dagvaardingszaken handel + verdeling gemeenschap - norm 2	70%	≤ 1 jaar
2	Insolventierekest	90%	≤ 2 mnd.
3	Handelsrekest, niet insolventie	90%	≤ 6 mnd.

Normen doorlooptijden hoven

		norm	
Civiel- familiezaken			
4	Familierekest	90%	≤ 1 jaar
	- waarvan Jeugdbeschermingszaken	90%	≤ 4 mnd.
Belastingzaken			
5	Belastingzaken - norm 1	90%	≤ 18 mnd.
	Belastingzaken - norm 2	70%	≤ 1 jaar
Strafzaken			
6	Meervoudige Kamerzaken	85%	≤ 9 mnd.
7	EK-strafzaken, niet kantonappellen	85%	≤ 6 mnd.
8	EK-strafzaken, kantonappellen	85%	≤ 6 mnd.
9	Raadkamer m.b.t. Voorlopige Hechtenis	90%	≤ 2 weken
10	Raadkamer niet m.b.t. Voorlopige Hechtenis	80%	≤ 4 mnd.
11	Klachten niet vervolgen (12 Sv)	85%	≤ 6 mnd.
12	Uitwerken MK strafzaak i.v.m. cassatie	100%	≤ 6 mnd.

Normen doorlooptijden rechtbanken

		norm	
Civiel- handelszaken			
1	Handels- dagvaardingszaken met verweer - norm 1	90%	≤ 2 jaar
	Handels- dagvaardingszaken met verweer - norm 2	70%	≤ 1 jaar
2	Handels- dagvaardingszaken zonder verweer (verstek)	90%	≤ 6 weken
3	Beëindigde faillissementen	90%	≤ 3 jaar
4	Handelszaken rekest (vooral insolventie)	90%	≤ 3 mnd.
5	Kort gedingen / vovo's (inclusief familierecht)	95%	≤ 3 mnd.
Civiel- familiezaken			
6	Scheidingszaken totaal (exclusief vovo's)	95%	≤ 1 jaar
	- waarvan op gemeenschappelijk verzoek	95%	≤ 2 mnd.
7	Alimentatiezaken, bijstandsverhaal	90%	≤ 1 jaar
8	Omgang- en gezagzaken	85%	≤ 1 jaar
9	Jeugdbeschermingszaken kinderrechter	90%	≤ 3 mnd.
	- waarvan verzoeken tot OTS	80%	≤ 3 weken

Normen doorlooptijden rechtbanken

			norm
Bestuursrechtelijke zaken			
10	Reguliere bestuurszaken, bodemzaken - norm 1	90% ≤	1 jaar
	Reguliere bestuurszaken, bodemzaken - norm 2	70% ≤	9 mnd.
11	Voorlopige voorzieningen bestuur regulier	90% ≤	3 mnd.
12	Vreemdelingenzaken, bodemzaken	90% ≤	9 mnd.
13	Belastingzaken lokaal, bodemzaken	90% ≤	9 mnd.
14	Rijksbelastingzaken, bodemzaken - norm 1	90% ≤	18 mnd.
	Rijksbelastingzaken, bodemzaken - norm 2	70% ≤	1 jaar
Kantonzaken			
15	Handels- dagvaardingszaken met verweer - norm 1	90% ≤	1 jaar
	Handels- dagvaardingszaken met verweer - norm 2	75% ≤	6 mnd.
16	Rekesten arbeidsontbindingen op tegenspraak	95% ≤	3 mnd.
17	Handelsrekest, niet-arbeidszaken	95% ≤	6 mnd.
18	Handels- dagvaardingszaken zonder verweer (verstek)	90% ≤	6 weken
20	Kort gedingen / vovo's	95% ≤	3 mnd.
21	Overtredingszaken	85% ≤	1 mnd.
22	Mulderzaken	80% ≤	3 mnd.
Strafzaken			
23	Strafzaken MK (= meervoudige behandeld)	90% ≤	6 mnd.
24	Politierechterzaken (incl. economische)	90% ≤	5 weken
25	Strafzaken bij de kinderrechter (EK)	85% ≤	5 weken
26	Raadkamerzaken m.b.t. voorlopige hechtenis	100% ≤	2 weken
27	Raadkamerzaken niet voorlopige hechtenis	85% ≤	4 mnd.

2.1.3 Motivering uitspraken strafzaken: Promispercentage (hoofdstuk 3.3)

(tabel 8 van bijlage 2 rechtbanken en tabel 7 van bijlage 3 hoven)

Een Promisuitspraak is een uitspraak van de strafrechter, waarin de beslissing in duidelijk Nederlands en op een begrijpelijke manier gemotiveerd wordt. Dit geldt ongeacht de inhoud van de beslissing. Bevat de beslissing een sanctie dan motiveert de rechter deze op dezelfde manier.

In de motivering worden beargumenteerde standpunten van OM en verdediging verwoord en beoordeeld. Als de beslissing een bewezen-verklaring inhoudt, dan geeft de Promisuitspraak helder inzicht in de gebruikte bewijsmiddelen.

Promis zorgt voor betere kwaliteit van het strafrechtelijk vonnis. De wijze waarop het vonnis is opgebouwd geeft meer inzicht in de redenering achter de rechterlijke uitspraak.

Dit kengetal is vanaf 2013 opgenomen in de kengetallenoverzichten, in tabel 8 in bijlage 2 en in tabel 7 in bijlage 3.

Een uitspraak is een Promisuitspraak als voldaan is aan de criteria:

- a. Motivering op maat;
- b. Er is inzicht in de gedachtegang van de rechter;
- c. Helderheid, transparantie, begrijpelijkheid en controleerbaarheid;
- d. Alle redengevende feiten en omstandigheden in de bewijsredenering zijn direct in het vonnis of arrest opgenomen;
- e. Het is controleerbaar of de opgenomen redengevende feiten en omstandigheden zijn ontleend aan wettige bewijsmiddelen;
- f. Er is kwaliteitsverbeterende aandacht gegeven aan de straf- en maatregelmotivering;
- g. Er is een uitgewerkt vonnis of arrest.

De norm is dat minimaal 50 procent van de meervoudige uitspraken in strafzaken (inclusief mega-zaken) volgens de Promismethode wordt afgedaan. De norm is van toepassing in de (sectoren straf van de) rechtbanken en hoven.

De hoven registreren als Promis die arresten, die voldoen aan de criteria die volgden uit evaluatie van Promis in hoger beroep. Het verschil met voorheen is dat indien cassatie wordt ingesteld, er nog een aanvulling op de bewijsmiddelen kan komen.

2.1.4 Aandeel meervoudige kamer (MK) (hoofdstuk 3.4)

(tabel 9 van bijlage 2 rechtbanken en tabel 8 van bijlage 3 hoven)

Voor acht zaaktypen worden de MK-aandelen gepubliceerd. Deze zijn te vinden in tabel 9 bijlage 2 voor de rechtbanken en tabel 8 bijlage 3 voor de hoven.

Het aandeel MK-zaken geeft weer in welke mate procedures door de meervoudige kamer, dat wil zeggen door drie rechters, zijn behandeld. Er is ook een normering opgesteld.

Dit kengetal en de normering ervan borgen dat rechters de ruimte ervaren om op inhoudelijke gronden de keuze te maken of een zaak door drie rechters behandeld moet worden of dat één rechter volstaat.

Bij strafzaken worden de voegingen ter zitting niet meegeteld

Bij civiel tellen alleen de zaken op tegenspraak

Normen voor MK-aandeel

Type zaak	streefwaarde MK-aandeel
Rechtbanken:	
Strafzaak	15%
Bodemzaak handelszaak	10%
Bodemzaak familiezaak	3%
Bodemzaak regulier bestuursrecht	10%
Bodemzaak vreemdelingenrecht	5%
Bodemzaak belastingrecht	25%
Hoven:	
Strafzaak	85%
Bodemzaak belastingrecht	90%

2.1.5 Publicatiegraad van uitspraken (hoofdstuk 3.6)

(tabel 10 van bijlage 2 rechtbanken en tabellen 9, 25 en 30 van bijlage 3 hoven, CRvB en CBb)

Het openbaar maken van uitspraken behoort tot de taken van de Rechtspraak. De jurisprudentie is van belang voor de bevordering van rechtseenheid en transparantie in het tot stand komen van uitspraken.

Gepubliceerd⁴ wordt iedere uitspraak (voorzover de zaak niet kennelijk ongegrond of niet-ontvankelijk is verklaard en/of met een standaard-formulering is afgedaan) van:

- a. de Hoge Raad der Nederlanden;
- b. de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State;
- c. de Centrale Raad van Beroep;
- d. het College van Beroep voor het bedrijfsleven;
- e. de Ondernemingskamer van het hof Amsterdam;
- f. de Afdeling Intellectuele Eigendom bij de Rechtbank Den Haag;
- g. de Pachtkamer van het hof Arnhem-Leeuwarden.

Voor de overige gerechten zijn de criteria om te publiceren in grote lijnen: het belang van de uitspraak voor jurisprudentie/ rechtsvorming en de interesse en de belangen van burgers en het openbare leven. Zo worden altijd de uitspraken gepubliceerd van zaken die aandacht hebben gehad van de publieke media. Uitspraken in strafzaken met een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van vier jaar of meer of TBS worden ook altijd gepubliceerd. Prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie van de EU en uitspraken in zaken waarin die vragen speelden, worden ook gepubliceerd.

⁴ Zie 'Besluit selectiecriteria uitspraken-databank Rechtspraak.nl', te vinden op rechtspraak.nl.

Per gerecht is berekend wat de publicatiegraad van uitspraken op rechtspraak.nl is. Het aantal publicaties per 1.000 afdoeningen is in tabel 11 in bijlage 2 en tabel 10 in bijlage 3 opgenomen. Bij het bepalen van dit kengetal zijn afdoeningen waarvan de publicatie vrijwel nooit interessant is (zoals verstekzaken, intrekkingen en afdoeningen zonder uitspraak) buiten beschouwing gelaten.

2.1.6 Klachten (hoofdstuk 3.7)

(tabel 11 van bijlage 2 rechtbanken en tabellen 10, 25 en 30 van bijlage 3 hoven, CRvB en CBb)

Nederland kent een voor alle gerechten uniforme klachtenregeling. Als iemand vindt dat het gerecht of iemand die daar werkt hem of haar niet correct heeft behandeld, kan die persoon een klacht indienen bij het bestuur van dat gerecht.

Het aandeel klachten en gehonoreerde klachten geeft een beeld van de tevredenheid van procespartijen. Het hoeft op zichzelf niet iets te zeggen over de kwaliteit van de rechtspraak. Een hoog aandeel (ingekomen) klachten gekoppeld aan een hoog aandeel gegronde klachten, zegt wel iets over de organisatie van de rechtspraak; de Rechtspraak dient te voldoen aan de gerechtvaardigde wensen van de 'klanten'.

Naarmate een gerecht groter van omvang is, is de kans op klachten groter, eenvoudigweg omdat een grotere rechtbank meer zaken behandelt. Om de gerechten beter te kunnen vergelijken, is daarom het aantal klachten in relatie gebracht tot de omvang van de zaaksstroom.

Het aantal klachten per 10.000 rechtszaken, het percentage gegronde klachten en het aantal gegronde klachten per 10.000 rechtszaken is opgenomen in tabel 11 van bijlage 2 en tabel 10 van bijlage 3.

2.1.7 Wrakingen (hoofdstuk 3.8)

(tabel 12 van bijlage 2 rechtbanken en tabellen 11, 25 en 30 van bijlage 3 hoven, CRvB en CBb)

Iedere burger heeft recht op een onpartijdige rechter. Wie betrokken is in een rechtszaak en goede redenen heeft om te denken dat de rechter een zaak niet onpartijdig kan beoordelen, kan vragen deze rechter te laten vervangen door een andere rechter. We noemen dat een verzoek tot wraking.⁵

Als de rechter het eens is met de wraking kan hij of zij zich berusten, dit betekent dat de rechter zich terugtrekt en vervangen wordt door een andere rechter. Als een rechter zich niet berust, beoordeelt een wrakingskamer het verzoek en kijkt of er sprake is van partijdigheid of schijn van partijdigheid.

Als de wrakingskamer vindt dat een rechter terecht wordt gewraakt, kan dat twee dingen betekenen: de rechter is in de betreffende zaak partijdig of er is een schijn van partijdigheid. Ook de schijn van partijdigheid moet worden voorkomen. Daarom wordt ook bij schijn van partijdigheid een rechter van de zaak gehaald. Dat zegt overigens niets over zijn functioneren in andere zaken. Hij kan dus gewoon andere zaken gaan behandelen. De verzoeken waarbij de wrakingskamer vindt dat een rechter terecht is gewraakt, noemen we de gegronde of gehonoreerde wrakingen.

2.1.8 Mediation binnen de Rechtspraak (hoofdstuk 3.9)

(tabel 13 van bijlage 2 rechtbanken en tabellen 12, 25 en 30 van bijlage 3 hoven, CRvB en CBb)

Rechters kunnen via een verwijzingsbureau in het gerecht tijdens een gerechtelijke procedure de keus voor mediation aan partijen voorleggen. In alle gerechten bestaat de keuzemogelijkheid tussen beslissen, schikken

⁵ Achtergronden van het wrakingsinstrument en het gebruik ervan staan beschreven op Rechtspraak.nl onder de titel themadossiers onder het tabblad 'Recht in Nederland'.

en doorverwijzen naar mediation. De differentiatie in geschilafdoening dient professioneel te worden ingezet en uitgevoerd. Dit vergt een goede positionering van doorverwijzen naar mediation, naast schikken en beslissen.

Geteld is het aantal afgeronde mediations in handelszaken, familierechtelijke zaken, strafzaken en zaken op het gebied van belastingrecht en bestuursrecht en kantonzaken. Dit is uitgedrukt per 1.000 afgehandelde rechtszaken. De strafzaken worden pas sinds 2015 meegenomen (mediation in strafzaken vindt pas in de laatste jaren plaats). Het gevolg is dat de cijfers van 2015 niet helemaal meer vergelijkbaar zijn met die van 2014 en eerder.

Ook wordt het percentage van de afgeronde mediations dat tot gehele of gedeeltelijke overeenstemming leidde weergegeven.

2.1.9 Appelpercentages (hoofdstuk 3.10)

(tabellen 14 tot en met 18 van bijlage 2 rechtbanken)

Gewerkt is met driejaarsgemiddelden om een voldoende aantal appelzaken per zaaksgroep over te houden om rechtbanken met elkaar te kunnen vergelijken en daarmee zoveel mogelijk toevallige uitkomsten of fluctuaties te vermijden.

Een andere reden om meerjaarsgemiddelden te nemen is dat daarmee het tijdsverschil tussen een afgedane zaak en de instroom in hoger beroep minder verstorend werkt.

De meest rudimentaire vorm van een appelpercentage zou zijn door simpelweg de totale instroom bij de hoven te delen door de totale uitstroom bij de gerechten in eerste aanleg. Dat zou echter een ondeugdelijke indicator opleveren, omdat veel van de productie in eerste aanleg niet appellabel is. Daarom is bekeken wat uit de noemer gehaald moest worden om een realistisch appelpercentage te verkrijgen en ook één

waarbij de vergelijkbaarheid tussen rechtbanken in het oog is gehouden. Hieronder wordt besproken wat in de uitstroom eerste aanleg is meegenomen.

Een totaal of algemeen appelpercentage voor de gehele sector heeft niet zoveel zeggingskracht, omdat immers sommige typen zaken duidelijk meer of minder dan gemiddeld appel vertonen. Daarom zijn geen appelpercentages voor de sector civiel of de sector straf, of voor de rechtbank als geheel weergegeven, maar alleen voor specifieke zaakscategorieën.

De brondata voor de appelpercentages 2017-2019, zoals die in deze editie van Kengetallen worden gerapporteerd, is afkomstig uit dashboards binnen datawarehouse InfoRM (Beleid & Onderzoek). De uitvraag van deze informatie heeft plaatsgevonden in januari-februari 2020.

Civiele zaken eerste aanleg

De appelpercentages civiele zaken zijn onderscheiden naar:

- civiel handel kantonzaken
- civiele handelszaken niet kanton
- civiel familiezaken
- kort gedingen

De uitstroom betreft de uitstroom van kanton en civiel, eerste aanleg.

In die uitstroom zijn weggelaten:

- de uitstroom van insolventies,
- BOPZ-zaken,
- beheerszaken,
- akten en verklaringen,
- arbeidsontbindingen,
- zaken met een geldelijk belang van minder dan 1.750 Euro,
- intrekkingen en
- verstekvonnissen kantonzaken.

Strafzaken eerste aanleg

De appelpercentages strafzaken zijn onderscheiden naar:

- kantonovertradingen
- meervoudig behandelde strafzaken (MK, incl. ontneming)
- politierechterzaken, incl. EK-zaken ontneming
- kinderrechtzaken EK

Straf beperkt zich hier dus tot 'echte' strafzaken (inclusief militaire zaken en ontnemingszaken).

De uitstroom is geschoond voor:

- uitstroom raadkamerzaken,
- klachten,
- art 12 Sv-zaken en
- uitwerken beroepen/cassatie.

Bestuursrechtelijke zaken eerste aanleg

De appelpercentages bestuursrechtelijke zaken zijn onderscheiden naar:

- ambtenarenzaken
- sociale verzekeringszaken
- bijstand- en studiefinancieringszaken
- bouwzaken, ex-arobzaken
- rijksbelastingzaken
- lokale belastingzaken, WOZ/OZB
- lokale belastingzaken niet WOZ/OZB

De uitstroom beperkt zich tot de inhoudelijk behandelde bodemzaken.

Hier zitten overigens niet bij de (hoger beroepen van) Telecomzaken en zaken die voortvloeien uit de Mededingingswet, omdat die slechts door één rechtbank (Rotterdam) worden behandeld.

De uitstroom bestuursrechtelijke zaken, niet zijnde belastingzaken, is geschoond van:

- de categorie 'overige afdoeningen' en
- de voorlopige voorzieningen.

De uitstroom belastingzaken is geschoond van:

- vereenvoudigde afdoeningen en
- de categorie 'overige afdoeningen'.

De uitstroom vreemdelingenzaken is geschoond van:

- de categorie 'overige afdoeningen' en
- de voorlopige voorzieningen.

Verder dient opgemerkt te worden dat de appelpercentages bij vreemdelingenzaken alleen worden gepresenteerd voor zaken zoals deze in het systeem Berber-VK zijn geregistreerd. Voor de nieuwe zaakregistratie (in het systeem KEI-VK) geldt dat hoger beroepen vooralsnog niet op dezelfde wijze geïdentificeerd kunnen worden. Omdat meer en meer zaken via KEI-VK worden behandeld, is er voor gekozen de appelpercentages bij vreemdelingenzaken niet te updaten; laatste cijfers betreffen daarmee 2016-2018.

2.2 Kengetallen productie en financiën

Voor productie zijn de volgende kengetallen gebruikt:

- Productie ten opzichte van de instroom
- Productie ten opzichte van de afspraak
- Relatieve zaakswaarte

Productiviteit en financiën zijn uitgedrukt in de kengetallen:

- Kostenproductiviteit
- Arbeidsproductiviteit
- Financieel resultaat
- Eigen vermogen

Definities productgroepen en zaakstypen

De productie voor de rechtspraak wordt vaak bepaald per productgroep. Bij de rechtbanken worden zes productgroepen onderscheiden: civiele zaken, bestuurszaken, belastingzaken, vreemdelingenzaken, strafzaken en kantonzaken. Bij de hoven worden drie productgroepen onderscheiden: civiele zaken, strafzaken en belastingzaken. Ten slotte zijn er de productgroepen voor het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) en voor de Centrale Raad van Beroep (CRvB).

Elke productgroep bestaat uit verschillende zaakstypen, onderscheiden naar onderwerp en afdoeningsmodaliteit. Bij de productgroep strafzaken wordt bijvoorbeeld een onderscheid gemaakt tussen zaken die worden afgedaan door een enkelvoudige kamer, zaken die worden afgedaan door een meervoudige kamer en zaken die zonder een zitting worden afgedaan. Daarnaast worden raadkamerzaken (al dan niet over voorlopige hechtenis) en het uitwerken van vonnissen in verband met hoger beroep c.q. cassatie als aparte zaakstypen onderscheiden.

2.2.1 Productievolume ten opzichte van instroomvolume en productieplanning (hoofdstuk 4.1)

Productie t.o.v. de instroom

(tabel 19 van bijlage 2 rechtbanken en tabellen 13, 26 en 31 van bijlage 3 hoven, CRvB en CBb)

Het eerste productiekengetal is de gerealiseerde productie (het aantal afgehandelde zaken) als percentage van het aantal ingestroomde zaken. Het kengetal is weergegeven per productgroep. Dit kengetal houdt een vroegtijdige signalering in van de ontwikkeling van de werkvoorraad met mogelijke gevolgen voor de doorlooptijdontwikkeling.

Gerealiseerde productie ten opzichte van geplande productie

(tabel 20 van bijlage 2 rechtbanken en tabel 14 van bijlage 3 hoven)

Het tweede productiekengetal is de gerealiseerde productie (aantal afgehandelde zaken) als percentage van de geplande productie die in een bestuursafpraak met een gerecht is vastgelegd.

Minder afgehandelde zaken dan afgesproken kan bijvoorbeeld wijzen op capaciteitsproblemen, een lagere dan verwachte instroom of een wijziging in de gemiddelde zaakswaarte. Dit kengetal moet daarom in samenhang worden bekeken met productie als percentage van de instroom en eventuele ontwikkelingen in de zaakswaarte.

2.2.2 Relatieve zaakswaarte (hoofdstuk 4.2)

(tabel 21 van bijlage 2 rechtbanken en tabel 15 van bijlage 3 hoven)

De relatieve zaakswaarte geeft aan wat de gemiddelde zaakswaarte per zaak is in vergelijking met het landelijk gemiddelde. Als deze boven de 100 procent is dan geeft dat aan dat bij het desbetreffende gerecht een groter aandeel van zwaardere zaakstypen (binnen de productgroep) afgedaan dan gemiddeld in Nederland.

In de financiering van de gerechten wordt rekening gehouden met de zaaksamenstelling, waar het de onderscheiden zaaktypen betreft. Naarmate die samenstelling gemiddeld zwaarder is, is de gemiddelde financiering per zaak hoger. Voor elk zaakstype wordt gerekend met een eens in de drie jaar vastgestelde gemiddelde werklast per zaak, uitgedrukt in een prijs per zaak. Deze vastgestelde gemiddelde werklast per zaakstype vormt de basis voor de financiering van de Rechtspraak en een evenwichtige verdeling van de middelen tussen gerechten.

2.2.3 Productiviteit, financieel resultaat en eigen vermogen (hoofdstuk 4.3)

Kostenproductiviteit

(tabel 22 van bijlage 2 rechtbanken en tabel 16 van bijlage 3 hoven)

De kostenproductiviteit voor de afzonderlijke gerechten wordt berekend door de financieringswaarde van de geleverde productie te delen door de werkelijk gemaakte totale kosten van die productie.

Waarbij de financieringswaarde en de kosten als volgt worden gedefinieerd:

Financieringswaarde:

De financiering die een gerecht per jaar krijgt voor de gehele productie. Per zaakstype is er een vastgestelde prijs die aan de gerechten vergoed wordt per zaak.

Kosten:

De werkelijke, gerealiseerde kosten voor rekening van het gerecht (dus zonder alle centraal gedragen kosten).

Bij een uitkomst van 100 procent heeft de gerealiseerde productie evenveel gekost als de financieringswaarde van de productie. Als het percentage onder de 100 procent ligt, is de kostenproductiviteit relatief laag geweest en is met andere woorden de productie relatief duur

geweest en liggen de kosten boven de financieringswaarde. De kostenproductiviteit geeft ook een indicatie of gepresteerd is conform de bekostigingsnormen of niet.

Deze kostenproductiviteit betreft uitsluitend de werklast voor de zogenoemde Lamicie-productie. Overige werkzaamheden, zoals bijzondere (tucht)kamers en megestrafzaken⁶ tellen daarin niet mee. Dit betreft slechts een klein deel van het werk: circa 5 procent bij de rechtbanken en 9 procent bij de hoven.

De huur van gebouwen is in kostenproductiviteit niet als kosten verwerkt, zodat de productiviteitsvergelijking tussen de gerechten niet beïnvloed wordt door verschillen in regionale kostenniveaus van huisvesting.

Arbeidsproductiviteit

(tabel 23 van bijlage 2 rechtbanken en tabel 17 van bijlage 3 hoven)

De arbeidsproductiviteit is de financieringswaarde van de productie (Lamicie en niet-Lamicie) per fte. Het kengetal arbeidsproductiviteit wordt uitgedrukt als een percentage ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Voor een vergelijking tussen gerechten is dit kengetal minder geschikt. Deze indicator is immers gevoelig voor de omvang van de uitbestede productie; naarmate een gerecht meer productie uitbesteedt, wordt het arbeidsproductiviteitscijfer groter. Uitbesteding kan de vorm aannemen van inzet van rechtersplaatsvervangers, buitengriffiers en uitzendkrachten, maar ook van afhandeling van zaken door een ander gerecht, waarbij de productie wordt toegerekend aan het uitbestedende gerecht.

Financieel resultaat als percentage van de omzet

(tabel 24 van bijlage 2 rechtbanken en tabellen 18, 28 en 32 van bijlage 3 hoven, CRvB en CBb)

Het financieel resultaat is de baten (Lamicie en niet-Lamicie) minus de kosten en geeft inzicht in de mate waarin het gerecht in staat is geweest om de zaken af te doen binnen de beschikbaar gestelde financiering.

⁶ Megastrafzaken zijn die strafzaken, waarvan de behandeling binnen één gerecht 30 zittingsuren of meer vergt. Deze zaken worden apart gefinancierd en verantwoord.

De omzet is gedefinieerd als de opbrengsten geschoond van huurpenningen en gerechtskosten voor een zuiverder vergelijkbaarheid. De daarin opgenomen stand van het eigen vermogen is voor verwerking van alle 'compensatieregelingen'.⁷

Het financieel resultaat wordt uitgedrukt als percentage van de omzet. Dit hoeft niet altijd hetzelfde beeld op te leveren als de kostenproductiviteit doordat de gerechten niet volledig op de werklust voor de zogenoemde Lamicieproductie (zie boven) worden afgerekend. Gerechten hebben ook kosten en baten bij andere werkzaamheden, bijvoorbeeld: bijzondere (tucht)kamers en megastrafzaken.

Eigen vermogen als percentage van de omzet

(tabel 25 van bijlage 2 rechtbanken en tabellen 19, 28 en 32 van bijlage 3 hoven, CRvB en CBb)

Het kengetal eigen vermogen van een gerecht wordt uitgedrukt als percentage van de gemiddelde jaarlijkse omzet over de afgelopen drie jaren. Dit geeft bijvoorbeeld inzicht in het vermogen van een gerecht om in de toekomst tijdelijke verliezen, als gevolg van risico's in de bedrijfsvoering, op te vangen.

Het eigen vermogen van de gerechten als percentage van de omzet is gemaximeerd op drie procent; daarboven zal het eigen vermogen afgeroomd worden door de Raad.

De minimumomvang van het eigen vermogen is nul procent. Indien het eigen vermogen negatief wordt of dreigt te worden, zullen de maatregelen die het gerecht gaat treffen om dit op te lossen worden besproken in het bestuurlijke overleg met de Raad voor de rechtspraak. De Raad vult het negatieve eigen vermogen zonodig aan tot nul.

2.3 Kengetallen personeel en organisatie

2.3.1 Ziekteverzuim (hoofdstuk 5.1 en 5.2)

(tabel 26 van bijlage 2 rechtbanken en tabel 20, 29 en 33 van bijlage 3 hoven, CRvB en CBb)

Het gaat om het gemiddelde ziekteverzuim en om ziekteverzuim tot maximaal twee jaren, exclusief zwangerschaps- en bevallingsverlof. Het ziekteverzuimpercentage is weergegeven voor zowel de rechters als het (juridisch) ondersteunend personeel.

2.3.2 Personeel samenstelling (hoofdstuk 5.3)

(tabellen 27, 28 en 29 van bijlage 2 rechtbanken en tabellen 21, 22, 23, 29 en 33 van bijlage 3 hoven, CRvB en CBb)

Ten eerste wordt het percentage rechters (fte) van het totale personeelsbestand (fte) gepubliceerd.

Ook wordt de verhouding man-vrouw weergegeven als het percentage vrouwen (fte) werkzaam in een gerecht.

Ten slotte wordt ook de leeftijdsopbouw van medewerkers gegeven, afzonderlijk voor rechters/raadsheren en voor (juridisch) ondersteunend personeel. Er is een onderverdeling gemaakt in vier leeftijdsgroepen:

- tot en met 39 jaar
- 40 tot en met 49 jaar
- 50 tot en met 59 jaar
- 60 jaar en ouder.

⁷ Een gerecht kan bijvoorbeeld door de Raad voor de rechtspraak worden gecompenseerd als het OM beduidend minder zaken aanbracht dan was vastgelegd in het convenant tussen het lokale OM en de rechtbank.

BIJLAGE 2 TABELLEN RECHTBANKEN

Tabel 1. Waarderingscores van procespartijen voor het rechtspreken, rechtbanken, KWO 2017	80
Tabel 2. Waarderingscores van procespartijen voor de duur van de procedure, rechtbanken, KWO 2017	81
Tabel 3. Gerealiseerde doorlooptijden strafrecht, rechtbanken	82
Tabel 4. Gerealiseerde doorlooptijden kantonzaken, rechtbanken	83
Tabel 5. Gerealiseerde doorlooptijden civiel recht, handel, rechtbanken	85
Tabel 6. Gerealiseerde doorlooptijden civiel recht, familie, rechtbanken	87
Tabel 7. Gerealiseerde doorlooptijden bestuursrecht, rechtbanken	89
Tabel 8. Percentage MK-zaken afgedaan volgens Promis, rechtbanken	90
Tabel 9. MK-aandeel, rechtbanken	91
Tabel 10. Gepubliceerde uitspraken, rechtbanken	93
Tabel 11. Aantal ingediende en gehonoreerde klachten, rechtbanken	93
Tabel 12. Aantal ingediende en gehonoreerde wrakingsverzoeken, rechtbanken	94
Tabel 13. Aantal afgeronde mediations per 1.000 rechtszaken en percentage mediations met (gedeeltelijke) overeenstemming, rechtbanken	94
Tabel 14. Gerealiseerde appelpercentages civiel recht, rechtbanken	95
Tabel 15. Gerealiseerde appelpercentages strafzaken, rechtbanken	96
Tabel 16. Gerealiseerde appelpercentages bestuurszaken, rechtbanken	97
Tabel 17. Gerealiseerde appelpercentages belastingzaken, rechtbanken	98
Tabel 18. Gerealiseerde appelpercentages vreemdelingenzaken, rechtbanken	99
Tabel 19. Productieaantal versus instroom (percentage), rechtbanken	100
Tabel 20. Productieaantal versus afspraak (percentage), rechtbanken	102
Tabel 21. Relatieve zaakswaarte (o.b.v. gemiddelde financieringswaarde per zaak) t.o.v. landelijk gemiddelde (realisatie), rechtbanken	104
Tabel 22. Kostenproductiviteit (in procenten van de gerealiseerde kosten), rechtbanken	106
Tabel 23. Arbeidsproductiviteit (financieringswaarde per fte) ten opzichte van het landelijk gemiddelde, rechtbanken	108
Tabel 24. Financieel resultaat als percentage van de omzet, rechtbanken	108
Tabel 25. Eigen vermogen als percentage van de gemiddelde omzet, rechtbanken	108
Tabel 26. Ziekteverzuim, rechtbanken	109
Tabel 27. Aandeel rechters, rechtbanken	109
Tabel 28. Man - vrouwverdeling, rechtbanken	110
Tabel 29. Leeftijdsopbouw, rechtbanken	111
Tabel 30. Omvang naar in- en uitstroom van zaken, personele omvang en omzet (baten), rechtbanken	113

Tabel 2. Waarderingscores van procespartijen voor de duur van de procedure, rechtbanken, KWO 2017

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld
<i>Rechtzoekenden</i>	23	32	20	18	21	29	14	23	29	38	31	25
<i>Professionals</i>	3	14	9	11	12	-3	-6	-3	38	0	9	7
Gemiddelde rechtzoekenden en professionals	13	23	14	15	17	13	4	10	34	19	20	16

Tabel 3. Gerealiseerde doorlooptijden strafrecht, rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld	Norm
Strafzaken MK (meervoudige kamer)	<i>Percentage zaken afgedaan binnen 6 maanden</i>												
2015	82%	82%	80%	75%	86%	87%	86%	79%	83%	82%	66%	81%	90%
2016	86%	83%	78%	73%	85%	89%	86%	81%	82%	83%	78%	83%	90%
2017	84%	82%	80%	69%	88%	88%	85%	76%	80%	80%	73%	81%	90%
2018	85%	78%	82%	70%	88%	86%	84%	84%	76%	81%	79%	82%	90%
2019	81%	73%	81%	77%	85%	88%	83%	83%	76%	76%	75%	80%	90%
2017-2019	83%	78%	81%	72%	87%	87%	84%	81%	77%	79%	75%	81%	90%
Politierechterzaken (inclusief economische)	<i>Percentage zaken afgedaan binnen 5 weken</i>												
2015	89%	91%	85%	85%	85%	91%	84%	92%	81%	86%	87%	87%	90%
2016	83%	86%	84%	84%	86%	92%	77%	91%	87%	88%	88%	86%	90%
2017	89%	91%	86%	83%	87%	89%	85%	91%	85%	87%	87%	88%	90%
2018	88%	91%	85%	85%	86%	91%	88%	90%	82%	85%	85%	87%	90%
2019	87%	90%	88%	87%	89%	89%	90%	91%	89%	89%	88%	89%	90%
2017-2019	88%	90%	87%	85%	87%	90%	88%	91%	86%	87%	87%	88%	90%
Strafzaken bij de kinderrechter (EK)	<i>Percentage zaken afgedaan binnen 5 weken</i>												
2015	79%	86%	78%	77%	76%	78%	87%	90%	70%	81%	79%	80%	85%
2016	81%	79%	77%	84%	75%	84%	79%	93%	76%	80%	79%	80%	85%
2017	84%	83%	79%	80%	81%	78%	82%	90%	74%	75%	79%	80%	85%
2018	84%	83%	76%	76%	82%	89%	81%	89%	75%	77%	84%	81%	85%
2019	86%	85%	82%	85%	84%	81%	89%	90%	87%	84%	82%	85%	85%
2017-2019	85%	84%	79%	80%	82%	82%	84%	90%	79%	79%	81%	82%	85%
Raadkamerzaken over voorlopige hechtenis	<i>Percentage zaken afgedaan binnen 2 weken</i>												
2015	100%	100%	100%	100%	100%	100%	91%	99%	100%	100%	97%	99%	100%
2016	100%	100%	100%	100%	100%	100%	88%	100%	100%	100%	100%	99%	100%
2017	100%	100%	100%	100%	100%	100%	88%	100%	100%	100%	99%	99%	100%
2018	100%	100%	100%	100%	100%	100%	86%	99%	100%	100%	99%	99%	100%
2019	100%	100%	100%	100%	100%	100%	86%	100%	100%	100%	99%	99%	100%
2017-2019	100%	100%	100%	100%	100%	100%	86%	99%	100%	100%	99%	99%	100%
Raadkamerzaken niet over voorlopige hechtenis	<i>Percentage zaken afgedaan binnen 4 maanden</i>												
2015	89%	80%	92%	81%	74%	66%	90%	65%	91%	60%	67%	77%	85%
2016	91%	71%	94%	59%	70%	47%	93%	71%	90%	63%	63%	74%	85%
2017	85%	71%	92%	68%	71%	55%	79%	69%	89%	66%	49%	73%	85%
2018	93%	79%	95%	89%	80%	76%	84%	59%	92%	63%	47%	78%	85%
2019	85%	89%	94%	94%	67%	81%	85%	50%	89%	66%	70%	79%	85%
2017-2019	87%	80%	94%	84%	73%	70%	83%	60%	90%	65%	55%	76%	85%

Tabel 4. Gerealiseerde doorlooptijden kantonzaken, rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld	Norm
Handelszaken met verweer	Percentage zaken afgedaan binnen 6 maanden												
2015	64%	83%	79%	70%	73%	73%	73%	79%	78%	80%	79%	76%	75%
2016	64%	80%	79%	75%	78%	75%	72%	74%	79%	82%	78%	77%	75%
2017	60%	82%	69%	74%	74%	74%	65%	67%	79%	78%	73%	73%	75%
2018	59%	80%	69%	76%	71%	73%	62%	66%	80%	81%	72%	72%	75%
2019	65%	80%	73%	74%	72%	67%	63%	64%	79%	80%	72%	72%	75%
2017-2019	62%	81%	71%	75%	73%	71%	63%	66%	79%	80%	72%	72%	75%
Handelszaken met verweer	Percentage zaken afgedaan binnen 1 jaar												
2015	92%	95%	95%	92%	93%	95%	93%	95%	96%	94%	95%	94%	90%
2016	91%	93%	95%	94%	96%	94%	93%	94%	96%	95%	95%	94%	90%
2017	91%	95%	91%	94%	95%	94%	92%	92%	95%	93%	93%	93%	90%
2018	88%	95%	93%	95%	95%	93%	92%	91%	96%	94%	92%	93%	90%
2019	88%	96%	93%	96%	96%	92%	92%	90%	94%	95%	94%	93%	90%
2017-2019	89%	95%	92%	95%	95%	93%	92%	91%	95%	94%	93%	93%	90%
Handelszaken zonder verweer (verstek)	Percentage zaken afgedaan binnen 6 weken												
2015	98%	99%	99%	98%	97%	98%	97%	99%	100%	96%	98%	98%	90%
2016	95%	98%	99%	99%	98%	96%	97%	99%	100%	98%	97%	98%	90%
2017	95%	98%	99%	99%	96%	95%	99%	99%	100%	97%	97%	98%	90%
2018	95%	96%	98%	99%	98%	98%	98%	99%	100%	99%	97%	98%	90%
2019	90%	96%	98%	99%	98%	92%	90%	99%	99%	99%	96%	96%	90%
2017-2019	94%	97%	99%	99%	98%	95%	96%	99%	100%	98%	97%	97%	90%
Arbeidsontbindingen op tegenspraak	Percentage zaken afgedaan binnen 3 maanden												
2015	87%	93%	92%	92%	97%	95%	95%	97%	96%	94%	95%	94%	95%
2016	80%	88%	78%	89%	90%	86%	88%	88%	94%	84%	86%	86%	95%
2017	71%	80%	73%	84%	88%	68%	82%	80%	91%	82%	79%	79%	95%
2018	68%	72%	75%	82%	75%	75%	76%	86%	81%	79%	78%	76%	95%
2019	68%	68%	72%	86%	77%	70%	87%	76%	81%	76%	75%	75%	95%
2017-2019	69%	73%	73%	84%	80%	71%	82%	81%	84%	79%	77%	77%	95%
Handelsrekeningen, niet-arbeidszaken	Percentage zaken afgedaan binnen 6 maanden												
2015	73%	85%	86%	78%	87%	80%	82%	79%	90%	89%	86%	83%	95%
2016	80%	87%	84%	87%	80%	82%	78%	75%	89%	91%	93%	87%	95%
2017	79%	88%	84%	84%	87%	80%	81%	73%	90%	85%	95%	87%	95%
2018	82%	91%	80%	81%	87%	79%	77%	79%	92%	91%	95%	88%	95%
2019	83%	87%	87%	82%	84%	85%	78%	82%	90%	88%	92%	86%	95%
2017-2019	81%	89%	84%	82%	86%	81%	79%	78%	91%	88%	94%	87%	95%

Tabel 4. Gerealiseerde doorlooptijden kantonzaken, rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld	Norm
Kort gedingen / vovo's	<i>Percentage zaken afgedaan binnen 3 maanden</i>												
2015	98%	95%	97%	97%	98%	95%	94%	98%	95%	97%	93%	96%	95%
2016	97%	95%	95%	96%	97%	96%	97%	95%	96%	90%	97%	95%	95%
2017	98%	92%	95%	94%	98%	95%	92%	92%	96%	92%	93%	95%	95%
2018	97%	94%	97%	97%	95%	96%	96%	95%	94%	95%	96%	96%	95%
2019	97%	92%	96%	97%	97%	96%	96%	98%	92%	96%	95%	96%	95%
2017-2019	97%	93%	96%	96%	96%	96%	95%	95%	94%	94%	95%	96%	95%
Overtredingszaken	<i>Percentage zaken afgedaan binnen 1 maand</i>												
2015	95%	84%	96%	92%	91%	91%	91%	88%	68%	91%	90%	90%	85%
2016	95%	88%	94%	92%	87%	93%	86%	92%	92%	89%	87%	90%	85%
2017	92%	95%	94%	91%	90%	93%	92%	96%	90%	90%	90%	92%	85%
2018	96%	94%	92%	85%	93%	94%	94%	89%	86%	93%	88%	93%	85%
2019	94%	91%	90%	58%	92%	94%	94%	94%	90%	93%	89%	91%	85%
2017-2019	94%	94%	92%	78%	91%	94%	93%	93%	88%	92%	89%	92%	85%
Mulderzaken	<i>Percentage zaken afgedaan binnen 3 maanden</i>												
2015	38%	54%	56%	51%	51%	53%	75%	68%	72%	73%	49%	58%	80%
2016	12%	25%	27%	34%	57%	31%	76%	4%	74%	31%	30%	35%	80%
2017	33%	74%	41%	16%	67%	51%	84%	12%	71%	67%	44%	55%	80%
2018	43%	57%	48%	15%	53%	51%	67%	23%	77%	56%	43%	48%	80%
2019	74%	29%	48%	27%	57%	61%	26%	33%	71%	66%	29%	50%	80%
2017-2019	50%	53%	46%	19%	59%	54%	59%	23%	73%	63%	39%	51%	80%

Tabel 5. Gerealiseerde doorlooptijden civiel recht, handel, rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld	Norm
Handelszaken met verweer	Percentage zaken afgedaan binnen 1 jaar												
2015	61%	75%	73%	45%	58%	61%	58%	61%	60%	65%	56%	62%	70%
2016	66%	76%	76%	50%	65%	66%	51%	58%	67%	70%	63%	65%	70%
2017	66%	70%	75%	50%	64%	62%	53%	59%	66%	68%	64%	64%	70%
2018	59%	69%	63%	57%	49%	65%	55%	63%	67%	69%	72%	62%	70%
2019	62%	69%	66%	62%	55%	72%	55%	63%	68%	66%	68%	65%	70%
2017-2019	62%	70%	68%	56%	56%	67%	54%	62%	67%	68%	68%	64%	70%
Handelszaken met verweer	Percentage zaken afgedaan binnen 2 jaar												
2015	84%	93%	91%	82%	85%	87%	86%	88%	88%	87%	87%	87%	90%
2016	89%	93%	93%	83%	88%	89%	81%	87%	92%	89%	88%	89%	90%
2017	94%	94%	94%	85%	92%	91%	84%	88%	90%	90%	89%	91%	90%
2018	91%	94%	92%	87%	86%	94%	85%	89%	90%	91%	91%	90%	90%
2019	93%	93%	84%	90%	78%	92%	86%	89%	91%	91%	89%	90%	90%
2017-2019	93%	94%	90%	87%	85%	92%	85%	89%	90%	91%	90%	90%	90%
Handelszaken zonder verweer (verstek)	Percentage zaken afgedaan binnen 6 weken												
2015	88%	81%	85%	74%	86%	82%	81%	86%	84%	86%	82%	84%	90%
2016	84%	67%	80%	76%	85%	83%	57%	76%	82%	83%	85%	78%	90%
2017	81%	74%	85%	83%	91%	78%	70%	89%	77%	80%	82%	81%	90%
2018	78%	80%	55%	84%	40%	76%	84%	84%	85%	85%	76%	80%	90%
2019	90%	72%	65%	70%	91%	75%	81%	87%	86%	76%	79%	80%	90%
2017-2019	83%	75%	68%	79%	74%	76%	79%	86%	83%	80%	79%	80%	90%
Handelsrekeningen (vooral insolventie)	Percentage zaken afgedaan binnen 3 maanden												
2015	71%	68%	90%	69%	81%	75%	83%	85%	71%	90%	84%	80%	90%
2016	79%	78%	90%	56%	75%	78%	79%	66%	46%	84%	80%	76%	90%
2017	71%	74%	84%	79%	80%	80%	77%	76%	82%	83%	85%	79%	90%
2018	71%	77%	85%	68%	83%	81%	78%	77%	87%	88%	87%	81%	90%
2019	63%	78%	85%	83%	86%	77%	78%	77%	89%	87%	84%	81%	90%
2017-2019	68%	77%	85%	76%	83%	79%	78%	77%	86%	86%	85%	81%	90%
Beëindigde faillissementen	Percentage zaken afgedaan binnen 3 jaar												
2015	76%	67%	85%	62%	83%	81%	77%	67%	81%	80%	78%	77%	90%
2016	77%	63%	79%	63%	84%	80%	67%	61%	74%	75%	72%	72%	90%
2017	72%	64%	77%	51%	77%	79%	65%	59%	71%	71%	71%	69%	90%
2018	72%	65%	71%	53%	77%	71%	53%	50%	65%	71%	62%	65%	90%
2019	63%	61%	75%	49%	73%	73%	57%	53%	65%	71%	57%	63%	90%
2017-2019	69%	63%	75%	51%	76%	74%	59%	54%	67%	71%	63%	66%	90%

Tabel 5. Gerealiseerde doorlooptijden civiel recht, handel, rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld	Norm
Kort gedingen/vovo 's (inclusief familierecht)	<i>Percentage zaken afgedaan binnen 3 maanden</i>												
2015	93%	78%	94%	93%	94%	93%	95%	89%	94%	94%	94%	92%	95%
2016	91%	90%	93%	92%	94%	92%	94%	85%	92%	94%	94%	92%	95%
2017	94%	90%	94%	93%	92%	93%	93%	88%	93%	94%	94%	93%	95%
2018	95%	92%	95%	95%	93%	90%	93%	89%	91%	95%	95%	93%	95%
2019	92%	95%	93%	95%	91%	92%	91%	91%	92%	93%	94%	93%	95%
2017-2019	94%	93%	94%	94%	92%	92%	93%	89%	92%	94%	94%	93%	95%

Tabel 6. Gerealiseerde doorlooptijden civiel recht, familie, rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld	Norm
Scheidingszaken op gemeenschappelijk verzoek	Percentage zaken afgedaan binnen 2 maanden												
2015	97%	91%	90%	93%	96%	88%	88%	91%	98%	94%	81%	92%	95%
2016	98%	92%	97%	86%	96%	92%	86%	91%	98%	96%	86%	94%	95%
2017	98%	90%	97%	95%	97%	93%	90%	94%	99%	96%	92%	96%	95%
2018	98%	91%	97%	98%	97%	93%	87%	96%	99%	97%	93%	96%	95%
2019	98%	82%	98%	96%	98%	95%	90%	95%	99%	96%	93%	96%	95%
2017-2019	98%	88%	97%	97%	98%	94%	89%	95%	99%	96%	93%	96%	95%
Scheidingszaken totaal (exclusief vovo's)	Percentage zaken afgedaan binnen 1 jaar												
2015	95%	92%	94%	94%	91%	91%	91%	94%	98%	92%	91%	93%	95%
2016	96%	93%	92%	93%	93%	93%	89%	94%	98%	94%	90%	94%	95%
2017	96%	92%	94%	94%	93%	93%	90%	94%	98%	95%	90%	94%	95%
2018	96%	89%	95%	96%	93%	92%	87%	96%	98%	91%	91%	94%	95%
2019	95%	89%	95%	96%	95%	93%	87%	95%	98%	93%	89%	94%	95%
2017-2019	96%	90%	95%	95%	94%	93%	88%	95%	98%	93%	90%	94%	95%
Alimentatiezaken, bijstandsverhaal	Percentage zaken afgedaan binnen 1 jaar												
2015	80%	93%	96%	93%	93%	91%	90%	97%	95%	93%	86%	92%	90%
2016	87%	92%	97%	90%	93%	95%	89%	97%	97%	93%	90%	93%	90%
2017	91%	92%	97%	93%	96%	92%	90%	97%	95%	93%	88%	93%	90%
2018	90%	90%	96%	91%	94%	88%	78%	97%	97%	91%	86%	91%	90%
2019	88%	92%	97%	95%	94%	89%	84%	95%	95%	88%	85%	91%	90%
2017-2019	90%	91%	97%	93%	95%	90%	84%	96%	96%	91%	86%	91%	90%
Omgangs- en gezagszaken	Percentage zaken afgedaan binnen 1 jaar												
2015	87%	86%	85%	81%	84%	85%	95%	85%	85%	82%	76%	87%	85%
2016	85%	86%	83%	79%	88%	87%	92%	86%	85%	83%	74%	85%	85%
2017	85%	81%	78%	80%	86%	80%	89%	88%	80%	82%	71%	83%	85%
2018	84%	83%	77%	78%	82%	80%	89%	83%	80%	79%	69%	82%	85%
2019	85%	80%	82%	74%	82%	82%	87%	80%	78%	78%	69%	81%	85%
2017-2019	85%	81%	79%	78%	83%	80%	88%	84%	79%	80%	70%	82%	85%
Jeugdbeschermingszaken kinderrechter (OTS en UHP)	Percentage zaken afgedaan binnen 3 maanden												
2015	85%	85%	95%	93%	90%	87%	92%	88%	87%	88%	87%	89%	90%
2016	85%	83%	93%	92%	89%	90%	90%	90%	90%	86%	87%	89%	90%
2017	87%	84%	93%	93%	92%	90%	89%	93%	88%	83%	84%	89%	90%
2018	85%	83%	92%	93%	90%	88%	91%	93%	88%	83%	86%	88%	90%
2019	85%	83%	93%	92%	88%	88%	90%	92%	90%	84%	82%	88%	90%
2017-2019	86%	84%	93%	93%	90%	89%	90%	93%	89%	83%	84%	88%	90%

Tabel 6. Gerealiseerde doorlooptijden civiel recht, familie, rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld	Norm
- waarvan eerste verzoeken OTS	<i>Percentage zaken afgedaan binnen 3 weken</i>												
2015	52%	77%	56%	52%	76%	70%	67%	61%	79%	64%	71%	65%	80%
2016	70%	72%	53%	64%	67%	69%	72%	81%	80%	49%	66%	66%	80%
2017	70%	72%	56%	46%	51%	65%	74%	62%	75%	40%	60%	59%	80%
2018	62%	55%	60%	65%	69%	66%	57%	45%	78%	40%	63%	59%	80%
2019	61%	54%	61%	66%	70%	66%	57%	44%	78%	40%	63%	59%	80%
2017-2019	64%	60%	59%	59%	63%	66%	62%	50%	77%	40%	62%	59%	80%

Tabel 7. Gerealiseerde doorlooptijden bestuursrecht, rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld	Norm
Bodemzaken bestuur regulier													
<i>Percentage zaken afgedaan binnen 9 maanden</i>													
2015	67%	81%	59%	64%	64%	64%	65%	83%	81%	55%	75%	68%	70%
2016	76%	80%	58%	62%	57%	55%	65%	87%	87%	55%	67%	68%	70%
2017	75%	78%	57%	34%	61%	49%	66%	82%	87%	57%	73%	65%	70%
2018	73%	73%	69%	35%	67%	63%	50%	74%	83%	59%	69%	65%	70%
2019	63%	55%	59%	43%	71%	61%	51%	56%	71%	61%	69%	60%	70%
2017-2019	70%	69%	62%	37%	67%	58%	56%	71%	80%	59%	70%	63%	70%
Bodemzaken bestuur regulier													
<i>Percentage zaken afgedaan binnen 1 jaar</i>													
2015	82%	88%	83%	78%	78%	78%	76%	91%	91%	76%	89%	82%	90%
2016	84%	91%	81%	81%	77%	76%	78%	94%	94%	79%	80%	83%	90%
2017	86%	90%	79%	59%	79%	70%	78%	92%	93%	84%	87%	82%	90%
2018	85%	86%	83%	58%	83%	76%	72%	88%	91%	80%	86%	81%	90%
2019	83%	81%	79%	68%	85%	79%	76%	80%	84%	80%	84%	80%	90%
2017-2019	85%	86%	80%	62%	82%	75%	76%	87%	89%	81%	86%	81%	90%
Vovo's bestuur regulier													
<i>Percentage zaken afgedaan binnen 3 maanden</i>													
2015	96%	98%	96%	98%	87%	93%	91%	96%	98%	96%	98%	95%	90%
2016	96%	97%	97%	99%	94%	95%	96%	95%	97%	98%	99%	97%	90%
2017	97%	96%	97%	99%	92%	98%	97%	97%	98%	98%	100%	97%	90%
2018	96%	97%	91%	99%	93%	95%	98%	97%	96%	100%	99%	97%	90%
2019	98%	97%	95%	98%	94%	96%	96%	94%	96%	99%	99%	97%	90%
2017-2019	97%	97%	94%	99%	93%	96%	97%	96%	97%	99%	99%	97%	90%
Bodemzaken vreemdelingen													
<i>Percentage zaken afgedaan binnen 9 maanden</i>													
2015	80%	90%	75%	79%	85%	75%	87%	88%	87%	90%	91%	85%	90%
2016	89%	93%	86%	81%	82%	91%	95%	91%	91%	95%	91%	90%	90%
2017	90%	88%	84%	92%	85%	89%	95%	95%	90%	94%	98%	91%	90%
2018	88%	70%	81%	79%	82%	70%	91%	86%	81%	90%	89%	82%	90%
2019	92%	71%	93%	89%	88%	90%	86%	82%	90%	88%	95%	88%	90%
2017-2019	90%	76%	86%	86%	85%	83%	90%	87%	87%	90%	94%	87%	90%
Bodemzaken lokale belastingen													
<i>Percentage zaken afgedaan binnen 9 maanden</i>													
2015	57%	80%	65%	89%	49%	16%	22%	79%	84%	46%	52%	55%	90%
2016	51%	97%	55%	42%	38%	34%	32%	6%	89%	80%	12%	30%	90%
2017	52%	92%	55%	74%	5%	53%	46%	69%	71%	69%	46%	31%	90%
2018	50%	89%	74%	50%	58%	56%	19%	45%	54%	76%	14%	59%	90%
2019	44%	85%	86%	71%	44%	55%	39%	52%	48%	56%	13%	56%	90%
2017-2019	49%	89%	72%	65%	36%	55%	35%	55%	58%	67%	24%	49%	90%

Tabel 7. Gerealiseerde doorlooptijden bestuursrecht, rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld	Norm
Bodemzaken rijksbelastingen													
<i>Percentage zaken afgedaan binnen 1 jaar</i>													
2015		94%	57%			64%	67%				40%	59%	70%
2016		79%	59%			55%	56%				36%	56%	70%
2017		87%	66%			76%	44%				30%	61%	70%
2018		87%	65%			58%	61%				23%	59%	70%
2019		67%	48%			56%	43%				12%	46%	70%
2017-2019		80%	60%			63%	49%				22%	55%	70%
Bodemzaken rijksbelastingen													
<i>Percentage zaken afgedaan binnen 18 maanden</i>													
2015		96%	76%			80%	88%				56%	74%	90%
2016		91%	77%			78%	73%				74%	79%	90%
2017		97%	81%			83%	78%				78%	83%	90%
2018		96%	81%			77%	70%				70%	80%	90%
2019		94%	78%			85%	65%				43%	74%	90%
2017-2019		95%	80%			82%	71%				64%	79%	90%

Tabel 8. Percentage MK-zaken afgedaan volgens Promis, rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld	Norm
Percentage MK-strafzaken afgedaan volgens Promis													
2015	42%	63%	89%	88%	71%	89%	60%	53%	90%	74%	92%	70%	50%
2016	42%	78%	91%	96%	57%	92%	88%	61%	94%	79%	76%	75%	50%
2017	52%	84%	92%	95%	66%	79%	92%	74%	93%	81%	92%	80%	50%
2018	51%	84%	92%	94%	70%	69%	77%	79%	91%	81%	92%	78%	50%
2019	52%	90%	92%	81%	64%	83%	68%	73%	78%	84%	46%	75%	50%
2017-2019	52%	86%	92%	90%	67%	77%	79%	75%	87%	82%	77%	78%	50%

Tabel 9. MK-aandeel, rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld	Norm
Civiel handel	<i>Percentage meervoudige kamer</i>												
2015	11%	10%	8%	3%	5%	14%	15%	3%	11%	9%	4%	8%	10%
2016	8%	10%	9%	2%	7%	15%	10%	2%	9%	7%	6%	8%	10%
2017	6%	12%	7%	2%	5%	10%	10%	3%	8%	7%	1%	7%	10%
2018	6%	9%	6%	6%	10%	9%	5%	6%	6%	7%	2%	7%	10%
2019	6%	7%	9%	3%	7%	7%	5%	5%	8%	7%	2%	6%	10%
2017-2019	6%	10%	7%	4%	8%	8%	7%	5%	7%	7%	2%	6%	
Civiel familie	<i>Percentage meervoudige kamer</i>												
2015	0,1%	3,5%	0,3%	2,0%	1,6%	3,6%	1,6%	0,1%	3,6%	1,4%	2,5%	1,8%	3%
2016	2,4%	3,1%	0,2%	0,9%	2,0%	4,2%	1,7%	0,1%	5,6%	2,1%	2,1%	2,0%	3%
2017	0,1%	2,1%	0,4%	0,4%	2,0%	2,7%	0,8%	0,0%	5,4%	2,0%	2,7%	1,5%	3%
2018	3,0%	1,6%	0,4%	1,8%	1,3%	2,9%	0,8%	0,0%	3,9%	1,6%	2,7%	1,7%	3%
2019	3,5%	2,3%	0,2%	1,5%	2,2%	2,8%	1,1%	0,7%	5,0%	1,2%	5,1%	2,1%	3%
2017-2019	2,2%	2,0%	0,3%	1,2%	1,8%	2,8%	0,9%	0,2%	4,8%	1,6%	3,5%	1,8%	
Bestuur algemeen	<i>Percentage meervoudige kamer</i>												
2015	8%	7%	13%	15%	8%	17%	6%	14%	10%	9%	11%	10%	10%
2016	8%	8%	20%	18%	7%	15%	13%	19%	13%	10%	13%	12%	10%
2017	9%	7%	13%	14%	9%	21%	14%	15%	14%	13%	10%	12%	10%
2018	10%	12%	14%	8%	13%	12%	15%	18%	12%	10%	12%	12%	10%
2019	15%	7%	12%	8%	9%	13%	14%	25%	17%	7%	17%	13%	10%
2017-2019	11%	8%	13%	10%	10%	15%	14%	20%	14%	10%	13%	12%	
Vreemdelingenkamer	<i>Percentage meervoudige kamer</i>												
2015	2,4%	0,6%	9,5%	3,1%	5,9%	1,1%	2,4%	4,0%	4,7%	2,6%	2,0%	3,2%	5%
2016	3,6%	1,2%	3,8%	1,0%	3,2%	1,1%	2,6%	9,0%	1,9%	1,9%	0,1%	2,5%	5%
2017	2,3%	0,8%	0,8%	2,5%	2,3%	1,5%	1,7%	4,4%	2,2%	1,8%	0,8%	1,8%	5%
2018	3,2%	1,2%	3,3%	0,8%	3,6%	1,2%	0,9%	5,3%	2,3%	0,8%	0,9%	1,7%	5%
2019	2,0%	1,1%	2,6%	0,6%	1,4%	1,5%	1,8%	1,1%	1,5%	0,6%	0,9%	1,4%	5%
2017-2019	2,5%	1,0%	2,2%	1,3%	2,4%	1,4%	1,5%	3,6%	2,0%	1,0%	0,9%	1,7%	

Tabel 9. MK-aandeel, rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld	Norm
Rijksbelastingzaken	<i>Percentage meervoudige kamer</i>												
2015		36%	27%			25%	24%				31%	29%	25%
2016		20%	21%			38%	28%				31%	25%	25%
2017		27%	33%			22%	16%				34%	27%	25%
2018		15%	25%			28%	21%				21%	20%	25%
2019		14%	31%			57%	26%				21%	28%	25%
2017-2019		19%	30%			36%	21%				25%	25%	
Strafzaken	<i>Percentage meervoudige kamer</i>												
2015	22%	11%	11%	16%	16%	14%	13%	16%	12%	13%	13%	14%	15%
2016	22%	12%	13%	17%	14%	15%	14%	17%	17%	16%	14%	15%	15%
2017	19%	14%	14%	16%	13%	18%	15%	16%	18%	17%	13%	16%	15%
2018	21%	15%	16%	15%	13%	15%	18%	19%	20%	19%	13%	17%	15%
2019	21%	15%	15%	21%	14%	13%	12%	17%	19%	19%	13%	16%	15%
2017-2019	20%	15%	15%	17%	13%	15%	15%	17%	19%	18%	13%	16%	

Tabel 10. Gepubliceerde uitspraken, rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld
Publicatiegraad	Aantal gepubliceerde uitspraken*											
2015	16%	20%	19%	18%	18%	17%	17%	18%	24%	11%	12%	17%
2016	17%	25%	21%	17%	17%	21%	17%	18%	26%	15%	16%	19%
2017	30%	25%	27%	32%	19%	21%	21%	18%	27%	24%	16%	24%
2018	39%	32%	26%	28%	24%	25%	28%	18%	28%	30%	13%	27%
2019	44%	30%	24%	25%	24%	24%	21%	18%	27%	32%	20%	27%
2017-2019	38%	29%	26%	28%	22%	23%	23%	18%	28%	28%	16%	26%

*: In promille van het aantal uitspraken in relevante zaakscategorieën

Tabel 11. Aantal ingediende en gehonoreerde klachten, rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld
Klachten	Aantal klachten per 10.000 rechtszaken											
2015	14,3	14,2	12,0	4,7	17,8	6,2	13,5	16,1	6,8	8,1	6,4	11,2
2016	18,0	16,3	16,1	11,1	18,0	10,3	10,7	22,0	7,2	11,6	9,8	14,0
2017	17,9	16,7	13,1	6,0	19,5	8,6	11,2	10,8	7,8	13,1	12,5	12,9
2018	19,2	19,6	16,2	6,0	21,1	10,3	11,4	14,7	7,4	13,1	11,5	14,2
2019	22,1	17,5	15,2	8,3	24,5	12,2	9,6	12,3	6,7	13,0	15,4	14,7
2017-2019	19,7	17,9	14,8	6,8	21,7	10,4	10,7	12,6	7,3	13,1	13,1	13,9
Klachten	Percentage gegronde klachten											
2015	16%	19%	30%	20%	21%	24%	40%	19%	15%	28%	18%	23%
2016	23%	17%	28%	12%	26%	23%	18%	29%	16%	29%	21%	24%
2017	14%	14%	22%	19%	19%	24%	19%	19%	14%	21%	15%	18%
2018	18%	20%	26%	9%	22%	22%	17%	15%	17%	23%	22%	20%
2019	11%	17%	27%	13%	23%	13%	10%	14%	13%	18%	32%	19%
2017-2019	14%	17%	25%	14%	21%	20%	15%	16%	15%	21%	23%	19%
Klachten	Aantal gegronde klachten per 10.000 rechtszaken											
2015	2,2	2,7	3,3	0,9	4,0	1,4	5,2	3,1	1,0	2,3	1,1	2,6
2016	4,2	2,6	4,5	1,3	4,6	2,5	1,9	6,4	1,1	3,4	2,2	3,2
2017	2,5	2,4	2,9	1,2	3,7	2,1	2,1	2,0	1,1	2,8	1,9	2,3
2018	3,2	3,8	3,9	0,5	4,5	2,2	1,6	2,3	1,2	3,0	2,4	2,7
2019	2,2	3,0	3,9	1,0	5,5	1,5	0,8	1,7	0,9	2,4	4,8	2,6
2017-2019	2,7	3,0	3,6	0,9	4,5	1,9	1,5	2,0	1,1	2,7	3,0	2,6

Tabel 12. Aantal ingediende en gehonoreerde wrakingsverzoeken, rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld
Wrakingsverzoeken												
<i>Aantal ingediende wrakingsverzoeken</i>												
2015	57	77	62	46	64	40	62	35	30	51	34	558
2016	59	71	45	13	55	52	55	36	23	81	26	516
2017	38	62	40	51	60	33	55	25	28	65	23	480
2018	63	92	81	23	70	30	49	35	19	72	29	563
2019	50	73	43	44	62	33	41	41	37	109	26	559
2017-2019	50	76	55	39	64	32	48	34	28	82	26	534
Wrakingsverzoeken												
<i>Aantal gehonoreerde wrakingsverzoeken</i>												
2015	1	4	1	4	6	1	1	1	2	1	3	25
2016	5	4	2	2	1	1	0	0	0	2	0	17
2017	2	1	0	1	1	1	0	0	2	1	1	10
2018	2	1	3	2	1	1	0	0	1	4	0	15
2019	3	5	0	1	0	0	2	1	2	0	2	16
2017-2019	2	2	1	1	1	1	1	0	2	2	1	14

Tabel 13. Aantal afgeronde mediations per 1.000 rechtszaken en percentage mediations met (gedeeltelijke) overeenstemming, rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld
Mediation												
<i>Aantal afgeronde mediationpogingen*</i>												
2015	6‰	4‰	3‰	3‰	8‰	7‰	1‰	4‰	4‰	8‰	4‰	5‰
2016	6‰	6‰	3‰	3‰	7‰	8‰	1‰	5‰	5‰	7‰	4‰	5‰
2017	5‰	5‰	4‰	4‰	8‰	7‰	1‰	5‰	5‰	9‰	3‰	5‰
2018**	5‰	7‰	5‰	3‰	9‰	7‰	2‰	7‰	6‰	9‰	4‰	6‰
2019	5‰	7‰	5‰	2‰	8‰	7‰	1‰	8‰	5‰	11‰	3‰	6‰
2017-2019	5‰	6‰	5‰	3‰	8‰	7‰	1‰	7‰	5‰	10‰	3‰	6‰
Mediation												
<i>Percentage mediationpogingen afgesloten met (gedeeltelijke) overeenstemming</i>												
2015	66%	58%	61%	54%	62%	67%	58%	51%	61%	60%	56%	61%
2016	62%	62%	64%	49%	63%	59%	68%	56%	62%	54%	63%	60%
2017	59%	61%	72%	45%	64%	63%	61%	56%	67%	60%	53%	61%
2018**	53%	60%	74%	67%	72%	69%	77%	65%	68%	62%	66%	66%
2019	66%	70%	78%	71%	72%	71%	75%	69%	76%	55%	67%	68%
2017-2019	59%	64%	75%	61%	69%	67%	71%	63%	70%	59%	62%	65%

* In promille van het aantal uitspraken in relevante zaaks categorieën

** Vanaf 2018 inclusief overeenstemming met schadevergoeding (Straf)

Tabel 14. Gerealiseerde appelpercentages civiel recht, rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld	Excl. intrekkingen	% intrekkingen
<i>Appelpercentages in Civiele procedures</i>														
Kanton: handelszaken excl. verstek														
2011-2013	13%	7%	8%	11%	8%	7%	7%	9%	7%	5%	8%	7,8%	5,2%	33,8%
2012-2014	12%	7%	8%	10%	7%	7%	7%	9%	7%	6%	7%	7,9%	5,3%	32,5%
2013-2015	13%	6%	7%	11%	8%	8%	7%	9%	9%	7%	7%	8,1%	5,8%	28,0%
2014-2016	14%	6%	8%	12%	9%	9%	8%	9%	10%	11%	8%	9,0%	6,5%	28,0%
2015-2017	15%	7%	8%	13%	11%	10%	9%	10%	10%	9%	9%	10,1%	6,8%	32,5%
2016-2018	16%	11%	12%	16%	12%	11%	11%	12%	10%	8%	11%	11,5%	7,6%	34,1%
2017-2019	14%	12%	12%	17%	12%	11%	12%	13%	9%	9%	11%	11,7%	7,8%	33,7%
Civiel: handelszaken														
2011-2013	31%	31%	28%	37%	29%	28%	24%	37%	36%	28%	28%	30%	25%	16%
2012-2014	40%	38%	34%	45%	36%	35%	31%	44%	47%	35%	32%	37%	31%	16%
2013-2015	42%	39%	34%	52%	39%	36%	32%	40%	48%	34%	35%	38%	32%	16%
2014-2016	41%	39%	35%	52%	36%	37%	32%	36%	45%	33%	35%	37%	31%	16%
2015-2017	38%	39%	34%	53%	36%	38%	29%	34%	45%	29%	35%	36%	29%	20%
2016-2018	37%	37%	37%	49%	37%	36%	30%	34%	45%	24%	32%	35%	27%	22%
2017-2019	36%	33%	41%	45%	43%	34%	27%	35%	42%	19%	26%	33%	25%	24%
Civiel: kort gedingen														
2011-2013	17%	17%	16%	22%	17%	18%	23%	17%	17%	15%	21%	18%	13%	27%
2012-2014	18%	16%	16%	24%	18%	18%	22%	17%	18%	15%	18%	18%	13%	27%
2013-2015	17%	18%	17%	24%	18%	17%	22%	15%	19%	17%	16%	18%	13%	26%
2014-2016	17%	19%	16%	24%	18%	16%	20%	14%	19%	15%	14%	17%	13%	26%
2015-2017	18%	20%	16%	23%	19%	15%	19%	13%	17%	14%	13%	17%	12%	29%
2016-2018	20%	17%	16%	23%	19%	14%	18%	13%	15%	13%	14%	17%	12%	31%
2017-2019	21%	17%	16%	24%	20%	15%	19%	14%	16%	13%	17%	17%	12%	30%
Civiel: familiezaken														
2011-2013	3,5%	5,3%	3,9%	4,5%	4,5%	4,4%	4,2%	5,4%	3,8%	4,5%	4,4%	4,4%	4,0%	8,5%
2012-2014	3,7%	5,0%	3,7%	4,4%	4,7%	4,3%	4,3%	5,5%	3,4%	4,5%	4,0%	4,3%	3,9%	8,8%
2013-2015	3,9%	5,0%	4,4%	4,3%	5,0%	4,5%	4,0%	4,9%	3,1%	4,9%	4,0%	4,4%	4,0%	10,0%
2014-2016	4,2%	5,4%	5,2%	4,2%	5,2%	4,7%	4,2%	5,1%	3,2%	5,5%	4,3%	4,7%	4,2%	9,9%
2015-2017	4,5%	6,0%	6,0%	4,2%	5,3%	5,0%	4,6%	5,2%	3,2%	5,7%	4,5%	5,0%	4,4%	11,4%
2016-2018	5,2%	6,1%	6,4%	4,3%	5,4%	5,2%	4,9%	5,3%	3,2%	5,7%	4,5%	5,1%	4,5%	12,1%
2017-2019	5,4%	6,0%	6,6%	4,5%	5,3%	5,5%	5,0%	5,4%	3,6%	5,5%	4,4%	5,2%	4,5%	12,4%

Tabel 15. Gerealiseerde appelpercentages strafzaken, rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld	Excl. intrekkingen	% intrekkingen
Appelpercentages in Strafrechtelijke procedures														
Overtredingszaken														
2011-2013	3,2%	3,7%	3,8%	3,5%	4,9%	4,0%	3,0%	2,7%	3,3%	2,8%	3,4%	3,5%	3,2%	7,3%
2012-2014	3,3%	4,0%	3,9%	3,5%	4,5%	5,3%	3,2%	3,4%	4,0%	2,9%	4,4%	3,8%	3,5%	7,1%
2013-2015	3,8%	3,3%	3,4%	2,7%	4,0%	5,6%	2,8%	3,5%	3,0%	2,3%	3,8%	3,4%	3,2%	6,2%
2014-2016	4,1%	3,3%	3,4%	2,4%	4,1%	5,7%	2,7%	3,3%	2,9%	2,2%	3,7%	3,3%	3,1%	6,6%
2015-2017	4,8%	3,9%	4,2%	2,9%	4,5%	5,6%	3,7%	3,8%	3,6%	3,0%	4,6%	4,0%	3,6%	8,1%
2016-2018	4,1%	4,2%	4,3%	3,5%	4,8%	6,0%	4,1%	4,8%	4,4%	3,2%	4,8%	4,2%	3,8%	9,3%
2017-2019	3,3%	4,0%	4,5%	4,1%	4,2%	5,2%	4,1%	4,7%	4,5%	3,2%	4,3%	4,0%	3,6%	8,2%
Politierechterzaken incl. ontnemingen (EK)														
2011-2013	15%	14%	12%	11%	18%	14%	11%	14%	13%	13%	12%	14%	11%	16%
2012-2014	15%	13%	13%	10%	16%	13%	10%	13%	13%	12%	12%	13%	11%	13%
2013-2015	16%	13%	13%	9%	17%	13%	10%	13%	12%	12%	13%	13%	11%	10%
2014-2016	17%	14%	14%	10%	18%	13%	10%	12%	12%	12%	13%	13%	12%	10%
2015-2017	17%	15%	13%	10%	18%	14%	11%	13%	14%	12%	13%	14%	11%	18%
2016-2018	17%	14%	13%	11%	19%	15%	12%	14%	15%	13%	14%	14%	12%	18%
2017-2019	16%	14%	13%	12%	18%	14%	12%	14%	15%	13%	14%	14%	12%	15%
Kinderrechterzaken (EK)														
2011-2013	12%	7%	5%	3%	13%	9%	5%	8%	7%	6%	8%	7,8%	5,8%	25,4%
2012-2014	12%	8%	5%*	3%	14%	9%	4%	8%	5%*	7%	7%	7,9%	6,1%	23,3%
2013-2015	13%	9%	6%*	4%	14%	9%	4%	8%	6%*	7%	8%	8,3%	6,5%	20,8%
2014-2016	11%	12%	6%*	4%	14%	8%	3%	9%	6%*	8%	8%	8,4%	6,8%	19,6%
2015-2017	11%	12%	6%	4%	15%	8%	4%	8%	6%	10%	9%	8,8%	6,7%	23,9%
2016-2018	12%	11%	6%	4%	14%	8%	4%	7%	5%	9%	8%	8,5%	6,3%	25,7%
2017-2019	13%	9%	6%	4%	13%	8%	4%	7%	5%	8%	8%	8,3%	6,5%	21,9%
Meervoudige Kamer-zaken incl. ontnemingen														
2011-2013	38%	36%	36%	33%	45%	40%	31%	36%	40%	37%	37%	38%	28%	27%
2012-2014	39%	40%	37%*	33%	46%	41%	32%	38%	37%*	38%	37%	39%	30%	23%
2013-2015	41%	41%	37%*	34%	45%	40%	33%	39%	37%*	37%	38%	39%	32%	19%
2014-2016	42%	42%	37%*	35%	45%	38%	33%	38%	37%*	37%	37%	39%	32%	17%
2015-2017	44%	42%	38%*	35%	46%	37%	33%	40%	38%*	38%	36%	39%	30%	23%
2016-2018	44%	41%	38%	38%	45%	39%	34%	41%	37%	39%	37%	40%	30%	24%
2017-2019	43%	41%	38%	39%	46%	42%	37%	44%	40%	40%	38%	41%	32%	21%

* Hier zijn Overijssel en Gelderland samengenomen, omdat het onmogelijk is gebleken om de gegevens betrouwbaar te splitsen.

Tabel 16. Gerealiseerde appelpercentages bestuurszaken, rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld	Excl. intrekkingen	% intrekkingen
<i>Appelpercentages Bestuursrecht regulier</i>														
Sociale verzekeringszaken														
2011-2013	43%	42%	35%	38%	33%	34%	39%	38%	37%	36%	34%	38%	30%	22%
2012-2014	40%	44%	36%	39%	33%	34%	39%	38%	32%	38%	35%	38%	29%	23%
2013-2015	49%	44%	35%	40%	32%	34%	38%	39%	33%	36%	36%	39%	29%	27%
2014-2016	51%	40%	33%	41%	34%	35%	42%	39%	34%	38%	31%	39%	29%	26%
2015-2017	54%	41%	32%	42%	36%	34%	42%	42%	36%	38%	32%	40%	29%	29%
2016-2018	48%	43%	35%	40%	39%	36%	45%	43%	37%	41%	33%	41%	29%	27%
2017-2019	51%	41%	38%	40%	39%	35%	39%	41%	39%	42%	38%	41%	30%	27%
Bijstand- en studiefinancieringszaken														
2011-2013	37%	43%	38%	49%	48%	29%	49%	40%	47%	37%	35%	40%	35%	13%
2012-2014	35%	42%	38%	49%	46%	31%	46%	44%	48%	38%	34%	40%	34%	15%
2013-2015	35%	38%	39%	44%	38%	35%	44%	44%	46%	40%	37%	39%	33%	16%
2014-2016	36%	39%	37%	48%	35%	38%	45%	45%	46%	39%	40%	40%	33%	18%
2015-2017	38%	40%	35%	47%	36%	37%	49%	46%	47%	41%	43%	41%	33%	20%
2016-2018	40%	46%	35%	52%	41%	36%	47%	51%	51%	44%	42%	44%	35%	20%
2017-2019	43%	45%	35%	54%	44%	38%	47%	51%	50%	48%	40%	45%	35%	22%
Ambtenarenzaken														
2011-2013	53%	45%	52%	59%	47%	42%	45%	33%	54%	54%	47%	47%	37%	21%
2012-2014	62%	52%	44%	53%	45%	40%	51%	30%	57%	47%	48%	49%	38%	23%
2013-2015	61%	51%	61%	44%	43%	39%	42%	43%	61%	32%	56%	48%	34%	29%
2014-2016	50%	43%	64%	41%	43%	34%	41%	56%	61%	35%	64%	46%	32%	30%
2015-2017	45%	58%	65%	74%	48%	35%	41%	62%	60%	38%	63%	53%	35%	34%
2016-2018	61%	64%	56%	87%	53%	33%	48%	53%	57%	55%	52%	58%	37%	36%
2017-2019	84%	98%	59%	152%	61%	42%	49%	50%	60%	57%	42%	73%	46%	37%
Overige reguliere bestuursrechtelijke zaken														
2011-2013	24%	27%	27%	34%	22%	26%	29%	29%	30%	27%	27%	27%	22%	19%
2012-2014	24%	28%	29%	32%	22%	27%	28%	29%	31%	27%	29%	27%	22%	18%
2013-2015	24%	29%	30%	31%	21%	29%	28%	30%	32%	29%	28%	28%	23%	18%
2014-2016	24%	31%	31%	28%	23%	28%	27%	30%	30%	27%	29%	28%	23%	18%
2015-2017	26%	31%	30%	30%	25%	28%	26%	32%	32%	28%	30%	29%	23%	18%
2016-2018	26%	32%	32%	30%	27%	27%	26%	33%	32%	27%	30%	29%	24%	17%
2017-2019	27%	33%	30%	29%	28%	25%	24%	30%	33%	30%	28%	29%	23%	18%

Tabel 17. Gerealiseerde appelpercentages belastingzaken, rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld	Excl. intrekkingen	% intrekkingen
<i>Appelpercentages Belastingrecht</i>														
Rijksbelastingzaken														
2011-2013	-	58%	50%	-	-	51%	59%	-	-	-	53%	54%	42%	22%
2012-2014	-	62%	50%	-	-	57%	51%	-	-	-	54%	56%	40%	28%
2013-2015	-	61%	55%	-	-	55%	41%	-	-	-	58%	57%	39%	30%
2014-2016	-	45%	51%	-	-	55%	38%	-	-	-	52%	50%	35%	30%
2015-2017	-	50%	55%	-	-	43%	35%	-	-	-	52%	49%	36%	27%
2016-2018	-	56%	53%	-	-	41%	37%	-	-	-	50%	49%	37%	24%
2017-2019	-	60%	54%	-	-	52%	38%	-	-	-	50%	52%	42%	19%
Lokale belastingen: WOZ/OZB														
2011-2013	-	10%	15%	10%	20%	7%	10%	13%	17%	11%	18%	14%	11%	18%
2012-2014	-	12%	16%	11%	11%	12%	8%	13%	18%	39%	11%	15%	12%	22%
2013-2015	28%	21%	20%	9%	13%	17%	9%	14%	20%	51%	16%	19%	14%	26%
2014-2016	18%	27%	18%	10%	13%	20%	10%	76%	29%	50%	7%	32%	28%	13%
2015-2017	21%	34%	15%	7%	4%	18%	11%	79%	26%	34%	8%	24%	21%	12%
2016-2018	15%	40%	15%	10%	3%	21%	9%	83%	28%	17%	4%	24%	21%	10%
2017-2019	31%	34%	17%	11%	6%	21%	9%	21%	19%	21%	12%	15%	12%	19%
Lokale belastingen: rest														
2011-2013	-	24%	41%	28%	26%	9%	14%	13%	28%	18%	23%	23%	19%	17%
2012-2014	-	17%	33%	28%	18%	14%	12%	12%	29%	14%	19%	20%	17%	13%
2013-2015	20%	15%	32%	22%	29%	19%	16%	14%	20%	8%	17%	18%	16%	13%
2014-2016	15%	14%	14%	23%	33%	22%	16%	16%	30%	9%	17%	17%	15%	12%
2015-2017	14%	18%	34%	27%	36%	19%	18%	19%	32%	16%	18%	21%	19%	11%
2016-2018	18%	14%	34%	18%	30%	30%	23%	21%	34%	19%	25%	22%	20%	13%
2017-2019	16%	13%	44%	16%	28%	34%	23%	23%	24%	20%	25%	22%	18%	16%

Tabel 19. Productieaantal versus instroom (percentage), rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld
Civil recht												
2015	103%	103%	102%	101%	99%	105%	100%	101%	100%	102%	105%	102%
2016	101%	102%	102%	103%	101%	102%	103%	104%	100%	101%	104%	102%
2017	103%	102%	103%	103%	101%	104%	105%	105%	101%	101%	106%	103%
2018	102%	101%	105%	105%	102%	104%	105%	103%	104%	103%	101%	103%
2019	102%	99%	102%	104%	100%	101%	105%	101%	100%	103%	102%	102%
Bestuursrecht												
2015	105%	104%	107%	108%	97%	104%	106%	111%	109%	97%	94%	103%
2016	110%	93%	98%	90%	115%	98%	101%	98%	105%	107%	115%	103%
2017	108%	117%	117%	99%	112%	113%	105%	101%	97%	108%	100%	108%
2018	97%	98%	105%	112%	105%	113%	103%	93%	96%	106%	102%	102%
2019	97%	88%	93%	93%	102%	94%	100%	91%	95%	95%	103%	95%
Vreemdelingenkamer												
2015	103%	129%	119%	105%	98%	110%	105%	111%	113%	108%	101%	109%
2016	97%	92%	94%	103%	98%	92%	98%	92%	98%	98%	107%	97%
2017	100%	92%	95%	93%	104%	94%	94%	97%	96%	96%	92%	96%
2018	100%	102%	100%	100%	95%	106%	95%	101%	96%	100%	96%	99%
2019	97%	92%	87%	94%	97%	94%	88%	93%	86%	99%	100%	94%
Belastingrecht												
2015	85%	105%	109%	98%	145%	114%	114%	24%	107%	141%	101%	98%
2016	95%	96%	108%	60%	20%	92%	100%	618%	83%	98%	72%	83%
2017	92%	94%	102%	83%	553%	108%	97%	95%	101%	114%	63%	114%
2018	88%	96%	91%	173%	88%	77%	116%	99%	101%	101%	45%	83%
2019	114%	101%	84%	114%	80%	96%	89%	101%	107%	72%	81%	92%
Strafrecht												
2015	98%	97%	101%	96%	100%	98%	100%	98%	103%	99%	100%	99%
2016	98%	100%	102%	102%	101%	98%	96%	98%	98%	98%	97%	99%
2017	101%	100%	100%	103%	101%	103%	101%	97%	100%	99%	99%	100%
2018	98%	99%	105%	102%	100%	101%	102%	101%	104%	103%	103%	101%
2019	98%	100%	98%	101%	99%	100%	101%	99%	100%	99%	102%	100%

Tabel 19. Productieaantal versus instroom (percentage), rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld
Kantonzaken												
2015	105%	104%	99%	110%	105%	100%	101%	97%	101%	103%	99%	102%
2016	102%	107%	106%	97%	102%	100%	107%	101%	98%	104%	104%	103%
2017	94%	100%	98%	108%	92%	102%	100%	101%	101%	96%	96%	99%
2018	100%	98%	98%	98%	103%	100%	99%	104%	109%	105%	104%	102%
2019	99%	102%	107%	103%	99%	99%	103%	101%	97%	102%	96%	101%
Totaal												
2015	103%	103%	100%	107%	103%	101%	101%	97%	101%	102%	100%	102%
2016	101%	104%	104%	98%	99%	100%	104%	104%	98%	102%	101%	102%
2017	97%	101%	99%	106%	99%	103%	101%	101%	101%	98%	97%	100%
2018	100%	99%	100%	100%	102%	101%	100%	103%	107%	104%	100%	101%
2019	100%	100%	104%	102%	99%	99%	102%	100%	98%	101%	97%	101%

Tabel 20. Productieaantal versus afspraak (percentage), rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld
Civil recht												
2015	96%	99%	93%	94%	95%	91%	98%	94%	100%	96%	93%	95%
2016	100%	95%	96%	102%	101%	94%	95%	93%	108%	101%	94%	98%
2017	93%	93%	97%	99%	100%	99%	94%	97%	102%	99%	92%	97%
2018	95%	92%	96%	92%	95%	98%	93%	96%	87%	95%	89%	93%
2019	96%	98%	101%	94%	100%	99%	99%	97%	98%	97%	95%	98%
Bestuursrecht												
2015	100%	98%	98%	107%	101%	91%	103%	93%	97%	93%	90%	97%
2016	96%	98%	99%	95%	102%	102%	97%	95%	98%	106%	97%	99%
2017	87%	84%	95%	81%	90%	94%	85%	80%	86%	90%	73%	86%
2018	87%	74%	79%	97%	99%	87%	96%	77%	82%	82%	93%	85%
2019	95%	79%	82%	100%	86%	95%	95%	91%	97%	90%	92%	90%
Vreemdelingenkamer												
2015	77%	75%	60%	60%	62%	63%	58%	52%	61%	68%	61%	65%
2016	78%	75%	66%	72%	75%	81%	79%	70%	66%	75%	74%	74%
2017	91%	87%	79%	85%	93%	83%	83%	97%	85%	94%	79%	87%
2018	80%	82%	87%	76%	76%	88%	87%	91%	87%	99%	78%	85%
2019	98%	102%	123%	124%	107%	102%	119%	114%	107%	110%	128%	110%
Belastingrecht												
2015	108%	78%	93%	81%	106%	83%	86%	74%	84%	94%	116%	92%
2016	146%	84%	115%	68%	83%	94%	98%	96%	131%	106%	123%	104%
2017	79%	117%	88%	197%	102%	113%	76%	94%	96%	89%	64%	93%
2018	87%	114%	92%	63%	74%	80%	119%	86%	86%	94%	61%	86%
2019	86%	93%	96%	46%	95%	109%	104%	118%	112%	83%	90%	92%
Strafrecht												
2015	105%	99%	96%	104%	96%	93%	103%	86%	100%	97%	95%	98%
2016	100%	101%	105%	107%	104%	104%	113%	102%	103%	97%	95%	102%
2017	102%	95%	102%	91%	97%	93%	98%	104%	108%	95%	97%	98%
2018	93%	97%	95%	91%	99%	103%	88%	104%	103%	95%	102%	97%
2019	99%	105%	91%	105%	106%	104%	95%	103%	106%	99%	93%	100%

Tabel 20. Productieaantal versus afspraak (percentage), rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld
Kantonzaken												
2015	99%	81%	94%	79%	95%	92%	84%	94%	95%	104%	106%	92%
2016	96%	92%	93%	74%	91%	81%	96%	84%	90%	101%	101%	91%
2017	81%	88%	94%	95%	84%	100%	88%	105%	88%	91%	77%	90%
2018	88%	87%	81%	93%	92%	102%	90%	89%	88%	98%	86%	90%
2019	100%	96%	98%	95%	88%	109%	102%	90%	90%	97%	96%	96%
Totaal												
2015	99%	86%	94%	83%	95%	91%	88%	92%	95%	101%	101%	93%
2016	97%	93%	95%	82%	94%	87%	97%	87%	94%	100%	99%	94%
2017	87%	90%	95%	95%	89%	98%	89%	102%	92%	93%	81%	92%
2018	90%	89%	84%	92%	93%	100%	91%	91%	89%	96%	87%	91%
2019	99%	97%	98%	95%	92%	106%	102%	93%	94%	97%	96%	97%

Tabel 21. Relatieve zaakwaarte (o.b.v. gemiddelde financieringswaarde per zaak) t.o.v. landelijk gemiddelde (realisatie), rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld
Civil recht												
2015	102%	101%	96%	96%	98%	103%	102%	96%	99%	100%	105%	100%
2016	98%	102%	97%	101%	98%	101%	100%	98%	105%	98%	104%	100%
2017	102%	102%	97%	104%	100%	100%	99%	98%	102%	95%	103%	100%
2018	101%	101%	94%	103%	102%	101%	100%	93%	106%	98%	102%	100%
2019	101%	99%	93%	99%	99%	103%	99%	95%	107%	100%	105%	100%
Bestuursrecht												
2015	101%	95%	105%	101%	95%	108%	100%	110%	105%	91%	103%	100%
2016	98%	99%	108%	105%	92%	100%	102%	109%	104%	93%	106%	100%
2017	101%	91%	101%	102%	95%	113%	109%	106%	99%	98%	98%	100%
2018	99%	99%	103%	96%	95%	103%	105%	108%	101%	94%	105%	100%
2019	108%	92%	95%	92%	96%	100%	107%	115%	100%	91%	111%	100%
Vreemdelingenkamer												
2015	90%	100%	116%	108%	95%	101%	107%	106%	94%	91%	118%	100%
2016	91%	94%	114%	111%	98%	98%	105%	102%	98%	94%	116%	100%
2017	94%	95%	120%	109%	104%	98%	103%	97%	95%	89%	121%	100%
2018	90%	93%	120%	117%	101%	107%	103%	96%	99%	86%	120%	100%
2019	93%	93%	116%	119%	98%	105%	98%	96%	97%	91%	118%	100%
Belastingrecht												
2015	52%	102%	103%	77%	106%	98%	110%	103%	87%	81%	119%	100%
2016	30%	70%	87%	35%	64%	72%	66%	287%	52%	56%	94%	100%
2017	42%	104%	110%	101%	113%	107%	98%	108%	77%	62%	107%	100%
2018	74%	97%	124%	62%	79%	126%	118%	128%	86%	65%	101%	100%
2019	65%	92%	125%	56%	86%	164%	98%	96%	85%	48%	85%	100%
Strafrecht												
2015	115%	86%	97%	104%	102%	100%	100%	108%	104%	97%	93%	100%
2016	112%	90%	99%	103%	95%	97%	98%	110%	109%	98%	94%	100%
2017	99%	95%	103%	92%	91%	104%	103%	112%	113%	104%	90%	100%
2018	105%	91%	105%	92%	91%	94%	107%	116%	122%	101%	84%	100%
2019	111%	97%	100%	107%	89%	91%	93%	112%	112%	105%	81%	100%

Tabel 21. Relatieve zaakwaarte (o.b.v. gemiddelde financieringswaarde per zaak) t.o.v landelijk gemiddelde (realisatie), rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld
Kantonzaken												
2015	109%	103%	98%	95%	104%	110%	88%	107%	94%	94%	102%	100%
2016	107%	103%	92%	104%	98%	110%	86%	109%	97%	102%	101%	100%
2017	122%	102%	92%	89%	105%	100%	89%	105%	90%	106%	105%	100%
2018	118%	104%	93%	94%	101%	104%	91%	101%	91%	104%	99%	100%
2019	118%	102%	90%	94%	102%	105%	87%	111%	96%	100%	103%	100%
Totaal												
2015	125%	104%	94%	88%	97%	108%	92%	105%	97%	92%	103%	100%
2016	118%	102%	89%	98%	92%	102%	84%	129%	100%	96%	104%	100%
2017	128%	104%	91%	83%	106%	102%	86%	100%	95%	103%	102%	100%
2018	127%	107%	93%	91%	96%	101%	89%	99%	100%	100%	96%	100%
2019	129%	104%	86%	94%	97%	101%	84%	106%	104%	98%	103%	100%

Tabel 22. Kostenproductiviteit (in procenten van de gerealiseerde kosten), rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld
Civiel recht												
2015	85%	84%	86%	74%	81%	77%	96%	89%	86%	82%	76%	83%
2016	84%	76%	78%	75%	83%	75%	84%	76%	90%	79%	71%	79%
2017	84%	77%	72%	82%	76%	70%	84%	75%	92%	81%	63%	77%
2018	84%	71%	82%	73%	75%	72%	90%	68%	89%	78%	55%	75%
2019	71%	70%	73%	70%	74%	68%	63%	70%	89%	73%	55%	70%
Bestuursrecht												
2015	117%	139%	116%	105%	109%	131%	131%	119%	101%	124%	130%	120%
2016	111%	137%	138%	139%	108%	111%	123%	112%	115%	129%	135%	123%
2017	98%	120%	120%	101%	111%	111%	113%	91%	103%	118%	102%	109%
2018	109%	101%	96%	105%	101%	100%	105%	91%	104%	104%	96%	101%
2019	117%	95%	80%	112%	105%	98%	92%	104%	107%	100%	88%	99%
Vreemdelingenkamer												
2015	106%	121%	177%	155%	134%	81%	85%	85%	121%	98%	93%	107%
2016	96%	119%	81%	73%	148%	83%	84%	91%	106%	104%	122%	98%
2017	94%	133%	100%	98%	101%	106%	104%	110%	95%	95%	118%	104%
2018	91%	174%	136%	103%	93%	119%	111%	106%	112%	107%	115%	111%
2019	100%	133%	157%	102%	94%	115%	128%	123%	132%	111%	138%	117%
Belastingrecht												
2015	105%	98%	108%	101%	101%	106%	84%	89%	93%	104%	173%	110%
2016	101%	87%	129%	59%	100%	100%	80%	1049%	59%	111%	180%	169%
2017	98%	115%	101%	269%	1103%	135%	74%	72%	128%	90%	106%	145%
2018	97%	98%	108%	125%	126%	102%	76%	74%	139%	79%	80%	95%
2019	139%	106%	127%	147%	131%	180%	76%	55%	131%	68%	92%	115%
Strafrecht												
2015	104%	83%	107%	77%	109%	88%	84%	97%	90%	93%	85%	93%
2016	86%	80%	93%	81%	101%	82%	82%	94%	83%	82%	83%	86%
2017	97%	90%	103%	75%	97%	88%	97%	103%	96%	96%	89%	94%
2018	98%	86%	98%	83%	87%	92%	83%	109%	91%	87%	75%	90%
2019	94%	87%	84%	90%	83%	88%	81%	104%	83%	82%	71%	86%

Tabel 22. Kostenproductiviteit (in procenten van de gerealiseerde kosten), rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld
Kantonzaken												
2015	98%	95%	100%	114%	103%	88%	86%	99%	99%	104%	94%	98%
2016	88%	93%	94%	92%	87%	88%	88%	94%	94%	114%	90%	93%
2017	74%	88%	95%	82%	80%	86%	86%	87%	98%	98%	77%	86%
2018	67%	83%	72%	81%	82%	86%	65%	85%	91%	101%	72%	79%
2019	83%	86%	77%	76%	76%	93%	93%	80%	91%	95%	72%	83%
Totaal												
2015	100%	95%	101%	90%	99%	89%	93%	98%	94%	96%	94%	96%
2016	91%	91%	95%	87%	94%	85%	88%	114%	92%	96%	94%	93%
2017	89%	93%	93%	86%	99%	88%	91%	89%	96%	95%	81%	91%
2018	89%	86%	89%	83%	84%	88%	83%	88%	93%	90%	71%	86%
2019	90%	86%	84%	84%	82%	91%	80%	89%	92%	85%	72%	85%
Bestuursrecht, inclusief Vreemdelingenkamer & belasting												
2015	112%	125%	118%	111%	110%	111%	107%	107%	104%	115%	133%	115%
2016	107%	124%	123%	109%	114%	100%	103%	208%	105%	123%	145%	123%
2017	96%	122%	110%	110%	164%	114%	102%	95%	101%	110%	106%	112%
2018	101%	112%	107%	105%	99%	106%	100%	95%	110%	103%	96%	103%
2019	112%	107%	108%	109%	103%	125%	99%	104%	120%	102%	100%	108%
Civiel + kanton												
2015	89%	88%	91%	89%	89%	80%	90%	92%	90%	90%	82%	88%
2016	86%	84%	85%	82%	85%	80%	86%	83%	92%	93%	78%	85%
2017	79%	82%	81%	82%	78%	77%	85%	80%	94%	88%	69%	81%
2018	76%	75%	77%	76%	78%	78%	77%	75%	90%	87%	61%	77%
2019	76%	76%	74%	73%	75%	78%	74%	75%	90%	81%	61%	75%

Tabel 23. Arbeidsproductiviteit (financieringswaarde per fte) ten opzichte van het landelijk gemiddelde, rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld
2015	111%	96%	106%	92%	100%	92%	97%	103%	106%	99%	100%	100%
2016	102%	95%	101%	94%	96%	91%	95%	124%	109%	101%	100%	100%
2017	103%	99%	100%	98%	104%	97%	96%	101%	108%	104%	90%	100%
2018	107%	98%	102%	103%	95%	99%	95%	105%	111%	102%	86%	100%
2019	111%	98%	97%	101%	93%	105%	97%	109%	110%	96%	89%	100%

Tabel 24. Financieel resultaat als percentage van de omzet, rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld
2015	2,2%	-1,9%	2,2%	-5,2%	0,2%	-4,1%	-4,0%	1,4%	1,7%	0,1%	-2,8%	-0,7%
2016	-1,6%	-4,5%	-1,1%	-8,1%	-3,2%	-9,8%	-8,0%	10,2%	-1,0%	-0,9%	-1,9%	-2,5%
2017	-6,8%	-3,2%	-6,0%	-13,6%	0,9%	-9,1%	-5,2%	-9,8%	-1,7%	-2,5%	-14,6%	-6,0%
2018	-6,2%	-8,0%	-9,4%	-15,6%	-15,0%	-10,4%	-15,9%	-10,1%	-3,9%	-5,8%	-31,9%	-11,2%
2019	-10,3%	-10,7%	-14,8%	-15,6%	-18,1%	-10,6%	-19,3%	-9,4%	-6,3%	-11,6%	-33,8%	-14,1%

Tabel 25. Eigen vermogen als percentage van de gemiddelde omzet, rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld
2015	4,0%	1,0%	4,5%	-5,0%	1,6%	-3,9%	-4,0%	2,2%	3,1%	0,3%	-2,8%	0,3%
2016	1,5%	-3,5%	1,9%	-7,9%	-1,6%	-9,1%	-7,9%	13,4%	2,0%	-0,6%	-2,0%	-1,2%
2017	-5,3%	-3,2%	-4,2%	-13,7%	0,9%	-9,4%	-5,4%	-6,6%	0,3%	-2,5%	-13,9%	-5,3%
2018	-6,1%	-7,7%	-8,8%	-14,8%	-13,4%	-10,2%	-15,0%	-9,5%	-3,6%	-5,8%	-28,5%	-10,6%
2019	-10,5%	-11,0%	-14,6%	-15,6%	-17,1%	-10,4%	-19,3%	-9,7%	-6,3%	-11,5%	-33,9%	-14,1%

Tabel 26. Ziekteverzuim, rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld
Ziekteverzuim	Rechterlijk ambtenaren (rechters)											
2015	3,8%	2,2%	3,4%	5,3%	3,5%	3,6%	2,2%	3,3%	4,1%	4,6%	4,0%	3,6%
2016	5,0%	1,9%	3,0%	6,0%	4,3%	2,6%	2,7%	3,1%	1,7%	4,3%	3,1%	3,4%
2017	2,5%	2,2%	2,6%	2,8%	4,0%	3,3%	3,5%	1,9%	4,4%	3,2%	3,2%	3,1%
2018	3,1%	2,9%	2,5%	2,9%	4,4%	2,9%	3,8%	3,5%	4,7%	2,7%	4,4%	3,4%
2019	3,9%	2,0%	4,4%	3,4%	4,4%	4,2%	4,7%	2,6%	4,2%	3,3%	4,7%	3,8%
2017-2019	3,2%	2,4%	3,2%	3,0%	4,3%	3,5%	4,0%	2,7%	4,4%	3,1%	4,1%	3,4%
Ziekteverzuim	Ondersteunend personeel											
2015	5,9%	4,0%	5,1%	6,3%	5,1%	5,0%	7,1%	5,5%	4,1%	5,9%	4,9%	5,4%
2016	6,5%	5,2%	5,7%	5,7%	6,3%	6,2%	7,0%	6,0%	5,3%	5,4%	4,5%	5,8%
2017	7,2%	5,1%	5,3%	5,1%	5,0%	7,0%	7,7%	6,0%	5,3%	5,2%	3,4%	5,7%
2018	7,3%	5,0%	6,9%	6,5%	6,5%	5,7%	8,2%	6,8%	5,3%	6,7%	5,7%	6,4%
2019	7,3%	5,0%	6,5%	4,9%	7,6%	5,5%	7,6%	5,7%	6,1%	5,6%	6,2%	6,2%
2017-2019	7,3%	5,0%	6,2%	5,5%	6,4%	6,1%	7,8%	6,2%	5,6%	5,8%	5,1%	6,1%

Tabel 27. Aandeel rechters, rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld
Aandeel rechters	Percentage rechters op totaal personeelsbestand											
2015	22%	22%	24%	20%	24%	24%	22%	22%	22%	22%	21%	22,3%
2016	23%	23%	23%	21%	23%	24%	22%	23%	23%	21%	22%	22,3%
2017	24%	22%	22%	21%	23%	24%	21%	23%	23%	22%	21%	22,5%
2018	24%	22%	23%	22%	23%	23%	22%	24%	22%	23%	21%	22,7%
2019	22%	22%	21%	21%	23%	22%	21%	22%	21%	22%	20%	21,6%
2017-2019	23%	22%	22%	21%	23%	23%	21%	23%	22%	22%	21%	22,2%

Tabel 28. Man - vrouwverdeling, rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld
Man - vrouwverdeling	<i>Percentage vrouwen onder de rechterlijk ambtenaren (rechters)</i>											
2015	65%	63%	56%	53%	63%	72%	52%	54%	44%	62%	57%	58,3%
2016	67%	64%	57%	55%	63%	73%	54%	56%	46%	63%	57%	59,6%
2017	67%	66%	57%	56%	67%	73%	57%	58%	50%	62%	61%	61,3%
2018	67%	68%	61%	56%	68%	72%	57%	60%	55%	62%	61%	62,4%
2019	67%	67%	60%	57%	68%	71%	56%	63%	54%	62%	61%	63,0%
2017-2019	67%	67%	59%	57%	68%	72%	57%	60%	53%	62%	61%	62,2%
Man - vrouwverdeling	<i>Percentage vrouwen onder het ondersteunend personeel</i>											
2015	69%	69%	67%	68%	76%	72%	64%	69%	63%	76%	74%	69,6%
2016	69%	68%	66%	69%	77%	73%	65%	69%	65%	76%	73%	70,1%
2017	70%	70%	66%	69%	76%	75%	66%	72%	69%	77%	75%	71,3%
2018	71%	69%	67%	70%	75%	76%	67%	73%	68%	75%	75%	71,5%
2019	63%	70%	67%	72%	76%	75%	68%	73%	68%	75%	76%	71,1%
2017-2019	68%	70%	67%	70%	76%	75%	67%	72%	68%	76%	75%	71,3%

Tabel 29. Leeftijdsopbouw, rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld
Leeftijdsopbouw	<i>Rechterlijk ambtenaren (rechters)</i>											
2015												
tot en met 39 jaar	14%	17%	7%	8%	16%	11%	11%	14%	12%	10%	14%	12,1%
40 tot en met 49 jaar	30%	28%	37%	28%	37%	33%	30%	27%	24%	40%	34%	31,6%
50 tot en met 59 jaar	40%	39%	40%	44%	39%	40%	41%	43%	42%	35%	31%	39,3%
60 jaar en ouder	16%	16%	16%	20%	8%	17%	18%	17%	23%	15%	22%	17,0%
2016												
tot en met 39 jaar	12%	14%	10%	6%	15%	8%	10%	15%	12%	9%	14%	11,5%
40 tot en met 49 jaar	30%	30%	34%	30%	33%	35%	28%	25%	24%	38%	30%	30,6%
50 tot en met 59 jaar	41%	38%	34%	42%	41%	38%	42%	42%	40%	35%	35%	39,1%
60 jaar en ouder	16%	17%	21%	22%	11%	19%	20%	18%	24%	18%	21%	18,8%
2017												
tot en met 39 jaar	14%	17%	15%	9%	21%	13%	16%	22%	19%	15%	23%	16,6%
40 tot en met 49 jaar	34%	29%	35%	28%	29%	34%	26%	22%	21%	35%	28%	29,1%
50 tot en met 59 jaar	37%	34%	29%	35%	39%	35%	39%	34%	37%	32%	32%	34,8%
60 jaar en ouder	16%	20%	22%	27%	11%	19%	20%	22%	23%	18%	17%	19,5%
2018												
tot en met 39 jaar	14%	17%	14%	12%	19%	12%	19%	20%	21%	14%	16%	16,2%
40 tot en met 49 jaar	33%	29%	31%	23%	29%	28%	25%	26%	18%	32%	32%	27,8%
50 tot en met 59 jaar	33%	33%	31%	31%	36%	41%	34%	33%	34%	34%	32%	33,8%
60 jaar en ouder	20%	21%	23%	34%	15%	20%	22%	22%	27%	20%	19%	22,2%
2019												
tot en met 39 jaar	15%	17%	16%	14%	18%	11%	17%	20%	20%	13%	15%	16%
40 tot en met 49 jaar	27%	32%	28%	22%	28%	25%	23%	28%	21%	30%	32%	27%
50 tot en met 59 jaar	36%	32%	34%	32%	37%	43%	34%	31%	29%	37%	34%	35%
60 jaar en ouder	21%	20%	22%	33%	17%	21%	26%	21%	29%	21%	19%	22%

Tabel 29. Leeftijdsopbouw, rechtbanken

	Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld
Leeftijdsopbouw	<i>Ondersteunend personeel</i>											
2015												
tot en met 39 jaar	36%	48%	35%	29%	52%	36%	25%	30%	30%	43%	45%	37,1%
40 tot en met 49 jaar	30%	24%	28%	25%	27%	28%	36%	29%	32%	28%	25%	28,3%
50 tot en met 59 jaar	26%	21%	28%	34%	15%	28%	28%	29%	27%	23%	23%	25,8%
60 jaar en ouder	8%	8%	9%	12%	6%	8%	11%	11%	11%	6%	7%	8,8%
2016												
tot en met 39 jaar	37%	46%	36%	26%	52%	33%	26%	34%	30%	42%	44%	36,8%
40 tot en met 49 jaar	28%	24%	26%	25%	27%	30%	34%	27%	32%	28%	24%	27,7%
50 tot en met 59 jaar	27%	21%	29%	36%	15%	27%	29%	28%	29%	23%	23%	26,0%
60 jaar en ouder	8%	9%	9%	13%	6%	10%	10%	12%	10%	7%	10%	9,5%
2017												
tot en met 39 jaar	37%	46%	37%	27%	52%	34%	28%	35%	32%	40%	43%	37,5%
40 tot en met 49 jaar	27%	23%	24%	24%	27%	28%	30%	26%	29%	29%	25%	26,6%
50 tot en met 59 jaar	27%	21%	30%	35%	15%	27%	30%	27%	27%	22%	21%	25,8%
60 jaar en ouder	9%	9%	9%	14%	6%	11%	11%	11%	11%	8%	11%	10,1%
2018												
tot en met 39 jaar	38%	44%	38%	28%	50%	32%	32%	34%	32%	39%	41%	37,1%
40 tot en met 49 jaar	25%	24%	24%	23%	26%	29%	29%	27%	30%	28%	25%	26,3%
50 tot en met 59 jaar	27%	23%	30%	35%	18%	27%	30%	29%	28%	22%	22%	26,4%
60 jaar en ouder	10%	9%	8%	14%	6%	12%	9%	9%	10%	10%	12%	10,1%
2019												
tot en met 39 jaar	36%	44%	39%	31%	51%	31%	35%	34%	33%	39%	41%	38%
40 tot en met 49 jaar	26%	23%	24%	20%	25%	29%	25%	27%	28%	27%	26%	25%
50 tot en met 59 jaar	28%	22%	28%	33%	18%	26%	31%	28%	26%	24%	22%	25%
60 jaar en ouder	11%	11%	9%	17%	7%	15%	9%	11%	12%	11%	11%	11%

Tabel 30. Omvang naar in- en uitstroom van zaken, personele omvang en omzet (baten), rechtbanken

		Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld
Instroom													
2016	aantal zaken (maal duizend)	141	163	159	105	169	119	149	100	93	191	124	138
	% van landelijk gemiddelde	103%	119%	116%	76%	123%	87%	108%	73%	68%	139%	90%	100%
2017	aantal zaken (maal duizend)	133	160	165	114	161	123	151	108	98	186	118	138
	% van landelijk gemiddelde	97%	116%	120%	82%	117%	89%	110%	78%	71%	135%	85%	100%
2018	aantal zaken (maal duizend)	135	152	155	108	151	127	142	108	92	178	114	133
	% van landelijk gemiddelde	102%	114%	117%	81%	114%	96%	107%	81%	69%	134%	86%	100%
2019	aantal zaken (maal duizend)	138	153	157	105	154	132	150	105	96	180	111	135
	% van landelijk gemiddelde	103%	113%	116%	78%	114%	98%	111%	78%	71%	134%	83%	100%
2017-2019	aantal zaken (maal duizend)	135	155	159	109	155	127	148	107	95	181	114	135
	% van landelijk gemiddelde	100%	115%	118%	81%	115%	94%	109%	79%	71%	134%	85%	100%
Uitstroom													
2016	aantal zaken (maal duizend)	142	169	166	103	167	119	156	104	92	195	126	140
	% van landelijk gemiddelde	101%	121%	119%	74%	119%	85%	112%	74%	66%	139%	90%	100%
2017	aantal zaken (maal duizend)	130	161	164	120	159	126	153	109	99	182	114	138
	% van landelijk gemiddelde	94%	117%	119%	87%	115%	91%	111%	79%	72%	132%	83%	100%
2018	aantal zaken (maal duizend)	134	150	154	108	155	128	142	111	98	186	115	135
	% van landelijk gemiddelde	99%	111%	114%	80%	115%	95%	105%	82%	73%	138%	85%	100%
2019	aantal zaken (maal duizend)	138	153	163	108	153	131	153	105	94	182	108	135
	% van landelijk gemiddelde	102%	113%	120%	80%	113%	97%	113%	78%	69%	135%	80%	100%
2017-2019	aantal zaken (maal duizend)	134	155	160	112	156	128	149	109	97	184	112	136
	% van landelijk gemiddelde	98%	114%	118%	82%	114%	94%	110%	80%	71%	135%	83%	100%
Personeel													
2016	omvang (FTE)	763	878	656	493	714	589	618	508	396	846	586	641
	% van landelijk gemiddelde	119%	137%	102%	77%	111%	92%	96%	79%	62%	132%	91%	100%
2017	omvang (FTE)	785	846	680	493	743	604	635	529	432	859	606	656
	% van landelijk gemiddelde	120%	129%	104%	75%	113%	92%	97%	81%	66%	131%	92%	100%
2018	omvang (FTE)	799	846	683	481	755	633	652	536	435	884	630	667
	% van landelijk gemiddelde	120%	127%	102%	72%	113%	95%	98%	80%	65%	133%	94%	100%
2019	omvang (FTE)	794	842	701	491	742	606	660	527	448	896	620	666
	% van landelijk gemiddelde	119%	126%	105%	74%	111%	91%	99%	79%	67%	134%	93%	100%
2017-2019	omvang (FTE)	793	845	688	488	747	614	649	530	438	880	619	663
	% van landelijk gemiddelde	120%	127%	104%	74%	113%	93%	98%	80%	66%	133%	93%	100%

Tabel 30. Omvang naar in- en uitstroom van zaken, personele omvang en omzet (baten), rechtbanken

		Amsterdam	Den Haag	Gelderland	Limburg	Midden-Nederland	Noord-Holland	Noord-Nederland	Oost-Brabant	Overijssel	Rotterdam	Zeeland-West-Brabant	Gemiddeld
Omzet (baten)													
2016	omvang (in miljoen Euro)	71	68	54	38	55	47	48	49	37	72	48	53
	% van landelijk gemiddelde	133%	127%	101%	71%	103%	88%	90%	92%	69%	135%	90%	100%
2017	omvang (in miljoen Euro)	71	68	55	38	63	51	50	44	39	72	44	54
	% van landelijk gemiddelde	132%	126%	102%	71%	116%	95%	93%	80%	72%	133%	82%	100%
2018	omvang (in miljoen Euro)	69	65	50	36	54	47	45	42	37	71	39	50
	% van landelijk gemiddelde	136%	129%	99%	70%	106%	94%	90%	84%	73%	141%	78%	100%
2019	omvang (in miljoen Euro)	72	69	52	37	54	48	47	45	39	71	42	52
	% van landelijk gemiddelde	137%	132%	99%	71%	103%	92%	91%	86%	74%	136%	80%	100%
2017-2019	omvang (in miljoen Euro)	71	67	52	37	57	49	48	44	38	72	42	52
	% van landelijk gemiddelde	135%	129%	100%	71%	108%	93%	91%	84%	73%	137%	80%	100%

BIJLAGE 3 TABELLEN GERECHTSHOVEN EN BIJZONDERE COLLEGES

Tabel 1. Waarderingscores van procespartijen voor het rechtspreken, hoven en colleges, KWO 2017			
Tabel 2. Waarderingscores van procespartijen voor de duur van de procedure, hoven en colleges, KWO 2017			
Tabel 3. Gerealiseerde doorlooptijden Strafrecht, hoven			
Tabel 4. Gerealiseerde doorlooptijden Handel (civiel recht), hoven			
Tabel 5. Gerealiseerde doorlooptijden Familie (civiel recht), hoven			
Tabel 6. Gerealiseerde doorlooptijden Belasting, hoven			
Tabel 7. Promis, hoven			
Tabel 8. MK aandeel, hoven			
Tabel 9. Gepubliceerde uitspraken, hoven			
Tabel 10. Aantal ingediende en gegronde klachten, hoven			
Tabel 11. Aantal ingediende en gehonoreerde wrakingsverzoeken, hoven			
Tabel 12. Aantal afgeronde mediations per 1.000 rechtszaken en percentage mediations met (gedeeltelijke) overeenstemming, hoven			
Tabel 13. Productieaantal versus instroom (percentage), hoven			
Tabel 14. Productieaantal versus afspraak (percentage), hoven			
Tabel 15. Relatieve zaakwaarte (o.b.v. gemiddelde financieringswaarde per zaak) t.o.v landelijk gemiddelde (realisatie), hoven			
Tabel 16. Kostenproductiviteit (in procenten van de gerealiseerde kosten), hoven			
Tabel 17. Arbeidsproductiviteit (gerealiseerde gewogen productie per fte) ten opzichte van het landelijk gemiddelde, hoven	129		
Tabel 18. Financieel resultaat als percentage van de omzet, hoven	116		129
Tabel 19. Eigen vermogen als percentage van de gemiddelde omzet, hoven			129
Tabel 20. Ziekteverzuim, hoven			130
Tabel 21. Aandeel raadsheren, hoven	117		130
Tabel 22. Man - vrouwverdeling, hoven	118		131
Tabel 23. Leeftijdsopbouw, hoven	120		132
Tabel 24. Omvang naar in- en uitstroom van zaken, personele omvang en omzet (baten), hoven en colleges	121		134
Tabel 25. Mediation, publicatie van uitspraken, klachten en wrakingen, CRvB	122		136
Tabel 26. Productieaantal versus instroom (percentage) en productieaantal versus afspraak (percentage), CRvB	122		136
Tabel 27. Kostenproductiviteit (in procenten van de gerealiseerde kosten), CRvB	123		136
Tabel 28. Financieel resultaat, eigen vermogen, CRvB	124		136
Tabel 29. Ziekteverzuim, aandeel raadsheren, man - vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, CRvB	124		137
Tabel 30. Mediation, publicatie van uitspraken, klachten en wrakingen, CBb	125		138
Tabel 31. Productieaantal versus instroom (percentage) en productieaantal versus afspraak (percentage), CBb	126		138
Tabel 32. Financieel resultaat, eigen vermogen, CBb	127		138
Tabel 33. Ziekteverzuim, aandeel raadsheren, man - vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, CBb	128		139

Tabel 1. Waarderingscores van procespartijen voor het rechtspreken, hoven en colleges, KWO 2017

	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Gemiddelde hoven	CRvB	CBB	Gemiddelde colleges	Gemiddelde totaal
Rechtzoekenden									
Deskundigheid van de rechter	66	83	80	85	79	72	88	79	79
Onpartijdigheid van de rechter	55	73	74	72	69	66	88	75	71
Bejegening door de rechter	77	81	80	85	81	68	94	79	81
Ruimte die rechter geeft aan verhaal rechtszoekende	79	79	81	86	81	71	89	79	81
Luisteren door rechter naar standpunten	81	84	82	89	84	74	94	83	84
Inleven van de rechter in de situatie	57	68	66	71	66	51	91	68	67
Begrijpelijkheid van het besprokene	74	85	78	89	82	49	92	68	78
Rechter neemt partij serieus	78	79	82	83	80	70	97	82	81
Wijze van omgang met de rechtzoekende	85	86	86	89	87	80	94	86	87
Wijze van omgang met de professional	89	88	87	91	88	83	100	89	90
Uitspraak	80	79	85	61	77				77
Gemiddelde score rechtzoekenden	70	79	80	76	77	69	90	78	77
Professionals									
Deskundigheid van de rechter	89	75	75	75	78	94	77	92	81
Onpartijdigheid van de rechter	87	76	64	74	75	85	87	85	79
Bejegening door de rechter	84	75	70	78	77	88	87	87	80
Ruimte die rechter partijen biedt voor hun verhaal	84	75	64	80	75	93	90	93	81
Luisteren door rechter naar standpunten	80	77	66	69	73	91	82	90	77
Inleven van de rechter in de situatie	76	67	64	65	68	79	81	79	72
Begrijpelijkheid van het besprokene	89	87	83	90	87	93	92	93	89
Rechter neemt partij serieus	82	70	66	74	72	85	87	85	77
Wijze van omgang met de rechtzoekende	83	67	69	76	73	87	87	87	78
Wijze van omgang met de professional	93	77	71	86	81	87	85	87	83
Wijze van omgang met verdachte/client	81	66	67	74	72	87	88	87	77
Wijze van omgang met OVJ	89	89	82	85	86				86
Uitspraak	69	67	45	64	62	81	66	79	65
Motivering van de beslissing	55	69	46	59	58	74	59	73	60
Begrijpelijkheid van de beslissing	65	71	42	68	62	79	63	78	65
Rechtseenheid	73	56	47	53	57	79	81	80	65
Gemiddelde score professionals	82	73	63	73	73	87	79	86	76
Professionals en rechtzoekenden									
Gemiddelde professionals en rechtzoekenden	76	76	72	74	75	78	84	82	77
Vergelijking met 2014	=	=	=	=	=	-	=	-	=

Tabel 2. Waarderingscores van procespartijen voor de duur van de procedure, hoven en colleges, KWO 2017

	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Gemiddelde hoven	CRvB	CBb	Gemiddelde colleges	Gemiddelde totaal
Rechtzoekenden	-8	12	15	-6	5	-28	-3	-17	-3
Professionals	-6	-7	2	-27	-9	-35	-54	-37	-21
Gemiddeld rechtzoekenden en professionals	-7	3	9	-16	-2	-32	-28	-27	-12

Tabel 3. Gerealiseerde doorlooptijden Strafrecht, hoven

	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Gemiddelde	Norm
Meervoudige Kamer-zaken						
<i>Percentage zaken afgedaan binnen 9 maanden</i>						
2015	70%	54%	70%	70%	65%	85%
2016	75%	44%	74%	65%	64%	85%
2017	73%	49%	76%	66%	65%	85%
2018	70%	42%	73%	69%	62%	85%
2019	59%	28%	61%	56%	51%	85%
2017-2019	67%	40%	70%	64%	59%	85%
EK-strafzaken, niet kantonappellen						
<i>Percentage zaken afgedaan binnen 6 maanden</i>						
2015	85%	43%	44%	80%	55%	85%
2016	61%	38%	54%	89%	49%	85%
2017	82%	28%	58%	72%	50%	85%
2018	59%	16%	46%	54%	36%	85%
2019	46%	22%	54%	23%	35%	85%
2017-2019	62%	22%	53%	50%	40%	85%
EK-strafzaken, kantonappellen						
<i>Percentage zaken afgedaan binnen 6 maanden</i>						
2015	86%	30%	87%	80%	68%	85%
2016	78%	36%	62%	89%	61%	85%
2017	85%	38%	46%	80%	57%	85%
2018	88%	26%	19%	29%	38%	85%
2019	76%	9%	41%	24%	37%	85%
2017-2019	83%	24%	36%	44%	44%	85%
Raadkamerzaken over voorlopige hechtenis						
<i>Percentage zaken afgedaan binnen 2 weken</i>						
2015	76%	76%	61%	77%	71%	90%
2016	65%	77%	70%	69%	71%	90%
2017	70%	82%	83%	81%	80%	90%
2018	73%	73%	75%	65%	72%	90%
2019	75%	75%	82%	52%	72%	90%
2017-2019	72%	77%	80%	66%	75%	90%
Raadkamerzaken niet over voorlopige hechtenis						
<i>Percentage zaken afgedaan binnen 4 maanden</i>						
2015	57%	48%	60%	69%	58%	80%
2016	37%	53%	44%	70%	51%	80%
2017	50%	55%	32%	68%	50%	80%
2018	64%	49%	27%	33%	44%	80%
2019	43%	57%	32%	25%	40%	80%
2017-2019	53%	54%	30%	42%	45%	80%

Tabel 3. Gerealiseerde doorlooptijden Strafrecht, hoven

	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Gemiddelde	Norm
Klachten niet vervolgen (12 Sv)						
<i>Percentage zaken afgedaan binnen 6 maanden</i>						
2015	28%	18%	49%	52%	34%	85%
2016	26%	16%	42%	51%	32%	85%
2017	22%	20%	55%	34%	30%	85%
2018	32%	21%	50%	42%	34%	85%
2019	37%	20%	41%	32%	30%	85%
2017-2019	30%	20%	49%	36%	31%	85%
Uitwerken MK strafzaak i.v.m. cassatie						
<i>Percentage zaken afgedaan binnen 6 maanden</i>						
2015	68%	75%	64%	39%	65%	100%
2016	73%	83%	64%	30%	66%	100%
2017	62%	85%	66%	51%	68%	100%
2018	63%	63%	66%	68%	65%	100%
2019	66%	57%	65%	75%	65%	100%
2017-2019	64%	68%	66%	65%	66%	100%

Tabel 4. Gerealiseerde doorlooptijden Handel (civiel recht), hoven

	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Gemiddelde	Norm
Handelszaken dagvaardingszaken						
<i>Percentage zaken afgedaan binnen 1 jaar</i>						
2015	58%	43%	50%	42%	48%	70%
2016	55%	36%	57%	40%	46%	70%
2017	50%	31%	57%	34%	42%	70%
2018	46%	31%	50%	35%	39%	70%
2019	44%	34%	50%	37%	40%	70%
2017-2019	46%	32%	52%	35%	40%	70%
Handelszaken dagvaardingszaken						
<i>Percentage zaken afgedaan binnen 2 jaar</i>						
2015	84%	79%	83%	77%	81%	90%
2016	88%	73%	88%	81%	82%	90%
2017	87%	71%	86%	78%	80%	90%
2018	85%	68%	85%	80%	78%	90%
2019	86%	71%	87%	76%	78%	90%
2017-2019	86%	70%	86%	78%	79%	90%
Insolventierekosten						
<i>Percentage zaken afgedaan binnen 2 maanden</i>						
2015	45%	47%	89%	71%	65%	90%
2016	78%	29%	62%	33%	46%	90%
2017	58%	59%	24%	44%	45%	90%
2018	73%	71%	88%	41%	68%	90%
2019	47%	69%	72%	84%	70%	90%
2017-2019	59%	66%	61%	56%	61%	90%
Handelsrekenen, niet insolventie						
<i>Percentage zaken afgedaan binnen 6 maanden</i>						
2015	34%	52%	57%	61%	46%	90%
2016	46%	66%	65%	65%	60%	90%
2017	30%	63%	48%	63%	48%	90%
2018	30%	72%	41%	68%	51%	90%
2019	25%	61%	41%	58%	45%	90%
2017-2019	28%	65%	43%	63%	48%	90%

Tabel 5. Gerealiseerde doorlooptijden Familie (civiel recht), hoven

	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Gemiddelde	Norm
Familierekest	<i>Percentage zaken afgedaan binnen 1 jaar</i>					
2015	89%	91%	92%	89%	90%	90%
2016	89%	92%	92%	88%	91%	90%
2017	85%	88%	87%	85%	87%	90%
2018	81%	91%	89%	78%	87%	90%
2019	77%	91%	93%	85%	88%	90%
2017-2019	81%	90%	90%	83%	87%	90%
- waarvan Jeugdbeschermingszaken	<i>Percentage zaken afgedaan binnen 4 maanden</i>					
2015	74%	81%	91%	90%	84%	90%
2016	72%	69%	87%	80%	77%	90%
2017	63%	59%	78%	81%	69%	90%
2018	56%	73%	90%	79%	76%	90%
2019	42%	72%	94%	76%	72%	90%
2017-2019	54%	68%	87%	79%	72%	90%

Tabel 6. Gerealiseerde doorlooptijden Belasting, hoven

	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Gemiddelde	Norm
Belastingzaken	<i>Percentage zaken afgedaan binnen 1 jaar</i>					
2015	54%	46%	70%	28%	51%	70%
2016	38%	30%	60%	87%	67%	70%
2017	42%	29%	89%	15%	40%	70%
2018	41%	35%	91%	27%	50%	70%
2019	60%	34%	87%	30%	51%	70%
2017-2019	48%	33%	89%	24%	47%	70%
Belastingzaken	<i>Percentage zaken afgedaan binnen 18 maanden</i>					
2015	75%	74%	94%	66%	79%	90%
2016	63%	72%	89%	93%	85%	90%
2017	79%	60%	95%	56%	69%	90%
2018	91%	67%	97%	66%	79%	90%
2019	89%	71%	97%	72%	81%	90%
2017-2019	86%	66%	96%	65%	76%	90%

Tabel 7. Promis, hoven

	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Gemiddelde	Norm
Goede bewijsmotivering Straf (Promis)	<i>Percentage MK-zaken afgedaan volgens Promis</i>					
2015	57%	46%	50%	76%	55%	50%
2016	59%	45%	52%	81%	56%	50%
2017	59%	47%	46%	74%	54%	50%
2018	72%	53%	50%	76%	61%	50%
2019	68%	55%	50%	73%	61%	50%
2017-2019	66%	52%	49%	75%	59%	50%

Tabel 8. MK aandeel, hoven

	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Gemiddelde	Norm
Rijksbelastingzaken	<i>Percentage meervoudige kamer</i>					
2015	86%	90%	96%	93%	92%	90%
2016	83%	94%	93%	98%	95%	90%
2017	90%	89%	97%	92%	92%	90%
2018	95%	91%	97%	94%	94%	90%
2019	98%	95%	96%	93%	95%	90%
2017-2019	94%	92%	97%	93%	94%	90%
Strafzaken	<i>Percentage meervoudige kamer</i>					
2015	90%	85%	88%	93%	89%	85%
2016	97%	90%	92%	97%	93%	85%
2017	98%	95%	94%	97%	96%	85%
2018	98%	94%	94%	97%	95%	85%
2019	93%	86%	90%	96%	91%	85%
2017-2019	96%	92%	93%	96%	94%	85%

Tabel 9. Gepubliceerde uitspraken, hoven

	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Gemiddelde
Publicatiegraad	Aantal gepubliceerde uitspraken*				
2015	190‰	111‰	100‰	192‰	141‰
2016	247‰	119‰	98‰	121‰	140‰
2017	278‰	144‰	114‰	228‰	180‰
2018	341‰	168‰	120‰	230‰	203‰
2019	370‰	216‰	134‰	241‰	233‰
2017-2019	330‰	176‰	123‰	233‰	205‰

*: In promille van het aantal uitspraken in relevante zaaks categorieën.

Tabel 10. Aantal ingediende en gegrunde klachten, hoven

	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Gemiddelde
Klachten	Aantal klachten per 10.000 rechtszaken				
2015	44,4	32,5	18,4	71,7	38,9
2016	53,2	54,1	31,1	49,6	47,2
2017	36,1	39,7	27,1	40,7	36,0
2018	55,5	56,1	36,8	58,6	51,6
2019	83,5	53,3	33,7	51,6	54,4
2017-2019	58,4	49,7	32,6	50,3	47,3
Klachten	Percentage gegrunde klachten				
2015	25%	9%	12%	12%	15%
2016	5%	9%	20%	17%	12%
2017	8%	16%	17%	21%	16%
2018	29%	9%	17%	7%	15%
2019	4%	7%	8%	10%	7%
2017-2019	14%	11%	14%	13%	12%
Klachten	Aantal gegrunde klachten per 10.000 rechtszaken				
2015	11,1	2,9	2,1	8,7	5,6
2016	2,7	5,0	6,4	8,9	5,8
2017	2,9	6,5	4,5	8,5	5,7
2018	15,4	5,3	6,4	4,0	7,3
2019	3,0	3,8	2,5	5,1	3,6
2017-2019	7,1	5,2	4,5	5,9	5,5

Tabel 11. Aantal ingediende en gehonoreerde wrakingsverzoeken, hoven

	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Gemiddelde
Wrakingsverzoeken	Aantal ingediende wrakingsverzoeken				
2015	22	33	21	21	97
2016	25	47	7	9	88
2017	18	52	20	17	107
2018	20	108	28	12	168
2019	16	50	26	20	112
2017-2019	18	70	25	16	129
Wrakingsverzoeken	Aantal gehonoreerde wrakingsverzoeken				
2015	3	2	1	1	7
2016	0	5	2	0	7
2017	1	3	2	0	6
2018	0	4	1	0	5
2019	1	0	0	0	1
2017-2019	1	2	1	0	4

Tabel 12. Aantal afgeronde mediations per 1.000 rechtszaken en percentage mediations met (gedeeltelijke) overeenstemming, hoven

	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Gemiddelde
Mediation	Aantal afgeronde mediationpogingen*				
2015	9‰	6‰	3‰	23‰	10‰
2016	7‰	6‰	4‰	21‰	10‰
2017	13‰	9‰	6‰	21‰	12‰
2018	16‰	8‰	6‰	31‰	14‰
2019	18‰	8‰	6‰	30‰	14‰
2017-2019	16‰	8‰	6‰	27‰	13‰
Mediation	Percentage mediationpogingen afgesloten met (gedeeltelijke) overeenstemming				
2015	48%	52%	43%	48%	48%
2016	30%	52%	50%	44%	44%
2017	39%	66%	50%	42%	48%
2018	53%	71%	55%	50%	55%
2019	55%	53%	39%	39%	46%
2017-2019	49%	63%	48%	44%	50%

*: In promille van het aantal uitspraken in relevante zaaks categorieën.

Tabel 13. Productieaantal versus instroom (percentage), hoven

	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Gemiddelde
Civiel recht					
2015	101%	92%	101%	98%	97%
2016	99%	96%	96%	98%	97%
2017	100%	104%	106%	110%	105%
2018	99%	108%	106%	103%	105%
2019	98%	104%	103%	111%	104%
Belastingrecht					
2015	124%	74%	122%	78%	95%
2016	162%	96%	188%	98%	111%
2017	102%	120%	101%	156%	121%
2018	74%	104%	89%	112%	95%
2019	39%	72%	109%	110%	72%
Strafrecht					
2015	96%	94%	101%	92%	96%
2016	103%	100%	107%	102%	103%
2017	100%	98%	99%	93%	98%
2018	98%	94%	101%	90%	96%
2019	94%	92%	100%	92%	95%
Totaal					
2015	99%	92%	102%	92%	96%
2016	105%	99%	108%	100%	103%
2017	100%	101%	101%	103%	101%
2018	96%	98%	101%	95%	98%
2019	87%	93%	101%	98%	95%

Tabel 14. Productieaantal versus afspraak (percentage), hoven

	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Gemiddelde
Civil recht					
2015	81%	87%	85%	87%	85%
2016	82%	94%	101%	86%	91%
2017	72%	95%	87%	99%	89%
2018	86%	93%	84%	95%	90%
2019	88%	92%	81%	97%	90%
Belastingrecht					
2015	111%	111%	130%	96%	112%
2016	93%	138%	88%	357%	168%
2017	86%	128%	98%	103%	107%
2018	86%	98%	108%	73%	91%
2019	116%	107%	89%	102%	102%
Strafrecht					
2015	89%	90%	97%	87%	91%
2016	92%	92%	103%	98%	96%
2017	88%	95%	95%	92%	93%
2018	84%	90%	95%	99%	91%
2019	97%	84%	90%	94%	90%
Totaal					
2015	88%	90%	96%	88%	91%
2016	90%	95%	101%	119%	100%
2017	83%	97%	93%	96%	93%
2018	85%	92%	93%	95%	91%
2019	96%	88%	88%	96%	91%

Tabel 15. Relatieve zaakwaarte (o.b.v. gemiddelde financieringswaarde per zaak) t.o.v landelijk gemiddelde (realisatie), hoven

	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Gemiddelde
Civil recht					
2015	98%	99%	103%	100%	100%
2016	108%	96%	100%	100%	100%
2017	106%	98%	98%	100%	100%
2018	102%	100%	97%	101%	100%
2019	100%	100%	99%	101%	100%
Belastingrecht					
2015	103%	95%	104%	98%	100%
2016	90%	89%	98%	107%	100%
2017	105%	91%	110%	103%	100%
2018	93%	100%	104%	99%	100%
2019	105%	94%	102%	104%	100%
Strafrecht					
2015	97%	103%	99%	101%	100%
2016	106%	98%	100%	97%	100%
2017	100%	101%	96%	103%	100%
2018	106%	99%	97%	101%	100%
2019	112%	96%	93%	103%	100%
Totaal					
2015	97%	101%	100%	102%	100%
2016	96%	90%	92%	125%	100%
2017	97%	99%	96%	110%	100%
2018	99%	101%	96%	103%	100%
2019	102%	101%	94%	105%	100%

Tabel 16. Kostenproductiviteit (in procenten van de gerealiseerde kosten), hoven

	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Gemiddelde
Civil recht					
2015	62%	70%	76%	76%	71%
2016	78%	86%	98%	88%	87%
2017	81%	96%	94%	98%	93%
2018	84%	95%	92%	93%	92%
2019	85%	87%	81%	92%	86%
Belastingrecht					
2015	121%	74%	125%	94%	101%
2016	202%	166%	172%	572%	288%
2017	186%	160%	162%	176%	168%
2018	143%	149%	165%	114%	142%
2019	171%	137%	137%	115%	136%
Strafrecht					
2015	97%	133%	114%	100%	112%
2016	83%	96%	93%	81%	89%
2017	81%	104%	92%	82%	91%
2018	82%	95%	85%	82%	87%
2019	78%	83%	79%	74%	79%
Totaal					
2015	84%	98%	100%	88%	93%
2016	89%	98%	103%	147%	108%
2017	86%	106%	99%	100%	99%
2018	87%	100%	96%	91%	94%
2019	87%	90%	85%	87%	88%

Tabel 17. Arbeidsproductiviteit (gerealiseerde gewogen productie per fte) ten opzichte van het landelijk gemiddelde, hoven

	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Gemiddelde
2015	88%	101%	119%	94%	100%
2016	82%	85%	106%	137%	100%
2017	84%	101%	115%	100%	100%
2018	89%	101%	113%	96%	100%
2019	97%	99%	107%	99%	100%

Tabel 18. Financieel resultaat als percentage van de omzet, hoven

	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Gemiddelde
2015	-4,5%	3,2%	0,4%	-6,0%	-1,1%
2016	-2,2%	1,4%	3,3%	24,4%	6,7%
2017	-11,2%	6,4%	2,4%	0,5%	0,4%
2018	-8,9%	1,9%	-1,4%	-9,1%	-3,3%
2019	-13,4%	-4,5%	-7,8%	-14,5%	-9,2%

Tabel 19. Eigen vermogen als percentage van de gemiddelde omzet, hoven

	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Gemiddelde
2015	-4,4%	6,1%	3,2%	-5,8%	0,4%
2016	-2,2%	4,3%	6,1%	30,8%	8,7%
2017	-10,8%	9,8%	5,5%	3,3%	2,7%
2018	-8,6%	4,8%	1,6%	-4,7%	-0,9%
2019	-13,4%	-1,5%	-5,8%	-13,9%	-7,5%

Tabel 20. Ziekteverzuim, hoven

	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Gemiddelde
Ziekteverzuim	<i>Rechterlijk ambtenaren (raadsheren)</i>				
2015	2,2%	4,0%	2,3%	3,8%	3,1%
2016	2,0%	3,7%	1,7%	3,9%	2,8%
2017	3,8%	3,0%	2,3%	3,3%	3,1%
2018	4,5%	3,1%	0,9%	3,3%	2,9%
2019	3,1%	2,8%	2,2%	3,5%	2,8%
2017-2019	3,8%	3,0%	1,8%	3,4%	2,9%
Ziekteverzuim	<i>Ondersteunend personeel</i>				
2015	5,6%	4,9%	5,1%	3,9%	4,9%
2016	5,4%	4,4%	2,8%	6,2%	4,7%
2017	6,6%	6,3%	3,4%	5,5%	5,7%
2018	5,3%	6,4%	3,4%	4,4%	5,2%
2019	5,9%	8,4%	3,8%	5,6%	6,4%
2017-2019	5,9%	7,0%	3,5%	5,2%	5,8%

Tabel 21. Aandeel raadsheren, hoven

	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Gemiddelde
Aandeel raadsheren	<i>Percentage raadsheren op totaal personeelsbestand</i>				
2015	34%	33%	47%	37%	37%
2016	36%	33%	48%	39%	38%
2017	36%	35%	47%	37%	38%
2018	36%	35%	47%	36%	38%
2019	36%	35%	49%	35%	38%
2017-2019	36%	35%	48%	36%	38%

Tabel 22. Man - vrouwverdeling, hoven

	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Gemiddelde
Man - vrouwverdeling	<i>Percentage vrouwen onder de rechterlijk ambtenaren (raadsheren)</i>				
2015	42%	42%	49%	50%	45%
2016	42%	43%	51%	48%	46%
2017	47%	45%	56%	49%	49%
2018	47%	49%	55%	52%	50%
2019	50%	51%	56%	51%	52%
2017-2019	48%	48%	56%	50%	51%
Man - vrouwverdeling	<i>Percentage vrouwen onder het ondersteunend personeel</i>				
2015	68%	75%	73%	72%	72%
2016	71%	75%	75%	73%	74%
2017	73%	77%	78%	71%	75%
2018	74%	76%	76%	73%	75%
2019	76%	76%	76%	74%	76%
2017-2019	74%	76%	76%	73%	75%

Tabel 23. Leeftijdsopbouw, hoven

	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Gemiddelde
Leeftijdsopbouw	<i>Rechterlijk ambtenaren (raadsheren)</i>				
2015					
tot en met 39 jaar	1%	0%	1%	1%	1%
40 tot en met 49 jaar	21%	20%	20%	10%	18%
50 tot en met 59 jaar	50%	50%	45%	57%	50%
60 jaar en ouder	28%	30%	34%	33%	31%
2016					
tot en met 39 jaar	0%	1%	1%	0%	0%
40 tot en met 49 jaar	17%	16%	17%	13%	16%
50 tot en met 59 jaar	54%	48%	47%	56%	51%
60 jaar en ouder	28%	35%	36%	32%	33%
2017					
tot en met 39 jaar	1%	0%	1%	1%	1%
40 tot en met 49 jaar	19%	17%	22%	14%	18%
50 tot en met 59 jaar	52%	51%	41%	49%	48%
60 jaar en ouder	29%	32%	36%	36%	33%
2018					
tot en met 39 jaar	1%	0%	1%	2%	1%
40 tot en met 49 jaar	20%	16%	17%	15%	17%
50 tot en met 59 jaar	49%	53%	45%	47%	49%
60 jaar en ouder	31%	31%	38%	36%	34%
2019					
tot en met 39 jaar	0%	0%	1%	2%	1%
40 tot en met 49 jaar	18%	14%	15%	15%	16%
50 tot en met 59 jaar	49%	53%	44%	41%	47%
60 jaar en ouder	33%	33%	41%	41%	36%

Tabel 23. Leeftijdsopbouw, hoven

	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Gemiddelde
Leeftijdsopbouw	<i>Ondersteunend personeel</i>				
2015					
tot en met 39 jaar	39%	44%	44%	46%	43%
40 tot en met 49 jaar	29%	24%	32%	18%	26%
50 tot en met 59 jaar	25%	22%	14%	25%	22%
60 jaar en ouder	6%	10%	9%	10%	9%
2016					
tot en met 39 jaar	40%	40%	42%	44%	41%
40 tot en met 49 jaar	28%	27%	34%	22%	28%
50 tot en met 59 jaar	23%	23%	17%	24%	22%
60 jaar en ouder	8%	10%	7%	10%	9%
2017					
tot en met 39 jaar	38%	42%	43%	45%	42%
40 tot en met 49 jaar	32%	26%	30%	22%	27%
50 tot en met 59 jaar	24%	23%	19%	21%	22%
60 jaar en ouder	7%	9%	8%	12%	9%
2018					
tot en met 39 jaar	37%	41%	44%	42%	41%
40 tot en met 49 jaar	31%	27%	25%	22%	27%
50 tot en met 59 jaar	25%	22%	22%	21%	23%
60 jaar en ouder	8%	9%	9%	14%	10%
2019					
tot en met 39 jaar	38%	40%	46%	44%	42%
40 tot en met 49 jaar	27%	26%	23%	23%	25%
50 tot en met 59 jaar	27%	25%	23%	19%	24%
60 jaar en ouder	8%	8%	7%	13%	9%

Tabel 24. Omvang naar in- en uitstroom van zaken, personele omvang en omzet (baten), hoven en colleges

Rechtzoekenden		Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Gemiddelde hoven	CRvB	CBb	Gemiddelde colleges
Instroom									
2016	aantal zaken (maal duizend)	10.720	18.343	13.072	13.491	13.907	8.216	1.332	10.862
	% van landelijk gemiddelde	99%	169%	120%	124%	128%	76%	12%	100%
2017	aantal zaken (maal duizend)	10.515	18.155	13.185	10.247	13.026	8.392	1.897	10.399
	% van landelijk gemiddelde	101%	175%	127%	99%	125%	81%	18%	100%
2018	aantal zaken (maal duizend)	10.101	17.235	12.359	10.407	12.526	6.739	3.017	9.976
	% van landelijk gemiddelde	101%	173%	124%	104%	126%	68%	30%	100%
2019	aantal zaken (maal duizend)	11.472	16.894	11.742	10.032	12.535	5.495	2.075	9.618
	% van landelijk gemiddelde	119%	176%	122%	104%	130%	57%	22%	100%
2017-2019	aantal zaken (maal duizend)	10.696	17.428	12.429	10.229	12.695	6.875	2.330	9.998
	% van landelijk gemiddelde	107%	174%	124%	102%	127%	69%	23%	100%
Uitstroom									
2016	aantal zaken (maal duizend)	11.278	18.105	14.134	13.501	14.255	7.916	979	10.986
	% van landelijk gemiddelde	103%	165%	129%	123%	130%	72%	9%	100%
2017	aantal zaken (maal duizend)	10.521	18.378	13.274	10.578	13.188	7.457	1.300	10.251
	% van landelijk gemiddelde	103%	179%	129%	103%	129%	73%	13%	100%
2018	aantal zaken (maal duizend)	9.722	16.949	12.484	9.893	12.262	7.822	1.860	9.788
	% van landelijk gemiddelde	99%	173%	128%	101%	125%	80%	19%	100%
2019	aantal zaken (maal duizend)	9.946	15.756	11.874	9.875	11.863	6.913	1.938	9.384
	% van landelijk gemiddelde	106%	168%	127%	105%	126%	74%	21%	100%
2017-2019	aantal zaken (maal duizend)	10.507	17.811	13.297	11.324	13.235	7.732	1.380	10.342
	% van landelijk gemiddelde	102%	172%	129%	109%	128%	75%	13%	100%
Personeel									
2016	omvang (FTE)	295	405	233	220	288	241	58	242
	% van landelijk gemiddelde	122%	167%	96%	91%	119%	100%	24%	100%
2017	omvang (FTE)	302	397	240	234	293	233	65	245
	% van landelijk gemiddelde	123%	162%	98%	95%	120%	95%	27%	100%
2018	omvang (FTE)	294	402	240	232	292	234	70	245
	% van landelijk gemiddelde	120%	164%	98%	95%	119%	95%	29%	100%
2019	omvang (FTE)	289	403	246	232	292	244	79	249
	% van landelijk gemiddelde	116%	162%	99%	93%	118%	98%	32%	100%
2017-2019	omvang (FTE)	297	401	237	228	291	236	64	244
	% van landelijk gemiddelde	122%	164%	97%	94%	119%	97%	26%	100%

Tabel 24. Omvang naar in- en uitstroom van zaken, personele omvang en omzet (baten), hoven en colleges

Rechtzoekenden		Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogen- bosch	Gemiddelde hoven	CRvB	CBb	Gemiddelde colleges
Omzet (baten)									
2016	omvang (in miljoen Euro)	31	40	30	34	34	23	7	27
	% van landelijk gemiddelde	113%	148%	109%	124%	123%	83%	24%	100%
2017	omvang (in miljoen Euro)	29	46	31	27	33	23	7	27
	% van landelijk gemiddelde	107%	168%	116%	101%	123%	83%	25%	100%
2018	omvang (in miljoen Euro)	28	45	30	24	32	24	7	26
	% van landelijk gemiddelde	107%	172%	112%	90%	120%	91%	27%	100%
2019	omvang (in miljoen Euro)	28	44	30	24	32	23	9	26
	% van landelijk gemiddelde	108%	166%	115%	90%	120%	89%	33%	100%
2017-2019	omvang (in miljoen Euro)	29	44	30	28	33	23	7	27
	% van landelijk gemiddelde	109%	163%	112%	105%	122%	86%	25%	100%

Tabel 25. Mediation, publicatie van uitspraken, klachten en wrakingen, CRvB

	2017	2018	2019
Mediation			
Absoluut aantal afgeronde mediationpogingen	0	0	0
Aantal doorverwijzingen naar mediation*	0,0‰	0,0‰	0,0‰
Percentage (gedeeltelijke) overeenstemming	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Publicatie van uitspraken			
Aantal gepubliceerde uitspraken*	551,2‰	478,6‰	592,4‰
Klachten			
Klachten per 10.000 afgehandelde rechtzaken	29,5	62,6	114,3
Percentage gehonoreerde klachten	32%	12%	1%
Aantal gehonoreerde klachten per 10.000 rechtzaken	9,4	7,7	1,4
Wrakingen			
Aantal ingediende wrakingsverzoeken	18	18	20
Aantal gehonoreerde wrakingsverzoeken	0	0	0

*: In promille van het aantal uitspraken in relevante zaakscategorieën

Tabel 26. Productieaantal versus instroom (percentage) en productieaantal versus afspraak (percentage), CRvB

	2017	2018	2019
Productie t.o.v. instroom	89%	116%	126%
Productie t.o.v. afspraak	93%	99%	84%

Tabel 27. Kostenproductiviteit (in procenten van de gerealiseerde kosten), CRvB

	2017	2018	2019
Kostenproductiviteit (in % van de gerealiseerde kosten)	94%	104%	91%

Tabel 28. Financieel resultaat, eigen vermogen, CRvB

	2017	2018	2019
Financieel resultaat als percentage van de omzet	-0,4%	4,0%	-3,4%
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	2,1%	6,2%	-0,5%

Tabel 29. Ziekteverzuim, aandeel raadsheren, man - vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, CRvB

	2017	2018	2019
Raadsheren			
Ziekteverzuimpercentage	3,1%	2,6%	6,4%
Percentage raadsheren op totaal personeel	42%	43%	42%
Percentage vrouwen	61%	61%	64%
Leeftijdsopbouw			
% tot en met 39 jaar	6%	4%	3%
% 40 tot en met 49 jaar	22%	29%	28%
% 50 tot en met 59 jaar	41%	38%	41%
% 60 jaar en ouder	30%	29%	28%
Ondersteuning			
Ziekteverzuimpercentage	3,7%	5,2%	5,3%
Percentage vrouwen	66%	67%	71%
Leeftijdsopbouw			
% tot en met 39 jaar	36%	38%	42%
% 40 tot en met 49 jaar	26%	23%	17%
% 50 tot en met 59 jaar	25%	21%	24%
% 60 jaar en ouder	13%	17%	17%

Tabel 30. Mediation, publicatie van uitspraken, klachten en wrakingen, CBb

	2017	2018	2019
Mediation			
Absoluut aantal afgeronde mediationpogingen	0	0	0
Aantal doorverwijzingen naar mediation*	0,0‰	0,0‰	0,0‰
Percentage (gedeeltelijke) overeenstemming	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Publicatie van uitspraken			
Aantal gepubliceerde uitspraken*	356,9‰	421,0‰	366,4‰
Klachten			
Klachten per 10.000 afgehandelde rechtzaken	46,2	32,3	10,3
Percentage gehonoreerde klachten	17%	17%	0%
Aantal gehonoreerde klachten per 10.000 rechtzaken	7,7	5,4	0,0
Wrakingen			
Aantal ingediende wrakingsverzoeken	2	1	1
Aantal gehonoreerde wrakingsverzoeken	0	0	0

*: In promille van het aantal uitspraken in relevante zaakscategorieën

Tabel 31. Productieaantal versus instroom (percentage) en productieaantal versus afspraak (percentage), CBb

	2017	2018	2019
Productie t.o.v. instroom	69%	62%	93%
Productie t.o.v. afspraak	137%	149%	119%

Tabel 32. Financieel resultaat, eigen vermogen, CBb

	2017	2018	2019
Financieel resultaat als percentage van de omzet	-0,5%	-5,5%	-4,0%
Eigen vermogen als percentage van gemiddelde omzet	4,1%	-1,8%	-4,7%

Tabel 33. Ziekteverzuim, aandeel raadsheren, man - vrouwverdeling en leeftijdsopbouw, CBb

	2017	2018	2019
Raadsheren			
Ziekteverzuimpercentage	6,4%	6,2%	4,7%
Percentage raadsheren op totaal personeel	46%	45%	28%
Percentage vrouwen	52%	53%	50%
Leeftijdsopbouw			
% tot en met 39 jaar	3%	0%	6%
% 40 tot en met 49 jaar	21%	21%	12%
% 50 tot en met 59 jaar	55%	62%	56%
% 60 jaar en ouder	21%	18%	26%
Ondersteuning			
Ziekteverzuimpercentage	6,3%	6,4%	3,9%
Percentage vrouwen	72%	70%	74%
Leeftijdsopbouw			
% tot en met 39 jaar	42%	38%	49%
% 40 tot en met 49 jaar	25%	28%	17%
% 50 tot en met 59 jaar	25%	25%	23%
% 60 jaar en ouder	8%	10%	11%